
Kyrkomötet
Motion 2018:1
av Lars-Ivar Ericson

Nationell handlingsplan för rekrytering till kyrkliga tjänster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att upprätta en nationell handlingsplan för att underlätta rekryteringen till tjänster i Svenska kyrkan.

Motivering

När det gäller framtida rekrytering av personal till tjänster inom kyrkan är det nu dags att vidta kraftiga åtgärder. Ett stort antal pensionsavgångar förväntas inom de närmaste åren. Ett exempel är att inom 15 år kommer tre av fyra kyrkomusiker att gå i pension och för närvarande är de nyutbildade ett fåtal. På många platser i landet är det redan nu svårt att rekrytera präster, diakoner och församlingspedagoger. Detta gäller särskilt för landsbygdsförsamlingar. Viktiga frågeställningar inför en handlingsplan kan vara: Hur marknadsför vi på bästa sätt möjligheten att arbeta i kyrkan? Kan en mera decentraliserad utbildning locka fler sökande? Hur kan en förbättrad fysisk och psykisk arbetsmiljö underlätta rekrytering osv.?

Tyringe den 20 april 2018

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:2
av Lars-Ivar Ericson

Bok om kristen tro till svenska hushåll

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utge en bok om kristen tro att utdelas till svenska hushåll.

Motivering

Det har nu gått 25 år sen *Lilla boken om kristen tro* sändes till de svenska hushållen. Boken fick stor uppmärksamhet och mottogs på de flesta håll väl. Det är nu dags att göra en liknande satsning. Vad innebär kristen tro idag känns angeläget att kommunicera i ett Sverige som under de 25 åren blivit ett mångkulturellt land och där vi dagligen påminns om andra religioner. Boken blir även ett inslag i den viktiga frågan om medlemsvård. I vår tid med mycken vilshenhet inför de stora livsfrågorna känns det angeläget att visa på vad kristen tro och kyrkans verksamhet kan erbjuda.

Tyringe den 22 april 2018

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:3
av Torbjörn Aronson

Friskolor drivna av Svenska kyrkans församlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur erfarenheter från friskolor som idag drivs med stöd av församlingar i Svenska kyrkan kan tas tillvara och spridas för att främja tillkomsten av fler friskolor med stöd av pastorat i Svenska kyrkan,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer för hur församlingar i Svenska kyrkan kan starta friskolor med en konfessionell profil som präglas av Svenska kyrkans tro och liv.

Motivering

Jörgen Straarup och Majvor Ekberg visade i sin studie *Den sorglöst försumliga kyrkan – belyst norrifrån* (Artos, Skellefteå, 2012) hur borttagandet av undervisningen i kristendomskunskap i grundskola (Läroplan för grundskolan 1969) och gymnasium (Läroplan för gymnasieskolan 1965) hade långsiktiga förödande konsekvenser, bl.a. i form av drastisk minskning av deltagandet i kyrkans huvudgudstjänster. Den kristna tron har ett kognitivt innehåll och kunskap om den kristna trons innehåll är en förutsättning för att kunna delta i kyrkans gudstjänstliv. Svenska kyrkan fick aldrig någon ersättning för borttagandet av kristendomskunskapen i den offentliga skolan.

En möjlighet som idag finns och som i högre grad skulle kunna användas för att på lokalplanet stärka kunskaperna i kristen tro och anknytningen till kyrkan är att pastorat startar friskolor med en konfessionell profil. Det finns idag tre pastorat som på olika sätt är involverade i friskoleverksamhet (Knivsta, Avesta-Grytnäs och Höör). Kunskaperna och erfarenheterna från dessa skolor skulle kunna tas tillvara och spridas.

Sammantaget finns idag ett sextiototal friskolor med en kristen konfessionell profil. Den konfessionella profilen i dessa skolor är utformad i anslutning till rådande lagstiftning och i anslutning till huvudmännens kyrkliga bakgrund. För en bredare spridning av friskoleinitiativ på pastoratsnivå skulle riktlinjer för den konfessionella profilens utformning underlätta. Med denna bakgrund yrkar jag att kyrkomötet beslutar i enlighet med att-satserna ovan.

Uppsala den 30 maj 2018

Torbjörn Aronson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2018:4
av Torbjörn Aronson

Ny vuxenkatekes

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en vuxenkatekes med utgångspunkt från den nyöversättning av Augsburgska bekännelsen som gjorts av Johannelunds Teologiska Högskola och publicerats 2018.

Motivering

Idag konfirmeras allt färre ungdomar i den ålder som tidigare varit vanlig. Samtidigt ökar antalet personer som döps som vuxna, efter att ha genomgått en grundläggande trosundervisning. Båda dessa faktorer understryker behovet av ett substantiellt undervisningsmaterial i den evangelisk-lutherska tro som är Svenska kyrkans. Augsburgska bekännelsen är Svenska kyrkans officiella reformatoriska bekännelse, antagen av Uppsala möte 1593. Johannelunds Teologiska Högskola har tagit initiativ till en nyöversättning av Augsburgska bekännelsen, vilken utgavs 2018: *Confessio Augustana. Augsburgska bekännelsen nyöversatt och kommenterad*. (EFS-Budbäraren). Denna kan med fördel användas som utgångspunkt för en ny vuxenkatekes. Det är bakgrunden till den föreslagna att-satsen ovan.

Uppsala den 28 maj 2018

Torbjörn Aronson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2018:5
av Bengt Olsson och Margaretha Herthelius

Insatser mot arbetslöshet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkans insatser mot arbetslöshet på ett enhetligt sätt kan beskrivas i syfte att utveckla verksamheten,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur statistik för Svenska kyrkans insatser mot arbetslöshet kan samlas in och på ett enhetligt sätt presenteras i syfte att utveckla verksamheten.

Motivering

Svenska kyrkan är en del av civilsamhället och en av de största aktörerna med sina sex miljoner medlemmar och med sin organisation som nationellt, regionalt och lokalt spänner över hela landet.

Svenska kyrkans kärnuppgift är att göra evangeliets budskap levande bland människor genom bl.a. gudstjänster, undervisning, samtal och diakonalt arbete.

Det diakonala perspektivet är en naturlig och viktig utgångspunkt för Svenska kyrkans roll och uppgift i den svenska välfärden. Det har tagits fram ett dokument – en plattform för detta samt gjorts en utredning *Arbetsformer i förändring* där begreppet social ekonomi beskrivs. På basis av det betänkande som den utredningen lade fram genomfördes efter beslut av kyrkostyrelsen den s.k. välfärdsutredningen som 2013 lade fram sitt betänkande *Att färdas väl – hur Svenska kyrkan kan navigera i välfärden* till kyrkostyrelsen. Den utredningen blev inte aktuell för något remissförfarande, men den innehöll intressanta beskrivningar av den sociala ekonomin och Svenska kyrkans roll och uppgift i den.

En av de uppgifter som vi tycker är extra viktig för Svenska kyrkan att ta sig an inom den sociala ekonomin är att stärka de människor som hamnar i utanförskap i samhället genom arbetslöshet. Svenska kyrkans församlingar har länge tagit emot människor för arbetsträning, rehabilitering, arbetspraktik och annan sysselsättning och det har varit en naturlig del av församlingens diakonala verksamhet. Mycket har gjorts och mycket har skrivits om detta, men det vi tycker behöver utvecklas är erfarenhetsutbyte och statistik över de åtgärder som genomförs så att goda exempel kan få tjänstgöra som inspirationskällor för församlingar där behoven av insatser mot utanförskap och arbetslöshet är stort, men där man kanske ännu inte har kommit så långt.

Att bekämpa arbetslösheten är en komplex uppgift och det är viktigt att slå fast att det framför allt är ett statligt ansvar genom Arbetsförmedlingen. Men Svenska kyrkan är en stor organisation och arbetet med att stärka människors självkänsla måste anses vara en angelägen uppgift även för Svenska kyrkan och dess församlingar. Under

Mot 2018:5

2015–2017 genomför Svenska kyrkan projektet Svenska kyrkans stöd till människor i arbetslöshet i samverkan med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och med Arbetsförmedlingen.

Det vi anser är viktigt vid utvärdering av insatser mot arbetslöshet är att dessa blir väl beskrivna och att det förs ordentlig statistik över dem. Då kan de tjäna som goda exempel för andra och bli en användbar manual i detta arbete för församlingarna inom Svenska kyrkan.

Linköping den 28 maj 2018

Bengt Olsson (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:6
av Anders Åkerlund m.fl.

Beskrivningen av församlingens grundläggande uppgift

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en utvärdering och eventuell revision av beskrivningen avseende kyrkans uppdrag och församlingens grundläggande uppgift gudstjänst, undervisning, diakoni, mission – GUDM.

Motivering

När kyrkomötet beslutade att formulera församlingens uppgift till ”att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission”, var det ett sätt att beskriva olika dimensioner av/kännetecken på kyrkans liv och närvaro. Med tiden har detta utvecklats i en kameral riktning, där dessa dimensioner blivit verksamhetsområden. Lokalt har det ibland medfört svårigheter: vad ingår i vilket område? De går ju ofta in i varandra! Så är det, och därför behöver det tydliggöras att det kyrkan gör ska kännetecknas av de olika dimensionerna. De hör samman!

Vid kyrkomötets första beslut kom ”mission” att bli en av dessa uppgifter. Beslutet fattades efter en lång debatt, där ”evangelisation” var ursprungsförslaget. Också detta har ibland medfört svårigheter: vad innebär det att utöva mission? Kanske har det att göra med en långvarig erfarenhet av att mission är något som bedrivs i ”missionsländer”.

Istället bör vi tänka att ”mission” inte är en del av uppgiften – det är det grundläggande uppdraget för den världsvida kyrkan – lokalt och globalt. Kyrkan har ett uppdrag. Missio Dei – Guds mission är en vision för en trasig värld och sargade människor. I Jesus kom detta till uttryck som en berättelse om himmelriket, Guds rike. Det är en berättelse om en framtid buren av Gud själv. Det är också en berättelse om närvaro i denna värld. För denna berättelses skull har Gud en kyrka – människor som uppmanas att komma med för att vara ögon, öron, händer och fötter i kampen för Gudsrikesvisionen, i kampen för upprättandet av det goda, kärlekens makt mitt under det som ofta tycks vara det ondas segertåg. Kyrkan lever i tro på detta och i hoppet om kärlekens slutliga seger. Missio Dei uttrycker att Guds tanke med världen är större än mänskliga framgångar och tillkortakommanden. Vi får som kyrka vila i det, också mitt i allt det som ger trötthet och resignation. Vi får också vila i och känna engagemanget av att vara kallade till att vara Guds medarbetare för livets skull – och det är stort, om något.

Med sikte på framtiden, och även för att Svenska kyrkan inte ska upplevas introvert på grund av begrepp, är det dags för en utvärdering och en eventuell revision avseende sättet att beskriva kyrkans uppdrag och församlingens grundläggande uppgift. Målet med ett sådant arbete är att tydliggöra vikten av relationer, kommunikation och en verklig förståelse av ”det allmänna prästadömet”.

Några sökvägar kan vara:

- ◆ Fira gudstjänst: Hur uttrycker vi gudstjänsten som form för mångfald och delaktighet, helighet och relevans? Och vad betyder delaktighet? Hur uttrycker vi samtals möjlighet och att gudstjänsten kan vara mer kommunikativ än informativ där människors behov och erfarenheter kommer till uttryck?
- ◆ Bedriva undervisning: Hur uttrycker vi att det handlar om ett livslångt lärande, där vi tillsammans växer i och vårdar liv och tro?
- ◆ Utöva diakoni: Hur uttrycker vi att det handlar om att svara på enskilda människors behov av kärleksfull tjänst och samhällets utveckling, där kristen tro kan bidra till ett medmänskligare samhälle i samverkan med alla goda krafter?
- ◆ Utöva mission: Här har redan beskrivits att ”mission” bör användas som kyrkans grundläggande uppdrag som en del av den världsvida kyrkan, i vilket allt det övriga ingår. Om något skulle ersätta detta kan det kanske röra sig om ”kommunikation”.

Ett arbete med detta skulle inte bara vara förtydligande utan också kunna vara en god grund för kommande framtidsstrategier.

Rättvik den 9 juni 2018

Anders Åkerlund (C)

Margareta Andersson (C)

Anders Brunnstedt (POSK)

Jan Olov Sundström (BA)

Åsa Ingårda (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:7
av Margaretha Herthelius m.fl.

Valsedelsdistribution på stiftsnivå

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ombesörja, att all valsedelsdistribution gällande samtliga val vid kyrkovalet sker genom respektive stifts försorg.

Motivering

Den nuvarande valsedelsutdelningen vid kyrkovalet innebär kraftigt ökade luftföroreningar i förhållande till hur det kunde vara. Det är stiftskanslierna som samordnar valen. Personalen på kanslierna tar emot kandidatlistorna från de olika nomineringsgrupperna och sedan beställs tryckning av valsedlarna på utvalda tryckerier i landet av ansvarig stiftskanslipersonal. Valsedlarna för de olika kyrkofullmäktige skickas sedan direkt till respektive församling. Det är endast valsedlarna till stiftsfullmäktige och kyrkomötet som nomineringsgrupperna själva tvingas köra ut till respektive valnämnd.

Förutom de ökade luftföroreningarna vid gällande distribution innebär detta ofta också arbetsmiljöproblem för respektive församlingstjänstpersonal. Många av kyrkans förtroendevalda arbetar fortfarande på vanliga arbetsplatser med vanlig kontorstid. När dessa förtroendevalda själva ska köra ut valsedlar blir det inte sällan precis när församlingens personal ska gå hem. Sker distributionen sedan även i ”småportioner” under kontorstid innebär detta att personalen måste avbryta pågående arbete, vilket i sig kan klassas som ett arbetsmiljöproblem. Tilläggas bör också att valsedlar kommit bort p.g.a. denna hantering.

Det borde vara så att transporter samordnas så att en lastbil kör från tryckeriet med alla valsedlar för samtliga nomineringsgrupper till respektive valnämnd. I nuläget kör tryckerierna ut till de adresser som respektive nomineringsgrupp angivit, och sedan får nomineringsgrupperna själva ordna transporter till de olika valnämnderna.

Stockholm den 27 maj 2018

Margaretha Herthelius (FiSK)

Olov Lindquist (FiSK)

Bengt Olsson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:8
av Olov Lindquist m.fl.

Gör det möjligt att välja församlingstillhörighet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur man kan skapa ökade möjligheter för kyrkotillhöriga att kunna välja att tillhöra en annan församling eller ett annat pastorat än den församling eller det pastorat som de är bosatta inom.

Motivering

Svenska kyrkans medlemmar kan idag vara aktiva och engagerade församlingsmedlemmar i stort sett i vilken församling de vill. Det är bra att enskildas engagemang inte onödigt begränsas till den församling som de tillhör. Vad skulle annars våra öppna kyrkportar och talet om en öppen gemenskap betyda?

Men för en person som av en eller annan anledning väljer att engagera sig i en annan församling än den där de är bosatta, kvarstår dock en betydelsefull begränsning i och med att de inte kan bli tillhöriga i den valda församlingen. Fortfarande kommer de att tvingas till att fortsätta betala kyrkoavgift till den församling som de inte längre vill vara med i. Vidare begränsas deras möjlighet till kyrkopolitiskt engagemang. Om personen t.ex. varit bosatt i en församling i hela sitt liv och sedan flyttar till ett annat boende i en annan del av samhället kan denne ha korsat en församlingsgräns, utan att för den skull inte ha flyttat särskilt långt. Detta får ju till följd att han/hon inte längre tillhör sin "hemförsamling".

Det är viktigt att medlemskapet i Svenska kyrkan känns som något värdefullt och relevant. Kyrkan måste sätta medlemmen i centrum. En utökad möjlighet till att tillhöra och vara medlem i en annan församling än den församling inom ett pastorat där han/hon råkar vara bosatt ser vi som en naturlig utveckling och del av Svenska kyrkan. Därför vill vi att kyrkomötet ska besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur man kan skapa ökade möjligheter för kyrkotillhöriga att kunna välja att tillhöra en annan församling eller annat pastorat än den församling eller det pastorat som de är bosatta inom.

Stockholm den 20 maj 2018

Olov Lindquist (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Bengt Olsson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:9
av Olov Lindquist m.fl.

Karenstid vid utträde ur Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändring i kyrkoordningens sjätte avdelning, 5 §, med intentionen att den som varit medlem i Svenska kyrkan under en kortare tid än sex månader vid en anmälan om utträde ur kyrkan, får en karenstid på sex månader innan utträdet verkställs.

Motivering

Att vara medlem i Svenska kyrkan kan för många vara ett stort steg att ta. Men att ha en tro på Gud och därmed ha en kristen övertygelse underlättar givetvis vid ett inträde.

Det borde också vara så att det är denna övertygelse som avgör att man blir medlem i Svenska kyrkan. Så är dock bevisligen inte fallet för alla. Vid senaste kyrkovalet var det påtagligt att det fanns de som enbart blev medlemmar i Svenska kyrkan för att rösta i kyrkovalet. Detta eftersom samma personer blev medlemmar kort innan valet och som sedan gick ur Svenska kyrkan strax efter att valet hade hållits.

Vi anser att detta inte kan vara rätt. Att enbart gå in i kyrkan för att utnyttja den rösträtt man då erhåller strider mot den övertygelse som vi beskrivit här ovan. Därför borde en karenstid för utträdet införas som försvårar den här typen av in- och utträden.

Stockholm den 20 maj 2018

Olov Lindquist (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Bengt Olsson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:10
av Olov Lindquist m.fl.

Likställighet mellan Fader vår och Vår Fader

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att komplettera *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan* så att Herrens bön i versionen ”Fader vår” publiceras jämsides med versionen ”Vår Fader”.

Motivering

”Fader vår” är en av de mest spridda och älskade bönerna i Sverige. Många församlingar och enskilda väljer att använda versionen ”Fader vår”. Det är oklokt att motarbeta användningen av en bön som är så djupt rotad. Att en kyrka publicerar flera versioner av Herrens bön parallellt är mycket vanligt. Det gäller bland annat den kyrkohandbok som används i Engelska kyrkan

Tidigare kyrkomöte har nu antagit en ny kyrkohandbok som innebär att ”Fader vår” enbart ska vara ett alternativ utifrån ”pastorala behov”. Den likställighet som tidigare fanns mellan ”Fader vår” och ”Vår fader” finns således inte längre kvar. Vi anser att detta är fel. Vi ska alla kunna känna oss hemma när vi firar gudstjänst och majoriteten av kyrkobesökarna är i de här sammanhangen uppväxta med ”Fader vår”.

Stockholm den 26 maj 2018

Olov Lindquist (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Bengt Olsson (FiSK)

Kyrkomötet

Motion 2018:11

av Leif Nordenstorm och Margaretha Herthelius

Konfirmation av personer som döpts i vuxen ålder

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att upphäva 22 kap. 3 § i kyrkoordningen. (Den som döps efter genomgången dopundervisning det år han eller hon fyller 16 år eller senare ska antecknas som konfirmerad.)

Motivering

Konfirmationen är enligt kyrkoordningens inledningstext en aktualisering av dopet. Vi som är döpta har möjlighet att få vårt dop aktualiserat på många olika sätt. I många påskgudstjänster inbjuds församlingen till doperinran. Varje nattvardsgång är ett slags doperinran. Under senare år finns det vatten i dopfunten eller på annan plats i kyrkan så att kyrkobesökare t.ex. genom att doppa handen i dopfunten och göra korstecknet kan påminna sig om sitt eget dop. Det finns ingen hållbar orsak varför den som döpts som vuxen inte ska få möjligheten att få konfirmeras vid ett senare tillfälle och på så sätt ytterligare tydliggöra sin tillhörighet till kyrkan.

Lydelsen i den aktuella paragrafen i kyrkoordningen är märklig. Konfirmationen beskrivs inte som sakral handling utan närmast som en administrativ åtgärd. Bestämmelsen uttrycker inget direkt förbud för den som är döpt som vuxen att konfirmeras, men en sådan konfirmation skulle i så fall inte kunna antecknas.

Bestämmelsen innebär i praktiken att de som döps som vuxna förvägras möjligheten att konfirmeras. Svenska kyrkan kommer på så sätt att avvika från den ordning som råder i många av de stora kyrkorna.

Uppsala den 20 juni 2018

Leif Nordenstorm (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:12
av Leif Nordenstorm och Margaretha Herthelius

Namn på Svenska kyrkans internationella arbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se till att Svenska kyrkans internationella arbete i framtiden bedrivs under beteckningarna Svenska kyrkans mission och Lutherhjälpen.

Motivering

Svenska kyrkan har under många år bedrivit mission under beteckningen Svenska kyrkans mission och bistånd och utvecklingsamarbete under beteckningen Lutherhjälpen. Dessa verksamheter slogs samman 2008 och har sedan dess bedrivits under beteckningen Svenska kyrkans internationella arbete. Många har varit missnöjda med det namnet och känt ett allt större främlingskap med den nya organisationen. Kyrkostyrelsens beslut att organisationen ska kallas ACT Svenska kyrkan är ytterligare ett steg i fel riktning. Människor vet inte hur det nya namnet ska uttalas, och inte heller vad det betyder.

Det är dags att erkänna att namnbytet var ett misstag och att återgå till de gamla namnen.

Uppsala den 22 juni 2018

Leif Nordenstorm (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:13
av Leif Nordenstorm m.fl.

Utredning av barnkonsekvensanalys

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur kyrkoordningens regler för barnkonsekvensanalys fungerar och att föreslå förbättringar.

Motivering

Bestämmelser att beslut på kyrkans olika nivåer ska föregås av barnkonsekvensanalys har införts i kyrkoordningen. Det har redan efter några år visat sig att reglerna är svårhanterliga. Inte minst har det visat sig att ett stort antal beslut i olika kyrkliga organ har blivit föremål för beslutsprövning där brister i barnkonsekvensanalysen varit den formella grunden för det anförda besväret. I vissa fall är det givetvis omsorgen om barn som varit orsaken till begäran om beslutsprövning, men det kan inte uteslutas att påstådda brister i barnkonsekvensanalys i vissa fall fått tjäna som grund för begäran om beslutsprövning när orsakerna till missnöjet varit helt andra.

Bland många anställda och förtroendevalda i Svenska kyrkan finns en uppriktig vilja att arbeta för barns bästa, samtidigt som många är missnöjda över hur de nuvarande reglerna för barnkonsekvensanalys fungerar.

Uppsala den 20 juni 2018

Leif Nordenstorm (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Olov Lindquist (FiSK)

Bengt Olsson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:14
av Leif Nordenstorm och Margaretha Herthelius

Svenska språkets ställning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur det svenska språkets ställning i Svenska kyrkan ska kunna stärkas och tydliggöras.

Motivering

2017 firades 500-årsjubileet av reformationen. En av de positiva följderna av reformationen var att liturgin kom att firas på folkets språk, inte på latin. I Sverige blev reformationen och bibelöversättningen viktiga för det svenska språkets utveckling.

I vår tid hotas det svenska språket framför allt av engelskan, som i många fall används i stället för svenska utan att det finns tydliga skäl varför. I vissa församlingar i Svenska kyrkan är en stor del av de sånger som sjungs av kör och/eller församling på engelska. Engelska språket används också utan någon tydlig anledning i annonser och på affischer i kyrkliga sammanhang.

Sverige har sedan 2009 en språklag som syftar till att ange svenskans och minoritetsspråkens ställning i Sverige och att värna dessa språk. Någon liknande bestämmelse finns inte i kyrkoordningen vad gäller Svenska kyrkan, men det finns skäl till att införa en sådan.

Sverige är och förblir ett flerspråkigt land. Minoritets- och invandrarspråk används och kommer alltid att användas i Svenska kyrkan. Dessa språk nämns redan i kyrkoordningen (36 kap. 7 § samt 57 kap. 5 §). Det finns dock orsak att ge svenska språket en tydligare ställning i Svenska kyrkan.

Uppsala den 20 juni 2018

Leif Nordenstorm (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:15
av Leif Nordenstorm m.fl.

Äldre psalmböcker och kyrkohandböcker

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur tidigare utgåvor av psalmboken och kyrkohandboken skulle kunna användas i Svenska kyrkans gudstjänst.

Motivering

Kyrkomötet har 2017 beslutat om en ny kyrkohandbok för Svenska kyrkan. Nya versioner av *Den svenska psalmboken* har kommit ut vid ett flertal tillfällen under de senaste årtiondena och det har redan förekommit opinionsyttringar för att det är dags för en ny psalmbok.

För många församlingar innebär inköp av nya psalmböcker och kyrkohandböcker en stor utgift, eftersom det i vissa församlingar och pastorat finns många kyrkor och församlingshem där psalmböcker och kyrkohandböcker används. (Det finns pastorat med fler än 25 kyrkor, samt dessutom församlingshem, gravkapell och andra platser där kyrkliga böcker används.)

Inköp av nya böcker när det finns många fullt användbara gamla böcker är inte heller miljövänligt. Dessutom finns i vissa församlingar önskemål om att hålla kvar vid de äldre böckerna.

Att införa nya psalmböcker och kyrkohandböcker är inte någon lösning som automatiskt leder till fler kyrkobesök. Vilka psalmer man vill sjunga och hur man vill fira gudstjänst är en lokal fråga. Den svenska kyrkohandboken från 1942 används i översättning i flera afrikanska kyrkor, där antalet medlemmar och gudstjänstbesökare går brant uppåt.

I många kyrkor, som t.ex. Engelska kyrkan, får äldre psalm- och kyrkohandböcker användas parallellt med de senaste. En sådan mångfald skulle även Svenska kyrkan må bra av.

Uppsala den 20 juni 2018

Leif Nordenstorm (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Olov Lindquist (FiSK)

Bengt Olsson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:16
av Karl-Gunnar Svensson

Öppna kyrkor

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma ett bidragssystem som gör det ekonomiskt möjligt för pastorat och församlingar att hålla kyrkor öppna dagtid.

Motivering

Det är väsentligt av flera skäl att våra kyrkor kan hållas öppna under dagtid. Det ligger på pastoraten att möjliggöra detta, men av olika skäl görs det inte vad gäller alla kyrkor i vårt land.

I motion 2015:84 av Ola Isacson m.fl., Låsta eller öppna kyrkor, där Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande EE 2015:5 förde fram några problem som visade på att det för vissa kyrkor kan vara svårt att hålla öppet under dagtid. Utskottet pekade på följande: ”Bland riskerna med att hålla kyrkorna öppna kan nämnas ökad risk för stölder och vandalisering. Ekonomiska skäl gör det i många fall svårt att ha anställd personal på plats och många församlingar har begränsade resurser i form av frivilliga som kan och vill ta ansvar.”

Samtidigt pekade utskottet på ett problem med öppethållande som har med staten att göra: ”En annan risk i det långa perspektivet är statens vilja att tillhandahålla kyrkoantikvarisk ersättning i dagens omfattning om tillgängligheten till det kyrkliga kulturarvet minskar. Frågan kan då komma att lyftas utifrån att Svenska kyrkan inte uppfyller överenskommelsen med staten.”

Utskottet markerade vikten av att hålla kyrkorna öppna i stor utsträckning också när det inte är någon verksamhet, med tanke på alla som önskar besöka en kyrka för att tända ljus, för att få vara i stillhet och ha egen andakt eller för att bara besöka och se vilket underbart kulturarv som våra kyrkor utgör i vårt land.

Den här motionen vill ta upp frågan om problemen med att inte kunna hålla kyrkor öppna av ekonomiska skäl.

Öppethållandet och möjliggörandet för kyrkor att faktiskt vara öppna och när de ska vara öppna ligger på lokal nivå, men nationell nivå skulle kunna hjälpa till med att ekonomiskt stötta de pastorat som av ekonomiska skäl inte kan ha sina kyrkor öppna som borde vara rimligt.

När det gäller stöldrisken är det lämpligt att med sina försäkringsbolag gå igenom det som kan anses vara stöldbegärligt i en kyrka och, om möjligt, plocka bort det under de öppettider där det inte finns personal på plats. När det gäller möjligheter att öppna och stänga kyrkor utan att använda befintlig personal kunde ett bidrag för automatlås vara en lösning som nationell nivå kunde hjälpa till med.

Mot 2018:16

Nationell nivå skulle kunna införa en särskild bidragsform öronmärkt just för att kunna hålla kyrkor öppna och på så sätt öka möjligheterna och fullfölja den önskan från staten att våra kyrkor och kulturarv kan komma våra medlemmar och andra till godo på ett sätt som är önskvärt i enlighet med den överenskommelse med staten som vi har och får del av genom kyrkoantikvariska ersättningen.

Träslövsläge den 28 maj 2018

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2018:17
av Lars B Andersson m.fl.

Forskarutbildning för diakoner och församlingspedagoger

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningar för möjligheter till forskarutbildning för församlingspedagoger och diakoner.

Motivering

Idag är akademisk fortbildning och forskning öppen inom kyrkan främst för präster medan pedagoger och diakoner inte har samma möjligheter. Vänstern i Svenska kyrkan anser att det är fel med den begränsningen. I dag när vi kanske har större utmaningar än någonsin tidigare att skapa förutsättningar för nya generationer att ”lära in sig” i Svenska kyrkan är det svårt att rekrytera församlingspedagoger. Det satsar stora resurser centralt på kyrkligt lärande, och det har talats om läroplan för kyrklig utbildning/bildning.

Pedagogiskt arbete är ett verksamhetsnära kunskapsområde som tar sin utgångspunkt i pedagogisk verksamhet och i de strukturella förhållanden under vilka verksamheten bedrivs. Forskarutbildningsämnet är mångvetenskapligt och integrerar perspektiv, teorier och metoder från flera olika discipliner. Som forskarutbildningsämne är pedagogiskt arbete relativt nytt. En viktig uppgift för forskningen är att utveckla en kunskapsbas för pedagogisk verksamhet samt att utveckla ett professions-språk med vars hjälp pedagoger kan förstå och utveckla den verksamhet de befinner sig i. Härigenom blir forskarutbildningen av värde för kyrkligt pedagogisk yrkesverksamhet.

Även diakoner saknar idag självklar väg att utbilda sig till forskare. Det finns forskningsmöjligheter i socialt arbete och eventuellt andra likartade ämnen. För diakoner finns förvisso en forskningsmöjlighet i diakoni vid Ersta Sköndal. Men för att bredda forskarkompetensen för diakoner på bredare front kan en forskarutbildning knuten till ett universitet eller högskola i sociologi vara intressant.

Inget ont om prästers doktorshattar, men vi tror själva att kyrkan skulle kunna lösa många problem med spridning av denna forskarkompetens. Forskares främsta kompetens är ju just att metodiskt lösa problem. Flera väl spridda disputerade i pedagogiskt arbete med kyrklig inriktning, eller varför inte socialt arbete med diakonal inriktning, skulle skapa en resurspool att möta utmaningar på ett sätt som tidigare aldrig funnits. Förslaget skulle även höja statusen för två viktiga kyrkliga professioner i kris.

Att öppna upp för en ny akademisk karriärmöjlighet för pedagoger och diakoner kan göra att yrket blir mer eftertraktat, kanske framför allt vad gäller diakoner då det idag på många håll råder brist på utbildade diakoner.

Mot 2018:17

Med kyrkligt orienterad forskarutbildning i pedagogiskt arbete skulle lärande-dimensionen säkras på långsiktigt sätt, vi skulle vid sidan av doktorerade präster även få forskarutbildade medarbetare med djupkunskap i pedagogiskt arbete. Samma sak vad gäller forskarutbildning för diakoner då vi får diakoner med djupkunskap i socialt arbete.

Kilafors m.fl. orter den 10 juli 2018

Lars B Andersson (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Marja Hillerström (ViSK)

Margareta Carlsson (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:18
av Lars B Andersson m.fl.

Förbud mot främlingsfientliga nomineringsgrupper

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med ändring i kyrkoordningen så att främlingsfientliga och rasistiska grupper hindras från deltagande i Svenska kyrkans arbete och förbjuds att bilda nomineringsgrupper inför kyrkovalet.

Motivering

Vi ser i samhället idag en ökad polarisering och hur rasistiska och främlingsfientliga grupper ogenerat och våldsamt tar plats i det offentliga rummet. Hur människor skräms till tystnad genom hot och våld. Vi har också sett hur dessa grupper hotar och stör öppna och demokratiska samtal som äger rum vid olika evenemang där också främlingsfientliga och rasistiska grupper deltar, Almedalsveckan i början av juli är ju ett tydligt exempel.

Därför bör Svenska kyrkan föregå med gott exempel i enlighet med det kristna kärleksbudskapet om alla människors lika värde oavsett ursprung och stoppa sådana grupper från att få en plattform i kyrkan eftersom de rasistiska och främlingsfientliga grupperna bygger sin ideologi och existens på hat och att alla människor inte är lika mycket värda.

Kyrkan bör säga: Omvänd dig och kom tillbaka när du ställer upp på kyrkans värdegrund. Vi kan ha olika åsikter, men vi bör ha en gemensam värdegrund som baserar sig på den kristna övertygelsen att vi alla har samma människovärde, oavsett socialgrupp, funktionsnedsättning, ålder, hudfärg, kön, sexuell läggning, religion, etnicitet och kultur.

Även offentliga företrädare för kyrkan såsom ärkebiskopen och flera av Svenska kyrkans biskopar har fått utstå spott och spe från främlingsfientliga och rasistiska grupper för att de stått upp för den öppna kyrkan och att kyrkan liksom Kristus och hans lärjungar ska hjälpa de utsatta och svaga som kommer till vårt land för skydd och trygghet.

I gamla testamentet talas om invandraren: ”Invandraren som bor hos er skall ni behandla som en infödd. Du skall älska honom som dig själv, ni var ju själva invandrare i Egypten. Jag är Herren, er Gud.” (3 Mos. 19:34), ”Ty Herren, er Gud, är gudarnas Gud och herrarnas Herre, den store Gud och fruktansvärde hjälte som aldrig är partisk och inte kan mutas, som ger den faderlöse och änkan deras rätt och som älskar invandraren och ger honom mat och kläder.” (5 Mos 10:17-18) och ”Förbannelse över den som vränger rätten för invandraren, den faderlöse eller änkan. Hela folket skall svara: Amen.” (5 Mos 27:19)

Sedan skall kungen säga till dem som står till höger: ”Kom, ni som har fått min faders välsignelse, och överta det rike som har väntat er sedan världens skapelse. Jag var hungrig och ni gav mig att äta, jag var törstig och ni gav mig att dricka, jag var hemlös och ni tog hand om mig, jag var naken och ni gav mig kläder, jag var sjuk och ni såg till mig, jag satt i fängelse och ni besökte mig.” Då kommer de rättfärdiga att fråga: ”Herre, när såg vi dig hungrig och gav dig mat, eller törstig och gav dig att dricka? När såg vi dig hemlös och tog hand om dig eller naken och gav dig kläder? Och när såg vi dig sjuk eller i fängelse och besökte dig?” Kungen skall svara dem: ”Sannerligen, vad ni har gjort för någon av dessa minsta som är mina bröder, det har ni gjort för mig.” (Matt 25: 44–40)

Det finns alltså gott om passager i bibeln om att man ska visa hänsyn till sin nästa. Man ska älska sin nästa som sig själv. Därför finner vi i Vänstern i Svenska kyrkan det vara oförenligt med Kristus och bibelns budskap att låta främlingsfientliga och rasistiska grupperingar få en plattform i Svenska kyrkan. Svenska kyrkan ska i enlighet med sin egen tes en öppen folkkyrka vara öppen för människor av alla olika nationaliteter och etniciteter. Kyrkan ska även vara öppen för dem av annan tro. Kristus frågade inte om vilken tro den hade som hjälpte och i hans efterföljd ska kyrkan göra det samma.

Ett av grundproblemen är att Sverige har ratificerat FN:s konvention mot rasdiskriminering som FN antog 1971 men inte levt upp till den. Detta har lett till att rasistiska och till och med nazistiska organisationer har kunnat bilda parlamentariska grupper eller politiska partier och ställa upp i allmänna val. Här bör Svenska kyrkan visa sig vara ett föredöme för svenska staten och följa den konventionen till fullo.

Svenska kyrkan har chansen att visa exempel på rättfärdighet som kan få stor betydelse för människor både i det nationella och det internationella sammanhanget samt att påminna om en etik och moral som tragiskt nog behöver väckas på nytt i vår tid.

Kilafors m.fl. orter den 10 juli 2018

Lars B Andersson (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Marja Hillerström (ViSK)

Margareta Carlsson (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:19
av Karin Janfalk m.fl.

Svenska Kyrkans Ungas ställning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. ge Svenska Kyrkans Unga ställning som Svenska kyrkans officiella barn- och ungdomsorganisation,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda vilka förändringar som behöver göras för att synlig- och tydliggöra Svenska Kyrkans Unga som Svenska kyrkans officiella barn- och ungdomsorganisation.

Motivering

I år firar Svenska Kyrkans Unga 25 år. När Svenska Kyrkans Unga bildades 1993 var syftet att samla allt Svenska kyrkans barn- och ungdomsarbete i ett enda förbund. Bakom framtidspropositionen stod Ansgarsförbundet, Delegationen för finskspråkigt församlingsarbete, Riksförbundet Kyrkans Ungdom, Svenska kyrkans församlingsnämnd och Sveriges Kyrkosångsförbund.

25 år senare har Svenska kyrkan fortfarande inte erkänt Svenska Kyrkans Unga som sin officiella barn- och ungdomsorganisation. Detta trots ett brett samarbete på såväl nationell nivå som stiftsnivå i så gott som alla stift.

I flera stift finns idag samarbetsavtal mellan Svenska Kyrkans Unga och stiftet som ibland erkänner Svenska Kyrkans Unga som stiftets barn- och ungdomsorganisation, ibland ger Svenska Kyrkans Unga uppdraget att ha ansvar över barn- och ungdomsverksamheten på stiftsnivå. Ofta finns stiftsanställda som har till uppgift att speciellt arbeta tillsammans med Svenska Kyrkans Unga, ibland heltidstjänster, i vissa fall procent av tjänster.

På nationell nivå finns samarbete kring exempelvis Ageravolontärerna och också i att ta fram material för barn och unga, som exempelvis inför Svenska kyrkans jul- och fastekampanjer.

Svenska Kyrkans Unga har lokalavdelningar i ca 300 av Svenska kyrkans alla församlingar och organiserar ca 14 000 medlemmar. Av dessa är runt 1 500 vuxenmedlemmar, det vill säga medlemmar över trettio år.

Genom att Svenska kyrkan ger Svenska Kyrkans Unga ett officiella erkännande som sin barn- och ungdomsrörelse skulle det få ökad genomslagskraft vilket är vad vi som kyrka behöver.

Svenska Kyrkans Unga har i sitt påverkansdokument för 2018–2021 slagit fast att de vill att ”Svenska kyrkan uppmärksammar Svenska Kyrkans Unga som en bra metod för barn- och ungdomsorganisering i Svenska kyrkan.”

Vi anser att det är på tiden att vi ger Svenska Kyrkans Unga det erkännande som rörelsen förtjänar. Det finns ingen annan barn- och ungdomsorganisation i Svenska

kyrkan som kan göra anspråk på att vara Svenska kyrkans officiella barn- och ungdomsorganisation. Utöver Svenska Kyrkans Unga är det inom Svenska kyrkan endast Salt – barn och unga i EFS, som bygger på demokratisk grund och med medlemmar som bär sin egen rörelse. Salt står i en särskild relation till sin moderrörelse EFS och ser inte sig själva som hela Svenska kyrkans barn- och ungdomsrörelse.

Genom Svenska Kyrkans Ungas demokratiska former och fokus på delaktighet och möjlighet till påverkan växer nya generationer av kyrkoarbetare och kyrkopolitiker fram. Där skapas förutsättningar för att som ung känna sig sedd, behövd och lyssnad till. Där ges utrymme att prata tro, identitet och liv inom ramen för tolkningsföreträdet i sitt eget liv.

Svenska kyrkan behöver ett starkt barn- och ungdomsförbund som ger barn och unga en röst och ett sammanhang i vår kyrka och som utmanar oss i en kritisk solidaritet.

Vi föreslår därför att kyrkomötet beslutar att Svenska Kyrkans Unga är Svenska kyrkans officiella barn- och ungdomsorganisation.

Getinge och Falköping den 1 juli 2018

Karin Janfalk (ÖKA)

Lisa Gerenmark (ÖKA)

Håkan Widepalm (C)

Amanda Carlshamre (POSK)

Johan Garde (POSK)

Johannes Fransson (S)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Jenny Nilsson (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2018:20
av Aron Emilsson

Svenska kyrkans beredskap vid krissituationer

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att arrangera ett nationellt symposium om Svenska kyrkans beredskap och roll i händelse av kris och krig,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att beredskapsarbetet på lämpligt sätt övas minst vart femte år, samt att frågan tydligare accentueras i samband med stiftens visitationer i församlingarna,
3. uppdra till kyrkostyrelsen att i samråd med stiftens ta fram råd och riktlinjer för hur Svenska kyrkans stift och församlingar i egenskap av markägare i högre utsträckning kan bistå djurhållande lantbrukare med foder, eller andra vitala delar, i samband med torka och krissituationer.

Motivering

De senaste åren har man kunnat konstatera en ökad osäkerhet i Sveriges närområde genom vårt geopolitiska läge i Östersjön. Försvarsmakten har fått ökade, men långt ifrån tillräckliga resurser, värnplikten är återinförd och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har till landets samtliga hushåll sänt ut skriften *Om krisen eller kriget kommer* för att öka kunskapen och förståelsen hos Sveriges folk om vad vi bör ha i åtanke, såväl som beredskap som i händelse av kris eller krig.

Att Sveriges beredskap har varit undermålig har många skrivit under på och initiativ tas för att förstärka vår beredskap. I egenskap av största organisation i det svenska civilsamhället bör Svenska kyrkan i linje med det här se över sin beredskap och roll i händelse av kris eller krig. Svenska kyrkan finns med sina tusentals anställda och ideella i hela samhället, såväl i de yttersta avkrokarna som i de mest pulserande storstäderna och kan göra stor skillnad.

Det är idag reglerat i kyrkordningen att varje pastorat och församling som inte ingår i ett pastorat ska vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten under kris och höjd beredskap. Dessutom finns, av nationell nivå framtagen, en handbok i krisberedskap. I teorin är alltså vår beredskap god. Samtidigt kan vi konstatera att kunskapen om beredskapsarbete varierar stort mellan församlingarna i landet, att inte alla församlingar har uppdaterade och kvalitetssäkrade beredskapsplaner och att även om man så har, så räcker det inte med att det finns ett dokument. Man måste diskutera och öva hur dokumentet implementeras och samordnas med övriga nivåer i Svenska kyrkan och externa aktörer.

Med hänsyn till det här föreslår Sverigedemokraterna att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att arrangera ett nationellt symposium i frågan. För att också lättare kunna omsätta teori i praktik och ha reell beredskap anser vi också att kyrkostyrelsen

bör uppdras att tillse att beredskap på lämpligt sätt övas minst vart femte år och att frågan får en ökad betydelse i stiftens visitationer av församlingarna. Det är måhända inte kyrkostyrelsens direkta uppgift att genomföra övningar, men som nationell styrelse bör man få uppdraget att tillse att det möjliggörs och sker samtidigt som kyrkostyrelsen bör genomföra en bredare översyn av krisberedskapen på den nationella nivån.

Under sommaren har Sverige upplevt den värsta torkan på mycket länge och lantbrukare med djurbesättningar är särskilt hårt ansatta, då man varken kunnat ta lika många, eller lika stora skördar som vanligt. Jordbruksverket pekar på att årets första vallskörd ser ut att ha blivit nära hälften så stor som vanligt, den andra skörden en tredjedel av det normala och för årets sista skörd är det för tidigt att yttra sig, men i skrivande stund ser det mycket mörkt ut. Spannmålsskörden riskerar också bli markant lägre än normalt och sammantaget menar Lantbrukarnas riksförbund att läget är betydligt allvarligare än senaste omfattande torkan år 1992. Risken är i mitten av juli betydande att Sveriges lantbrukare dels kan behöva slakta ut stora delar av djurbesättningarna som inte skulle gått till slakt, dels att köttet inte kommer att kunna avsättas på marknaden på grund av slaktköerna. Vidare spås att ett antal svenska lantbruk kan behöva bomma igen på grund av torkan. Detta i en tid då antalet svenska bönder redan är lågt, liksom vår nationella självförsörjningsgrad.

Svenska kyrkan kan i egenskap av en av landets största mark- och skogsägare här göra en insats. Visby stift var tidigt ute med att upplåta kyrkans mark till bete och slätter där till exempel arrendatorer avstod, eller mark fanns att tillgå och vi anser utifrån årets erfarenheter att Svenska kyrkan på nationell nivå i samråd med stiftet bör ta fram råd och riktlinjer för hur vår kyrka i högre utsträckning kan bistå lantbrukare i den här formen av krissituationer.

Stockholm den 13 juli 2018

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2018:21
av Aron Emilsson och Julia Kronlid

Svenska kyrkans hållning till böneutrop

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uttala att Svenska kyrkan har en kritisk hållning till etablerandet av böneutrop i Sverige,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram råd och riktlinjer till stift och församlingar för hur man kan förhålla sig till etablering av böneutrop, med respekt för såväl dialog som vår kyrkas missionsbefallning.

Motivering

Det senaste året har frågan om muslimska böneutrop i Sverige aktualiserats och accentuerats i samhällsdebatten. I takt med att islam blivit en allt större religion i vårt land har också steg för att institutionalisera trosuppfattningen tagits runtom i landet. Moskéer byggs och allt fler ansökningar om böneutrop från minareter framställs. Det här är nya fenomen i det svenska samhället och reser många frågor och ställer krav på såväl samhället som Svenska kyrkan som folkkyrka och största kristna trossamfund att inta en enhetlig hållning i frågan, då många medborgare och kyrkomedlemmar kräver en samlad hållning och tydligt avståndstagande.

I februari i år ansökte Växjö moské om att få ha böneutrop i staden. Något som vållade stor debatt nationellt, särskilt efter att representanter från Svenska kyrkan aktivt välkomnade böneutrop i stadsmiljön och ansåg det vara en naturlig del i en mångreligiös miljö och att jämföras med kyrkklockornas historiska förankring.

För det första kan vi som kyrka konstatera att kyrkklockors klang inte är jämförbart med muslimska böneutrop. Det förstnämnda har dels en djup historisk och folklig förankring där vi förstår budskapet, dels är det en kallelse till gudstjänst, men inte bön i sig. Det andra är ett uttryck för en helt annan religiös och kulturell värderingsbas som förkunnar en bön i sig vars budskap och syfte är att islam proklamerar över en stad eller ett område och därmed inskränker religionsfriheten. Dessutom kommuniceras böneutrop på ett språk som majoritetsbefolkningen inte kan förstå och ta till sig.

För det andra kan vi konstatera att det naturligtvis är problematiskt om kyrkoföreträdare i en tid av stora medlemsutträden aktivt stödjer institutionaliserade muslimska böneutrop i strid med såväl missionsbefallningen som invånarnas önskan. I en tid då Svenska kyrkan tappar medlemmar i sällan skadat slag torde bland det viktigaste för vår kyrka vara att stärka missionen och evangelisationen och gå ut och göra fler till lärjungar i den kristna tron, framför att aktivt underlätta främmande religioners utbredning i Sverige.

Sverigedemokraterna välkomnar en god dialog med andra trossamfund. Samtal är generellt av godo och bör bejakas, men det får aldrig innebära att kyrkan ger avkall

på sin egen identitet och tro. Insamlande av medel för uppförande av moskéer, anställningar av imamer, eller stöd för böneutrop jämte andra ageranden som driver fram islamisering av det svenska samhället ska naturligtvis inte ske från Svenska kyrkan.

Vår kyrka står i en identitetskris och bland det viktigaste i nuläget är att stärka den egna missionen och sprida det kristna budskapet i hela landet. Kyrkan står för stora kulturella och sociala värden som kräver folkets förtroende och tillhörighet. Det finns många stenar att vända på för att synliggöra den kristna missionen och dessutom stödja de som flytt islamismen och konverterat till vår kristna tro. Sverigedemokraterna driver till exempel sedan länge frågan om att inrätta ett nationellt center för konvertiter.

Svenska kyrkan bör tala om hållbarhet och då inte minst social sådan. I det ingår att göra vad vi kan från civilsamhällets sida för att stärka sammanhållningen, eller vad som i dagligt tal kallas integration. Den försvåras kraftigt genom inrättandet av böneutrop om målet ska vara att uppgå i det svenska samhället där traditionen av islamska böneutrop är obefintlig. Tvärtom bör det eftersträvas att lära sig svenska och uppgå i den svenska nationen. Därtill bör Svenska kyrkan tidigt vända sig till nyanlända med välkomstmateriäl, introduktion och öppna dörrar till den demokratiska folkkyrka vi utgör.

Sverige är i många avseenden ett av världens mest sekulariserade länder samtidigt som invandringen från religiöst och kulturellt avlägsna länder varit och ännu är stor. Det gör att Svenska kyrkan har flera utmaningar, dels att vända en nedåtgående medlemstrend och ett vikande besökstal, dels möta de stora grupperna av människor med annan tro. Religionsfriheten är absolut och religionsdialog med andra trossamfund bör fortgå, men för dialog och samtal, eller för den delen utövandet av sin personliga tro, krävs varken fullskaliga moskéer, eller böneutrop i bostadsområden. Svenska kyrkans målsättning måste vara att fler ska dela vår kristna tro på Jesus, vår lära och tradition. Med tydlig profil, kontur och identitet kan kyrkan både behålla och locka nya medlemmar. Dessutom framkom det nyligen i en Novus-undersökning beställd av SVT att drygt 60 procent av svenskarna vill se ett förbud mot böneutrop. Det bör Svenska kyrkan vara lyhörda för. Låt oss ta fasta på tro och tradition och slå fast en enhetlig hållning där vi som landsomfattande kyrka ställer oss kritiska till etableringen av böneutrop.

Stockholm den 12 juli 2018

Aron Emilsson (SD)

Julia Kronlid (SD)

Kyrkomötet
Motion 2018:22
av Alexander Christiansson m.fl.

Arbetsgivarsamtal med präster och diakoner

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda i vilken omfattning arbetsgivarsamtal med personal som själv valt att säga upp sig genomförs och dokumenteras i Svenska kyrkan,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att se över hur förbättringar i arbetsmiljön för präster och diakoner oavsett fromhetsinriktning kan åstadkommas i Svenska kyrkans organisation och återkomma till kyrkomötet med åtgärdsförslag.

Motivering

Svenska kyrkan är en av Sveriges största arbetsgivare. I en organisation med så många anställda och i vår kyrkas bredd och tradition bör olika fromhetsinriktningar bejakas. Det är ett stort ansvar som kyrkan har som arbetsgivare. Det innebär löpande förbättringar av arbetsmiljö och rutiner.

I den tjänst som vi alla har i vår tro, nämligen att sprida budskapet om Jesus, är kyrkans roll viktigare än någonsin i en sekulär samtid. Att vara tydlig i sitt budskap och sin gärning ser vi som självklart. Som arbetsgivare ska vi bejaka både ande, kropp och själ, och detta med betoning på ande. Kyrkan är inte, och ska inte vara, som vilken arbetsgivare som helst då vi har vår kristna tro som grundsten i allt vi gör. Då vi ofta pratar om öppenhet och mångfald glömmar vi ibland budskapets kärna. Att vara tydlig, sann, ett ljus och ett salt (som Jesus beskriver i Matt. 5:13–16) i den omvärld vi lever i. Allt detta i den fantastiska kärlek som vi får genom honom som är vår frälsare.

I den undersökning som Malmö universitet gjorde på uppdrag av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation under 2017 framgår att det idag finns stora brister i kyrkans arbetsmiljö. Inte minst för diakoner och präster.

I Svenska kyrkans arbetsgivarorganisations pressmeddelande den 9 april 2018 kan vi läsa följande:

Studien En undersökning av prästers och diakoners psykosociala arbetsmiljö är gjord av CTA, Centrum för tillämpad arbetsmiljöforskning och utvärdering, vid Malmö universitet. En elektronisk enkät gick under hösten 2017 ut till samtliga präster och diakoner med aktuella kontaktuppgifter i Svenska kyrkan. Enkäten besvarades av 2 118 respondenter, 1 515 präster och 579 diakoner, vilket ger en svarsfrekvens på 58 procent.

Mot 2018:22

Vi vill med denna motion särskilt nå en förbättring för de diakoner och präster som på grund av sin konservativa fromhetssyn väljer att lämna sin tjänst på grund av den allt mer liberala hållning som vår kyrka i många avseenden har tagit. Vi menar att den utveckling som vi sett de senaste decennierna haft konsekvenser för många diakoner och präster som vigt sitt liv för sin tjänst inför Gud och vår kyrka. I ett led att främja kyrkans grundläggande uppdrag och vision menar vi att arbetsgivarsamtal bör genomföras med samtliga präster och diakoner som på eget bevåg väljer att avsluta sin tjänst. Ett arbetsgivarsamtal skapar möjlighet för den anställde att öppet uttrycka sina tankar och upplevelser. Det ger också arbetsgivaren möjlighet att lyssna för att skapa förbättringar på arbetsplatsen. Det är ett sunt förhållningsätt i en modern organisation och något som vi menar ska vara grundläggande i kyrkans roll som arbetsgivare.

Göteborg den 7 juni 2018

Alexander Christiansson (SD)

Helena Elmqvist (SD)

Sara Seppälä (SD)

Kyrkomötet
Motion 2018:23
av Sara Seppälä m.fl.

Medarbetarenkät för anställda i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur en regelbunden medarbetarenkät för anställda i Svenska kyrkan skulle kunna utformas och införas med beaktande av såväl församlingens ansvar som att nå nationell enhetlighet och översikt.

Motivering

Sverigedemokraterna anser att Svenska kyrkan i egenskap av arbetsgivare bör införa regelbundna medarbetarenkäter för att fånga upp eventuella brister i arbetsmiljön och uppnå en såväl lokal som nationell översikt av problem och möjligheter, trender och tendenser.

För att förbättra den organisatoriska och sociala arbetsmiljön behöver man ta reda på hur organisationen mår. Med en medarbetarenkät kan man ta reda på hur arbetsmiljön ser ut och därefter göra förbättringar. Det görs av arbetsgivare som vill ta reda på hur de anställda mår, ofta som ett led i det systematiska arbetsmiljöarbetet. På detta sätt kan man förbättra arbetsmiljön, arbetsvillkoren samt minska på antalet sjukskrivningar. En annan fördel med sådana undersökningar är att de är anonyma. Det blir möjligt att säga vad man tycker utan rädsla för eventuella konsekvenser.

I viss mån görs naturligtvis medarbetarundersökningar i olika avseenden, men med en nationell rekommendation om regelbundenhet och i dialog med stift och församlingar skulle en bättre överblick uppnås såväl lokalt som nationellt och utifrån det rätt verktyg kunna sättas in för att åtgärda eventuella problem på respektive nivå i organisationen.

Ullånger den 16 juli 2018

Sara Seppälä (SD)

Helena Elmqvist (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2018:24
av Kjell O Lejon m.fl.

Pastoralteologisk utbildning vid Johannelunds teologiska högskola

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att den pastoralteologiska prästutbildningen vid Johannelunds teologiska högskola återigen till fullo godkänns som komplett pastoralteologisk prästutbildning för tjänst som präst i Svenska kyrkan.

Motivering

Johannelunds teologiska högskola (JTH), Uppsala, med ett utbildningsuppdrag sedan 1862, är både en högskola och ett pastoralinstitut. I det integrerade prästprogrammet varvas akademiska studier i teologi (högskolekurser) med praktisk prästutbildning (pastorala profilkurser). Dessutom erbjuds ett regelbundet andakts- och gudstjänstliv. På det sättet integreras teologins teori och praktik och ger under hela utbildningstiden präststudenterna tid för reflektion och diskussion, mentorskap och utvärderingar med inriktning på kommande tjänst inom EFS och Svenska kyrkan. Den innehåller för svenskkyrklig prästutbildning unika och viktiga moment, som på ett genomtänkt sätt utbildar dem för den nya svenska verkligheten, med allt tydligare mångreligiösa och multikulturella inslag, och där det kristna trons närvaro och erbjudandet behöver förtydligas.

Den för JTH unika svenskkyrkliga integrerade prästutbildning rustar alltså under hela utbildningstiden den enskilde präststudenten på ett sätt som under många år lovordats av såväl studenter som avnämare som den bästa för förberedelse för arbete i Svenska kyrkans församlingar. Det finns idag fler än 450 präster i tjänst inom Svenska kyrkan och ytterligare cirka 140 inom EFS som studerat på JTH och söktrycket för teologiska studier på grundnivå är idag det högsta i landet.

Genom ett välment men olyckligt beslut att endast godkänna pastoralteologisk utbildning vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut stängde Svenska kyrkan möjligheten för studenterna att helt och fullt få den integrerade prästutbildningen med dess pastoralteologiska inslag på JTH godkänd. Den senaste godkända praxisterminen för svenskkyrkliga prästkandidater utbildades på JTH under höstterminen 2016, för prästvigning januari 2017. Då utbildningen tydligt och klart visat på utmärkta utbildningsresultat såväl ur student som avnämarperspektiv, borde det vara en självklarhet att åter igen godkänna den med högskolestudierna integrerade pastoralteologiska utbildningen vid JTH som ett komplett utbildningsalternativ för prästtjänst inom Svenska kyrkan. Kyrkomötet bör därmed uppdras att tillse att den pastoralteologiska prästutbildningen vid Johannelunds teologiska högskola till fullo återigen godkänns som komplett prästutbildning för tjänst i Svenska kyrkan och att Svenska kyrkan i

Mot 2018:24 enlighet med tidigare bruk ekonomiskt ersätter JTH för denna utbildningsinsats för Svenska kyrkans räkning.

Linköping den 17 juli 2018

Kjell O Lejon (FK)

Sven Gunnar Persson (POSK)

Leif Nordenstorm (FiSK)

Torbjörn Aronson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2018:25
av Anette Nordgren m.fl.

Kyrkoordningen och utlandsförsamlingarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att göra en allmän översyn av kyrkoordningen vad avser utlandsförsamlingarna och deras status.
2. uppdra till kyrkostyrelsen att se till att den mall som hänvisas till i 2 kap. 13 § i kyrkoordningen omarbetas.

Motivering

I inledningen till kyrkoordningen står det:

Kyrkoordningen behöver kontinuerligt ses över och anpassas till nya förutsättningar för att kunna fullfölja sin uppgift, och (...) när Svenska kyrkan har fastställt bestämmelser av olika slag måste de följas för att splittring ska motverkas även i fråga om det som kan utformas på olika sätt.

Därför är det viktigt att utlandsförsamlingarna, liksom församlingar i Sverige, så långt som möjligt regleras av kyrkoordningen. Det finns dock flera delar av kyrkoordningen som idag är otydliga vad gäller utlandsförsamlingarna status och hur de regleras och därför är en allmän översyn nödvändig. Här följer några exempel på sådana otydigheter.

Andra avdelningen: Församlingarna

I inledningen till den andra avdelningen i kyrkoordningen står det ”Svenska kyrkan har en rikstäckande indelning i territoriella församlingar som pastorala områden. Församlingen är samtidigt en gemenskap av de människor som tillhör Svenska kyrkan och är bosatta inom församlingens område. Det finns även icke-territoriella församlingar. Här borde det även nämnas att det även finns svenska församlingar utomlands.

Tredje avdelningen: Stiften

Utlandsförsamlingarnas tillhörighet skulle här kunna framgå och ett klagörande behövs i 6 kap. 7 § vad gäller hur utlandsförsamlingarna representeras i Visby stiftsstyrelse. Det kunde också nämnas i t.ex. 6 kap. 2 § att utlandsförsamlingarna tillhör Visby stift. Vad gäller biskopens uppgifter i 8 kap. 2 § borde samma sak gälla för utlandsförsamlingarna som i Sverige, alltså att biskopen får uppdra till t.ex. domprosten att visitera. Detta för att utlandsförsamlingarna ska kunna visiteras lite oftare än vad som sker och för att utlandsförsamlingarna i så hög grad som möjligt likställs med andra församlingar.

Femte avdelningen: Gudstjänst

Här står inte utlandsförsamlingarna nämnda, varken i mallen för våra församlingsordningar eller i kapitel 17. Således behöver vi inte följa kyrkoordningen. Ändå krävs det att vi ansöker om dispens då vi vill fira andra typer av gudstjänster och att domkapitlet yttrar sig angående detta. Det verkar finnas en del oklarheter både hos utlandsförsamlingarna och hos domkapitlet om varför utlandsförsamlingarna behöver ansöka om dispens. Gudstjänsterna bör vara reglerade även i utlandsförsamlingarna. För att biskop och domkapitel ska kunna utöva tillsyn av församlingens gudstjänstfirande, måste det vara reglerat.

Sjätte avdelningen: Kyrkotillhörighet

Det borde, liksom i församlingar i Sverige, vara naturligt att den som är medlem i en utlandsförsamling även är medlem i Svenska kyrkan. Och möjligen kan man här lägga till: och har därmed rätt till konfirmation, vigsel och begravning i Svenska kyrkan. Översynen vad gäller vem som får vara medlem i en utlandsförsamling prövas av kyrkorådet, men varken det eller kyrkoherden har idag rätt att pröva vem som får vara medlem i Svenska kyrkan, vilket inte vore fallet i Sverige. Denna prövning görs idag av kyrkostyrelsen. Kyrkoherden är den som möter personen som vill bli medlem, inte kyrkostyrelsen.

Sjunde avdelningen: Kyrkliga uppdrag och befattningar

När det gäller antal anställda, regleras detta i kapitel 34. Minimum antal personal regleras i kyrkoordningen för församlingar i Sverige och detta bör även göras för utlandsförsamlingar. Det enda som finns reglerat idag är kyrkoherde och sedan står i 3 a § punkt 1: ”minst det antal präster som kyrkostyrelsen bestämmer” och 2: ”den personal som behövs för verksamheten”. Här bör, på samma sätt som för församlingar i Sverige, ett minimum av personal fastställas i och att rådet för Svenska kyrkan i utlandet, bestämmer antal präster och utbildningsnivån på musikern. Detta är vad som brukar regleras i Sverige och därutöver får naturligtvis församlingen anställa fler präster och musiker och fler andra tjänsteinnehavare.

Vad gäller anställning av kyrkoherde i en utlandsförsamling, står det i 12 § att ”ska kyrkorådet ges tillfälle att yttra sig över behöriga sökanden”. Det borde istället stå i samförstånd med kyrkorådet. Felrekryteringar leder till högra kostnader och till att församlingen inte fungerar optimalt.

Utlandsförsamlingarna är församlingar i Svenska kyrkan. Om vi vill att dessa församlingar ska fungera på ett bra sätt, behöver de både tillsyn och främjande och klara besked om vad som gäller. De behöver liksom församlingar i Sverige regleras i kyrkoordningen, i den utsträckning lokal lag tillåter detta.

Aten m.fl. orter den 18 juli 2018

Anette Nordgren (-)

Åke Marcusson (-)

Anders Roos (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:26
av Mats Ershammar

Förändringsförmåga på lokal nivå

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer och praktisk vägledning i hur förändringsarbete kan bedrivas framgångsrikt, att erbjudas stiftens för dessas arbete med att stärka den lokala nivåns förmåga att hantera förändringsprocesser som sådana.

Motivering

Detta förslag syftar till att stärka den lokala nivåns förmåga att hantera förändringsprocesser som sådana. Det är förmågan att ha beredskap för, göra och genomföra välgrundade strategiska val vid planering och utveckling av verksamheten. Syftet nås genom att den lokala nivån via stiftens får tillgång till riktlinjer för/praktisk vägledning i hur man framgångsrikt kan arbeta med förändringsprocesser.

Idag ger Svenska kyrkan centralt och regionalt en hel del stödinsatser till den lokala nivåns förvaltning av gemensamma angelägenheter. Kyrkostyrelsen har också inlett ett dialogarbete med stiftens för ökad samverkan och samordning. Förslagsvis kan motionens syfte tas upp som en del i dessa dialoger.

Ambitionsnivån är hög på olika nivåer att sträva i riktning mot vision och långsiktiga mål. Detta uttrycks i program, projektplaner, verksamhetsplaner och budgetar. Dessa rör ibland ganska komplexa eller genomgripande förändringar. De handlar ofta främst om vad som behöver förändras – det sakliga innehållet i och strukturerna för arbetet. Den mer ”mjuka” kompetensen om *hur* förändringar – särskilt mer komplexa eller genomgripande sådana – kan genomföras på ett konstruktivt och kompetent sätt kan och behöver bli bättre. Det gäller att ta vara på den kraft som finns i förändringsarbete när det bedrivs på rätt sätt.

Framgångsrika förändringar är ofta inte lättfångade, även om man vet vad man sakligt sett vill åstadkomma. Det kan vara svårt att veta hur man ska tänka kring och förhålla sig till särskilt processer för mer omfattande eller djupgående förändringar. Sådana möter ofta reaktioner från olika intressenter. Ju mer djupgående förändring som avses, desto mer svårhanterlig kan själva processen vara. De är dynamiska processer som kan ledas och experimenteras fram, men inte styras eller kontrolleras fram. Att hantera allt detta handlar framför allt om inställning, kreativitet och angreppssätt – att ha ett strategiskt förhållningssätt – och betydligt mindre om metod och dokument.

Hur man klarar av att förverkliga det man vill göra uttrycker den verkliga förändringen i relation till den avsedda, dvs. utväxlingen av de ansträngningar man gör. Denna hur-fråga är inte sällan mer avgörande för framgången än det sakliga innehållet i det man vill förändra. Eller så kan en förändring vara ganska smärtfri att

genomföra men ändå svår att nå önskvärd effekt av, t.ex. därför att förändringen ”sitter långt inne”. Det kan t.o.m. vara så att en förändring inte blir av därför att man helt enkelt har svårt att se hur man ska våga sig på den., vilket innebär att man sänker sina ambitioner.

Utmaningarna för kyrkan utifrån förändringar i omvärlden är väl beskrivna i olika dokument och behöver därför inte upprepas här. Det förefaller tydligt att dessa utmaningar leder till behov av bättre beredskap för och förmåga att göra och genomföra välgrundade strategiska val. Detta i sin tur förutsätter en god förändringsförmåga på organisations- och ledningsnivå. Särskilt gäller detta för mer komplexa eller mer genomgripande sådana.

Arbete som här avses är återkommande steg för steg rörelser i en bestämd riktning. I dessa ska relevanta frågor ställas och besvaras, som t.ex.:

1. Hur fokusera kraften på det som ses som det långsiktigt mest väsentliga, i en miljö som framöver präglas av växande mångfald, nya slags utmaningar och därav behov av nytänkande?
2. Hur knyta ihop det förflutna med nuet och framtiden samt länka avsikter, visioner och prioriteringar till genomförandet?
3. Hur tolka tillgänglig kunskap om trender och händelser i omvärlden (såsom Svenska kyrkans omvärldsanalyser)? Och hur forma denna kunskap till lokalt anpassade idéer och förståelse för hur trenderna mm kan komma att påverka den egna verksamheten?
4. Hur agera flexibelt genom att hålla ihop långsiktighet med kortsiktighet? Detta för att kunna lägga fast riktningar för framtiden och samtidigt lyhört ta till vara det som behöver ske kortsiktigt.
5. Hur forma, dela och samordna tankar och idéer mellan berörda intressenter till en gemensam lärprocess? Det handlar här om att genom samtal och samordning lösa upp knutar som kan finnas, skapa trygghet, förmåga att se förändring som källa till nytänkande, samt för att utveckla en gemensam förståelse för verkligheten och vägen framåt.

Genom att stärka den lokala nivån förmåga att tackla frågor som de ovan är exempel på, stärks förutsättningarna för att den verkliga förändringen oftare också blir den avsedda, dvs. att utväxlingen på de resurser som sätts in blir högre. Detta i sin tur kan ge församlingslivet bättre förutsättningar att möta samtidens utmaningar.

Rönninge den 20 juli 2018

Mats Ershammar (BA)

Kyrkomötet
Motion 2018:27
av Johan Blix m.fl.

Bank-id som identifikation vid in- och utträde

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda om det är lämpligt att kunna identifiera sig med Bank-id vid anmälan om upptagande respektive utträde ur Svenska kyrkan.

Motivering

För att upptas som kyrkotillhörig i Svenska kyrkan eller för att utträda ur Svensk kyrkan krävs en anmälan, om man inte blir kyrkotillhörig genom att döpas i Svenska kyrkans ordning. Denna anmälan ska vara skriftlig när det gäller vuxnas upptagande i Svenska kyrkan.

När det gäller utträde ur Svenska kyrkan, för vuxna, finns två olika sätt. Antingen görs anmälan personligen hos kyrkoherden, eller att man lämnar en egenhändigt undertecknas handling (29 kap. i kyrkoordningen).

Det är viktigt att kyrkoherden säkerställer att anmälan om utträde eller upptagande görs av just den person som avses, dvs. kyrkoherden måste på något sätt säkerställa att inte någon annan person än den uppgivne har gjort anmälan om upptagande eller utträde ur kyrkan. För att i någon mån säkerställa detta skickas alltid bevis om utträde eller upptagande till den aktuella personens folkbokföringsadress, även om annan adress uppgivits.

Om anmälan om utträde skriftligen inkommer till kyrkoherden utan att det finns en egenhändigt undertecknad handling så registreras den inkomna handlingen och komplettering begärs. Detta är ganska vanligt i dag. Man begär utträde genom e-post, fax eller på andra elektroniska sätt. Om komplettering inte inkommer förfaller ärendet. Om korrekt komplettering inkommer hanteras ärendet och då räknas det ha inkommit när den första felaktiga anmälan inkom. Datumen kan här ha stor betydelse.

I dag kan man ”skriva under” sin självdeklaration (inkomstdeklaration) med Bank-id. Man kan också byta PPM-fonder med Bank-id.

Det är rimligt att utreda om man inte också kan identifiera sig vid upptagande i eller utträde ur Svenska kyrkan med Bank-id.

Täby den 19 juli 2018

Johan Blix (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2018:28
av Tomas Rosenlundh m.fl.

Utlandskyrkan och clearingsystemet för kyrkliga handlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för att utlandskyrkan ska ingå i clearingsystemet vad gäller de kyrkliga handlingarna, med en utvidgning till att gälla någon form av ersättning även vid välsignelse över borgerligt ingått äktenskap i de fall juridisk vigsel inte kan genomföras.

Motivering

Ett par tänkte gifta sig till sommaren 2018 och de planerade att ha sin vigsel i Svenska kyrkan i utlandet, i Rom. De tar kontakt med församlingen i Rom och får då veta att även om kyrkan inte har vigselrätt i Italien, kan de efter att ha haft borglig vigsel i Sverige ha en så kallad "Kyrklig välsignelse över borgligt ingånget äktenskap" som skulle kosta 700 €. Svenska kyrkan i Rom beskriver det som att välsignelsen är mycket lik en vigsel och att betalningen ska betraktas som en donation till församlingen. Svenska kyrkan i Rom och även i många andra länder har inte vigselrätt i landet.

Paret blir förvånande över att de som medlemmar i kyrkan ska betala för sin vigsel då de trodde att den ingår i medlemsavgiften. De reagerade också över att avgiften skulle betraktas som en donation. De tar då kontakt igen och får veta att så här fungerar det, varvid de lätt förbittrade skickar in sina utträdesansökningar till den församling de tillhör, en församling i Göteborg.

Resultatet blir att församlingen förlorar två medlemmar. Förutom den mänskliga och trosmässiga aspekten att det är sorgligt när människor kapar banden till kyrkan, så finns det också en ekonomisk aspekt. Två välutbildade personer med bra inkomst som förmodligen betalar mer per år i medlemsavgift än de 700 € som församlingen i Rom skulle få betalt, betalar nu och i fortsättningen ingenting och kanske för resten av livet.

Rom gör inte annorlunda än utlandskyrkan i övrigt. Clearingsystemet reglerar bara förrättningar dvs. dop, konfirmation, vigsel och begravning. Den kostnad som uppstår bör utvidgas till att gälla någon form av ersättning även vid välsignelse över borgerligt ingått äktenskap och alltså även i de fall juridisk vigsel inte kan genomföras.

Det är inom utlandskyrkan inte ovanligt att folk ifrågasätter varför medlemsavgiften inte täcker åtminstone en del av kostnaden. Samtidigt finns det en förståelse för att det medför en högre kostnad att bedriva verksamhet i utlandet än hemma och att man till viss del kan vara beredd att betala för det. Men om det skulle kunna vara en tjänst som inte kostar något extra utöver medlemsavgiften, kan det medföra ett ökat medlemstal och ett behållt medlemskap till kyrkan.

Vi är helt övertygade om att i förlängningen skulle kyrkan vinna goodwill och anseende och även rent ekonomiskt tjäna på ett sådant system eftersom det med viss sannolikhet skulle medföra att folk väljer att stanna kvar, komma tillbaka, eller komma som nya medlemmar. Med ett förändrat system skulle det innebära att när någon medlem väljer att ha sin vigsel, dop eller erhålla välsignelse i någon av Svenska kyrkans utlandsförsamlingar så står hemförsamlingen för kostnaderna, precis som hemförsamlingen gör om man väljer att vigas eller döpas i någon annan församling i Sverige.

Det finns inget relevant skäl till att göra skillnad på om vigseln sker i utlandet eller i Sverige så länge den sker inom Svenska kyrkan.

Göteborg den 20 juli 2018

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)

Johan Blix (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Anders Nihlgård (ÖKA)

Hanna Unger (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2018:29
av Tomas Rosenlundh m.fl.

Kommunikationsstrategi

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en kommunikationsstrategi med mål att ge generell information till våra medborgare om vad Svenska kyrkan gör och står för.

Motivering

Under maj månad 2018 lämnade 6 691 medlemmar Svenska kyrkan vilket är den högsta utträdessiffran hittills under en maj månad enligt Svenska kyrkans egen statistik. Det här är en av Svenska kyrkans stora utmaningar inför den mandatperiod som nu står framför oss och en trend som vi behöver bryta eftersom vi med alla utträden tappar ekonomiska förutsättningar att fortsättningsvis även kunna göra skillnad. Svenska kyrkan gör skillnad, men vet våra medborgare vad Svenska kyrkan bidrar med?

I den utmärkta utredningen som presenterades i februari 2018 *Medlemmar i rörelse* påpekar man, mot bakgrund av vad som framkommit i studien, att det mesta talar för att Svenska kyrkan på sikt kommer bli betydligt mindre och att banden till kyrkan försvagas. De framtida medlemmarna kommer inte vara kyrkotillhöriga av sientrian utan väljer i vilka sammanhang som det är värt att finnas med i. Utmaningen för Svenska kyrkan är att underlätta för våra medlemmar att göra ett rimligt val. Kyrkoordningen har slagit fast att Svenska kyrkan ska vara till för alla oavsett hur långt man kommit på trons väg.

Det brådskar. Trenden är att vi om några år är nere på ett medlemstal på 50 procent och under det och det är också ett tecken på att vi som Svenska kyrkan inte når ut till allmänheten med information om den skillnad vi gör i samhället. Det här tarvar också till eftertanke och självrannsakan. Tid för samtal med varje medlem som lämnar kyrkan för att få inspel på vad som kan göras annorlunda och kanske också en förklaring vid detta tillfälle vad de får i sitt medlemskap. Gudstjänster som anpassas till situationen, stöd i svåra livssituationer, diakoni som gör skillnad, möte med ungdomar, musiken som flödar i våra kyrkor samt det kulturarv vi förvaltar i våra kyrkor.

Kommunikationsstrategin bör innehålla ett samlat grepp där press, Facebook, Twitter, Instagram och andra kanaler används som kan vara aktuella under de nu fyra år som ligger framför oss. Planen bör gälla de kommande fyra åren och målet är att möta de vikande medlemssiffrorna genom att ta fram en strategi. I strategin ska även verktyg tas fram att användas på församlingsnivå för att möta de som vill lämna genom att bjuda in till samtal om ett varför, så att vi som kyrka lär oss av varje individ som väljer att lämna Svenska kyrkan.

Mot 2018:29

Om fyra år vet vi att om vi gjort rätt, nått ut till medborgarna och brutit nedgången i det medlemstapp vi nu ser.

Göteborg den 20 juli 2018

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)

Johan Blix (ÖKA)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Anders Nihlgård (ÖKA)

Hanna Unger (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2018:30
av Sten Janson m.fl.

Huvudmannaskapet för begravningsverksamheten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att dels utvärdera hur Svenska kyrkan sedan år 2000 hanterat sitt myndighetsansvar för begravningsverksamheten, dels utreda konsekvenserna av en överföring av huvudmannaskapet för begravningsverksamheten från Svenska kyrkan till kommunerna.

Motivering

1995 tog riksdagen beslutet om ändrade relationer mellan staten och Svenska kyrkan från 1 januari 2000. En del av beslutet var att staten anförtrodde åt Svenska kyrkans församlingar att fortsatt vara huvudmän för begravningsverksamheten med undantag för Stockholm och Tranås där kommunen redan tidigare varit huvudman. En tidigare utredning från 1972 (den Myrdalska utredningen) hade i sitt slutbetänkande föreslagit att också begravningsverksamheten skulle lyftas från kyrkans förvaltning i samband med en skilsmässa mellan kyrka och stat, och att kommunerna skulle ta över huvudmannaskapet men med möjlighet att överlåta åt en kyrklig församling att på entreprenad utföra verksamheten.

Men beslutet 1995 innebar att riksdagen lät kyrkan få ett fortsatt ansvar för begravningsverksamheten. Det fanns flera orsaker till det: de flesta begravningsplatserna var kyrkogårdar runt en kyrkobyggnad, Svenska kyrkan har i alla tider skött begravningsverksamheten och gjort det bra, det fanns inget tryck från kommunerna att överta verksamheten och det underlättade förändringen av kyrka–stat–relationen om kyrkan ändå fick behålla den stora del av sin verksamhet som begravningsväsendet utgör.

Detta innebar att Svenska kyrkan från 1 januari 2000 fick av staten två viktiga uppdrag, dels att fortsatt vara ett evangelisk-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift (lag om Svenska kyrkan 1 §), dels att fortsatt vara huvudman för begravningsverksamheten enligt begravningslagen (1990:1144).

Men idag, 18 år senare är situationen något förändrad. Jan-Olov Aggedal och Bo Silfverberg har i sin skrift *Begravningsverksamheten och Svenska kyrkan – Ett samhällsansvar i tiden?* (Verbum 2018) lyft fram ett antal faktorer som gör det angeläget för Svenska kyrkan att på kort eller lång sikt ompröva frågan om den fortsatt ska vara huvudman för begravningsverksamheten. Det Aggedal och Silfverberg noterar som har hänt sedan 2000 är bl.a.:

- ♦ Svenska kyrkan har stabiliserats som trossamfund; behovet av begravningsverksamheten som ett myndighetsuppdrag är inte längre påtagligt. Kyrkan bör snarare med vikande medlemstal kraftsamla och fokusera på sitt kärnuppdrag: att vara en missionerande och öppen evangelisk-luthersk folkkyrka.

- ◆ Sverige har blivit ett invandringsland i högre utsträckning och medlemstalet i Svenska kyrkan sjunker. 2024 bedöms mindre än 50 procent av befolkningen tillhöra Svenska kyrkan.
- ◆ Riksrevisionen har riktat kritik mot länsstyrelserna för brister i rekrytering och utbildning av begravningsombuden. Likaså har kritik riktats mot hur Svenska kyrkans församlingar informerar om sitt samhällsuppdrag. Rågången mellan kyrkans evangeliska uppdrag och samhällsuppdraget menar man är otydlig. Det finns risk för att kyrkans församlingsverksamhet blandas ihop med dess begravningsverksamhet.
- ◆ Den pastorala ledningen över begravningsverksamheten har förstärkts genom några beslut på senare år. År 2012 beslutades att kyrkoherden skulle leda all verksamhet i församlingar och pastoratet, således även begravningsverksamheten. Strukturbeslutet 2012 innebar också att de av kyrkofullmäktige tillsatta begravningsnämnderna i större församlingar och pastorat försvann tillsammans med den speciella kompetens som utvecklats där, och kyrkorådet blev verkställande organ inte bara för församlingsfrågor utan också för begravningsfrågorna. Kyrkomötets beslut 2017 innebär dels utökad tillsyn från stiftet över hur församlingarna sköter sin begravningsverksamhet, dels krav på pastorat och församlingar att fastställa riktlinjer för verksamheten.
- ◆ En stor förändring av systemet skedde 2016 när en enhetlig och s.k. solidarisk begravningsavgift infördes i hela landet med undantag för de kommuner som har kommunalt huvudmannaskap: Stockholm och Tranås. Speciellt i Stockholms kranskommuner har detta väckt irritation eftersom begravningsavgiften där höjts dramatiskt och uppvaktningar till regeringen i frågan har skett, bl.a. från Solna kommun.

Vi undertecknare av denna motion menar att det är angeläget för Svenska kyrkan att analysera och utvärdera det uppdrag kyrkan fick av staten vid relationsförändringen år 2000 att vara huvudman för begravningsverksamheten. Vi föreslår att kyrkostyrelsen låter tillsätta en grupp med bred kompetens som dels gör denna analys och utvärdering, dels i ett framtidsperspektiv utreder konsekvenserna av en överföring av huvudmannaskapet för begravningsverksamheten från Svenska kyrkan till kommunerna.

Vi vill dessutom framföra tanken att ett ämne för ett eventuellt tematiskt kyrkomöte 2021 kunde vara just begravningsverksamheten i Svenska kyrkan och hur kyrkan vill ställa sig till detta uppdrag i framtiden – under förutsättning att kyrkomötet efter utvärdering av det tematiska kyrkomötet 2019 beslutar om ett nytt tematiskt kyrkomöte 2021. Den utredning vi föreslår i motionen kunde då vara en grund och utgångspunkt för en tematisk kyrkomötesberedning i denna för kyrkan ytterst angelägna framtidsfråga.

Göteborg den 20 juli 2018

Sten Janson (POSK)

Hans-Olof Andrén (POSK)

Stefan Linderås (POSK)

Jörgen Åkesson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:31
av Hanna Unger m.fl.

Tillgängligheten i lokaler och verksamheter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att implementera policydokumentet *En kyrka för alla*,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att se över möjligheten att utveckla tillgänglighetsfunktionen i *Kyrkguiden*.

Motivering

Vi har båda erfarenhet av olika funktionsvariationer, både genom våra yrken och i våra privatliv. Vi ser att våra lokaler och verksamheter inte alltid är tillgängliga för alla. När det talas om tillgänglighet handlar det oftast om sådana grundläggande saker som ramper och hörhjälpmedel. Förvånande nog är det trots detta inte sällan som det finns brister också vad gäller den typen av anpassningar. Tillgänglighet handlar dessutom om så mycket mer. Det finns många exempel på funktionsvariationer som behöver vissa anpassningar för att kunna besöka våra lokaler och medverka i gudstjänster och andra verksamheter. Det kan behövas texter på lätt svenska, tydliga markeringar för att synskadade ska se trappor osv. Framförallt behövs ett gott bemötande där den enskilda välkomnas och tas i anspråk med de gåvor hen har fått.

Det finns ett policydokument *En kyrka för alla* som getts ut av Sveriges kristna råd. Vi ser dock att det skulle behöva implementeras och levandegöras i vår kyrka. I det finns en god grund för en funktionsvariation som kan hjälpa oss i arbetet med det så viktiga bemötandet. Där finns också några mål vi som kyrka förbundit oss att arbeta mot. Hur ska vi kunna göra det om vi ute i stift och församlingar inte känner till dem?

I *Kyrkguiden* finns det en rullstolssymbol. Om en klickar på den står det: ”Platsen är tillgänglighetsanpassad”. Vad innebär det egentligen? Tillgänglighetsanpassad för vem, på vilket sätt? En av oss är rullstolsanvändare och kan inte ens ta sig över tröskeln till två kyrkor som är markerade som tillgängliga i *Kyrkguiden*. Då är det ändå en rullstol som är symbol för tillgänglighet i appen.

I Västragötalandsregionen finns det en databas där en kan söka på tillgänglighet i olika lokaler, främst i regionen men även i andra delar av landet. Den heter Tillgänglighetsdatabasen (www.t-d.se). Där finns utförlig information utifrån många olika människors behov.

Vi ser att det skulle vara en stor fördel för personer med olika funktionsvariationer att kunna söka på Svenska kyrkans olika lokaler och få detaljerad information om vilka anpassningar som finns. Det skapar trygghet och möjliggör för individen att göra en bedömning av vilka möjligheter och svårigheter ett besök i lokalen innebär.

Det skulle också vara en resurs för församlingarna i deras tillgänglighetsarbete. Genom att fylla i vilka anpassningar som finns blir det även tydligt inom vilka

Mot 2018:31 områden församlingens tillgänglighetsarbete behöver utvecklas. Både anställda och förtroendevalda får ett bra verktyg och underlag för arbete beslut.

Svenska kyrkan har redan *Kyrkguiden* där information om våra lokaler finns samlad. Vårt förslag är därför att tillgänglighetsfunktionen i *Kyrkguiden* utvecklas istället för att vi ansluter oss till Tillgänglighetsdatabasen.

Lund, Lerum och Vingåker den 17 juli 2018

Hanna Unger (ÖKA)

Elise Solberg (ÖKA)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2018:32
av Berth Löndahl

Förhållandet mellan pastorat och församling

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en förändring, så att ordförande i församlingsråden tillsätts av församlingsrådet självt och att församlingsråden har att tillsammans med kyrkofullmäktige godkänna församlingsinstruktionen.

Motivering

Med strukturutredningens genomförande har det skett en förskjutning mellan församlingarnas och pastoratets beslutsrätt. Vad som tidigare oftast var självständiga pastorat har i dag blivit församlingar inom ett större pastorat med följd att man som församling har en påtagligt begränsad självständighet och beslutsrätt. På flera punkter skulle en förändring vara önskvärd för att inte lokalt förlora i initiativkraft och samhörighet, närhet och samverkan, för att nu använda strukturutredningens egen titel.

Kyrkomötet bör därför uppdra till kyrkostyrelsen att initiera följande förändringar:

1. Församlingsråden bör själva utse sin ordförande, inte pastoratets kyrkofullmäktige, även om detta i nuläget kan delegera frågan till församlingsrådet. Skälen till en sådan förändring är dels att samma regler då skulle gälla för ordförande som vice ordförande, dels att församlingsrådets ställning skulle stärkas och försvåra att ordförandeposterna blir en förhandlingsinsats för nomineringsgrupperna i kyrkofullmäktige.
2. Församlingsråden bör vara med och godkänna församlingsinstruktionen i de delar som avser den egna församlingen, inte bara vara remissinstans. Idag godkänns denna enbart av kyrkofullmäktige med risk att pastoratets församlingar blir överkörda i fråga om t.ex. gudstjänstlivets utformning.

Båda dessa förändringar skulle återge församlingarna mer av deras självständighet och beslutsrätt, en viktig förändring för att inte förlora det lokala engagemanget.

Bunkeflo den 24 juli 2018

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:33
av Berth Löndahl m.fl.

Gudstjänstlivets kris

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en ”kriskommission” för gudstjänstlivets utveckling.

Motivering

Att gudstjänstlivet befinner sig i kris i Svenska kyrkan är knappast någon nyhet. Statistiskt lär endast 20 procent av församlingarnas huvudgudstjänster samla fler än 20 deltagare. Men krisen är vidare än enbart antalet deltagare, det finns även en osäkerhet kring vilka gudstjänster som ska firas, hur de ska utformas, vilken karaktär en gudstjänst ska ha för att samla deltagare.

Under de senaste decennierna har antalet gudstjänstfirare i huvudgudstjänsten haft en konstant och ansevärd nedåtgående trend. Inte under något år under innevarande sekel har antalet deltagare ökat. Förhoppningarna att den nya kyrkohandboken ska ändra detta lär inte infrias. Det krävs andra grepp än en ny kyrkohandbok.

Att under så många år haft en nedåtgående trend utan att en kriskommission tillsatts är olyckligt. Detta borde ha skett för många år sedan. Det är dock bättre sent än aldrig. En krisgrupp behöver tillsättas för att analysera orsaker, åtgärder men också utvärdera de sammanhang som faktiskt finns, där tendensen brutits och där antalet gudstjänstfirare ökat. Finns det gemensamma faktorer som orsakar en sådan positiv utveckling? Den statistik som i dag finns tillgänglig ger inte tillräckliga svar. Vissa iakttagelser kan dock enkelt göras, som t.ex. att kontinuitet i fråga om tider, platser och ansvarig präst är viktigt. Att förkunnelsen är central är ett annat exempel, liksom att det finns ett aktivt ansvarstagande lekfolk.

Men en kriskommission skulle inte enbart ha till uppgift att utreda orsaker till nedgången, ta fram positiva exempel och gemensamma faktorer som bryter trenden utan också ge stöd till stift och församlingar så att uppgivenheten stävjas och frimodigheten växer.

En kyrka utan ett levande gudstjänstliv förlorar till sist sitt existensberättigande. Att fira gudstjänst är den för kyrkan absolut nödvändiga handlingen.

Bunkeflo den 24 juli 2018

Berth Löndahl (FK)

Kjell O Lejon (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:34
av Berth Löndahl

Utred församlingsbegreppet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur begreppet församling i dag ska förstås, detta inte minst utifrån de förändringar som strukturutredningen medfört.

Motivering

En konsekvens av strukturutredningens genomförande har blivit att själva församlingsbegreppet blivit otydligt och på många platser inte längre är direkt knutet också till den gudstjänstfirande församlingen.

Flera stora pastorat har valt att bli enförsamlingspastorat, andra att dela in pastoratet i några större församlingar inom vilka det finns verksamhetsområden. En följd har blivit att en tidigare förståelse av församlingen som dels den gudstjänstfirande gemenskapen, dels en rimligt stor territoriell enhet har blivit upplöst.

Begreppet församling har aldrig varit entydigt, inte minst beroende av spänningen mellan den territoriella förståelsen och gudstjänstens gemenskap. Primärt har det dock varit knutet till själva gudstjänsten medan den territoriella har varit sekundärt, dvs. det område inom vilket dess boende samlas till gudstjänst. Gudstjänstdeltagarna tillhörde helt enkelt ungefär samma socken, som det en gång hette.

Om begreppet församling förr inte var helt enkelt att definiera, så har det i dag närmast förlorat sin innebörd och används på ett ytterligt oklart sätt. Det exempel som för undertecknad är närmast är Malmö. Där är vad som borde vara självklara församlingar – gudstjänstfirande gemenskaper – inte längre församlingar. De har inte ens en församlingsherde utan lokal arbetsledare. I stället för att ge varje sådan enhet status av att vara församling, så kallas de numera enbart ”kyrka”. Men fler exempel på oklarheter skulle kunna hämtas från andra delar av landet, vilket också visar på att församling förstås olika på olika håll.

Bunkeflo den 24 juli 2018

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:35
av Berth Löndahl m.fl.

Nystart av församlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta initiativ till ett program för att nystarta församlingar som förlorat mycket av sitt gudstjänst- och församlingsliv.

Motivering

På alltför många håll finns inom Svenska kyrkan en uppgivenhet i gudstjänst- och församlingslivet. Antalet medlemmar kan vara rimligt stort, ekonomin tillräckligt god men gudstjänstfirarna är få och de som aktivt deltar i församlingslivet är inte heller många.

Ekonomi och medlemsantal uppehåller kanske församlingen genom att det finns ett antal anställda, de kyrkliga handlingarna har en fortsatt ganska stark om än allt svagare ställning och en viss verksamhet uppehålls men själva kärnan är om inte död så inte sällan döende. En nystart behövs, initiativ behöver tas, modeller för hur ”man börjar om från början” krävs.

Inom flera av de svenska frikyrkorna finns program och modeller för hur man etablerar nya församlingar. I Svenska kyrkan behöver ibland nya församlingar startas i städernas nybyggnadsområden, men vanligare är att gamla etablerade församlingar behöver nystarta. Typiskt är då ofta att man väljer att ordna sådant som gör att många kommer vid enstaka tillfällen men detta bygger inte församling. Att verkligen få en församling att långsiktigt börja leva kräver både helt andra initiativ och en ny iver för människors omvändelse, tro och bekännelse till Jesus Kristus. Ofta börjar en sådan nystart och ett församlingsbyggande i de små sammanhangen av undervisning, delande av den kristna tron, bönemenskap och att samlas till mässan – olika och avgörande sätt att mötas men med ett tydligt fokus i den kristna trons bekännelse.

Det vore därför angeläget att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett sådant nystartsprogram för ”sovande” församlingar. Behovet är stort och det brådskar, alltför många goda präster och lekfolk förlorar sin entusiasm och fastnar i uppgivenhet och en känsla av att det finns ingenting att göra åt situationen. Från flera frikyrkor liksom från EFS finns goda erfarenheter att hämta.

Bunkeflo den 24 juli 2018

Berth Löndahl (FK)

Kjell O Lejon (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:36
av Berth Löndahl

Utvärdera strukturutredningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning med uppgift att utvärdera vilka konsekvenser, positiva och/eller negativa, som strukturutredningens genomförande fått och så även föreslå nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med eventuella problem som kan ha uppstått.

Motivering

Att upprepat återkomma med en motion i samma ärende är förmodligen inte tillbörligt. Inte desto mindre är det nödvändigt – och kanske kan en ny mandatperiod också medföra en annan syn på frågan om att utvärdera strukturutredningen och dess konsekvenser.

Den s.k. strukturutredningens förslag genomfördes för hela Svenska kyrkan (med undantag för Göteborgs kyrkliga samfällighet) den 1 januari 2014. Med 2018 års utgång blir det således för fem år sedan. Ännu har ingen utvärdering gjorts av följderna, som på många håll har blivit stora och inte alltid med gott resultat. Det är därför av nöden att snarast göra en utvärdering, som, om kyrkomötet bifaller motionen, ändå inte kommer att ligga färdig förrän om ytterligare minst ett år. Det betyder att ärendet brådskar, att det ska gå sex år mellan en genomgripande reforms genomförande och dess utvärdering är uppseendeväckande.

Vad har blivit bra? Vad behöver korrigeras? Vad var rentav bättre i den förra organisationen? Ett av motiven till strukturutredningens förslag var att hejda församlingsdöden. Har den intentionen också infriats? Eller finns en tendens till att stora pastorat med många församlingar också förändras till enförsamlingspastorat, vilket i så fall har minskat antalet församlingar än mer.

En utvärdering krävs inte minst utifrån exempelvis följande frågeställningar – och här återkommer jag delvis till liknande formuleringar som i min tidigare motion:

- ◆ Hur har ekonomin i pastoraten påverkats? Har den blivit bättre eller sämre?
- ◆ Har den organisatoriska förändringen främjat främst verksamheten eller administrationen? Det finns en tendens i stora organisationer att man med förändringar mer löser administrativa problem än verksamhetsrelaterade.
- ◆ Vilka konsekvenser har förändringen av var besluten fattas fått? Har beslutsprocesserna blivit snabbare med kortare beslutsvägar eller tvärtom?
- ◆ Vilka har följderna blivit i fråga om balansen mellan de som lokalt utför den egentliga verksamheten och de administrativa kanslierna?
- ◆ Tjänstetillsättningar? Har den nya organisationen medfört fler eller färre sökande till tjänster i de stora pastoraten?

Mot 2018:36

- ◆ Vilka skillnader föreligger mellan följderna för de små landsortspastoraten och de stora pastoraten som t.ex. Lund, Helsingborg, Örebro, Malmö osv.? Har den nya organisationen varit bra eller mindre bra oavsett storlek?
- ◆ Hur uppfattar aktiva gudstjänstdeltagare, andra deltagare i kyrkans verksamhet respektive mer passiva kyrkomedlemmar förändringarna? Har gudstjänstlivet främjats av omorganisationen?
- ◆ En avsikt med strukturutredningen var att de små församlingarna skulle räddas. Har detta uppnåtts? På inte så få håll tycks trenden ha varit den motsatta, nämligen att det stora pastoratet har organiserats som en enda församling.
- ◆ Hur upplever ledamöter i församlingsråd, verksamhetsråd eller motsvarande och kyrkoråd den nya organisationen?
- ◆ Hur uppfattar kyrkans nya chefer på olika nivåer reformen? Hur bedömer tidigare kyrkoherdar som blivit arbetsledare i lokala enheter omorganisationen?

Bunkeflo den 24 juli 2018

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:37
av Berth Löndahl m.fl.

Öka antalet församlingskollekt

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se till att kollekterna omfördelas så att församlingarna själva har rätt att besluta över en större andel av kollekterna än i dag och därmed att endast en mindre andel beslutas på stifts- och riksnivå.

Motivering

Sedan gammalt har andelen stifts- och rikskollekt varit dominerande bland de kollekt som upptas i församlingarnas huvudgudstjänster. Detta är olyckligt av flera skäl. Många av de centralt fastställda kollektändamålen är förvisso angelägna men en alltför stor andel uppfattas av gudstjänstfirarna som främmande, okända, onödiga och/eller oväsentliga. Ändamålen prioriteras varken av givarna enskilt eller av församlingarna. Tendensen att det blir ett pliktskyldigt pålysande av kollektändamål och lika pliktskyldigt och minimalt givande är påtaglig.

Detta bör ändras så att församlingarna själva fattar beslut om flertalet av kollekternas ändamål. Detta skulle medföra dels att för gudstjänstfirarna mer välkända ändamål skulle prioriteras, dels att församlingarna skulle få större möjligheter att bidra till olika projekt, lokalt, nationellt eller internationellt. Effekten skulle tveklöst bli ett ökat givande.

Bunkeflo den 24 juli 2018

Berth Löndahl (FK)

Kjell O Lejon (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:38
av Anders Brunnstedt m.fl.

Utveckling av finansiella tjänster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur finansiella tjänster, exempelvis betalningsförmedling, kontanthantering och kapitalförsörjning, kan utvecklas för att bättre svara mot församlingars och pastorats behov,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att göra en översyn av gällande regler och rutiner för kontant- och kollekthantering med syfte att de förenklas och anpassas till nya betalningssystem.

Motivering

Frågan om finansiella tjänster har behandlats av kyrkomötet 2005 och 2013. Finansiella tjänster omfattar bl.a. kontanthantering, betalningsförmedling och kapitalförsörjning. Behoven hos församlingar och pastorat har sedan dess förändrats. Bankernas service och tjänster har också de förändrats.

Vi går mot ett kontantlöst samhälle. Detta påverkar i hög grad exempelvis kollektmomentet i gudstjänsten. Att ta upp kollekt till kyrkligt angelägna ändamål har en lång tradition i den kristna gudstjänsten och ger församlingen möjlighet att inte bara be för dem som har det svårt utan också göra en praktisk insats. Kollekten gestaltas ofta liturgiskt, bäst kanske genom framförande under offertoriepsalmen. Denna funktion i gudstjänsten omtintegörs om kontantinsamling ersätts av elektroniska betaltjänster såsom kollektomat eller Swish. Dessutom försvinner då den anonymitet i givandet som är värdefull för många, inte bara vid små kollektgåvor utan kanske än mer vid stora.

De nya tjänsterna för betalningsförmedling, t.ex. Swish, som externa banksystem erbjuder fungerar dessutom dåligt för kyrkans verksamhet och behov t.ex. när det gäller kollekt, insamlingar, inträden och avgifter. De externa banksystemen möter inte heller de behov av kontanthantering som församlingar och pastorat under förutsebar framtid kommer att ha. Utformningen av kontanthantering och de nya tjänsterna för betalningsförmedling ger församlingar och pastorat både ökade kostnader för administration och minskade intäkter i meningen att kollekt, insamlingar, inträden och avgifter inte kan hanteras. Delvis kan det förklaras av att regelverket kring kontant- och kollekthantering är dåligt anpassat till bankernas nya tjänster inom området.

Allmänt kan betalningsförmedling definieras som att betalningsmedel överförs från en part (avsändaren) till en annan (mottagaren) av en tredje part (betalningsförmedlaren). I Svenska kyrkan finns stora betalningsströmmar som helt och hållet hanteras i externa banksystem för betalningsförmedling. Det gäller bl.a. betalning av

löner och fakturor som totalt gäller mycket stora belopp och som naturligtvis bankerna har god förtjänst av.

Kapitalförsörjning handlar om att hur man finansierar sin verksamhet. Det kan antingen ske genom att använda eget kapital eller genom att sätta sig i skuld (någon form av lånekapital).

Kyrkans verksamheter i den sociala ekonomin blir allt fler. Det är verksamheter som har allmännyttan eller medlemsnytta. De bedrivs utan vinstsyfte och ofta som en del av diakonin i den grundläggande uppgiften. Det kan t.ex. gälla stadsmission, förskola, fritidsgård, hemtjänst och boenden av olika slag. I många fall kan verksamhet inom den sociala ekonomin kräva en inledande insats av kapital. Ett annat område där församlingar och pastorat har behov av en fungerande kapitalförsörjning är begravningsverksamheten. Det kan t.ex. gälla om- och nybyggnad av krematorieanläggningar. För närvarande är församlingar och pastorat i första hand hänvisade till att lösa finansieringen med eget kapital. Att i bank utan säkerheter eller inomkyrkligt borgensåtagande låna upp kapital ställer sig mycket kostsamt. Svenska kyrkan passar dåligt in i bankernas standardiserade modeller för kreditbedömningar. I sammanhanget ska framhållas att kyrkokansliet har en bra dialog med ett par av storbankerna i syfte att ge församlingar och pastorat mer rättvisa kreditbedömningar. Sedan länge finns det också en viss möjlighet till ”internkredit” via Kyrkkontot, en verksamhet som kanske skulle kunna utvecklas. I de fall när kyrkan gör en annan riskbedömning än bankerna kanske inomkyrkliga borgensåtaganden kunde vara en framkomlig väg till lägre räntekostnader.

Församlingarnas och pastoratens möjligheter att få kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) vid vård- och underhållsgärder för kyrkobyggnader är begränsade. KAE varierar beroende på typ av åtgärd men i normalfallet kan 50 procent av kostnaden täckas av KAE. Församlingen eller pastoratet måste som egen insats alltså finansiera resten.

Ofta är församlingars eller pastorats största tillgångar kyrkobyggnader. Dessa får inte belånas och därmed kan inte banker bistå med en lånefinansiering till rimliga villkor. Att stödja pastorat och församlingar med väl anpassade kapitalförsörjningstjänster är angeläget. Avsaknad av dessa tjänster kan i värsta fall medföra att angelägen verksamhet inom den sociala ekonomin inte kan startas upp eller att viktiga vård- och underhållsåtgärder för kyrkobyggnader inte genomförs.

Det finns flera bra exempel på hur Svenska kyrkans nationella nivå, i sin främjande roll, har tagit initiativ till utveckling av tjänster som är väl anpassade till behov i pastorat och församlingar. Bland dessa kan följande initiativ nämnas: Kyrkans försäkring AB – som erbjuder försäkringslösningar för de behov som finns inom kyrkans verksamhet, GIP – en för Svenska kyrkan gemensam IT-plattform som bygger den infrastruktur som behövs för gemensamt systemstöd, GAS – ett gemensamt administrativt systemstöd för ekonomi- och löneadministration anpassat till kyrkans verksamhet, Kyrkkontot – ett koncernkonto som används för hanteringen av kyrkoavgifter och KOB – ett kollekt- och betalssystem för betalningsströmmarna mellan kyrkliga enheter. Det bör därför utredas om nya tjänster kan utvecklas som kraftfullare stödjer församlingars och pastorats behov av betalningsförmedling inklusive kontanthantering och av kapitalförsörjning.

Vi föreslår alltså att kyrkostyrelsen ges i uppdrag att utreda hur nya finansiella tjänster inom t.ex. betalningsförmedling, kontanthantering och kapitalförsörjning kan tillhandahållas församlingar och pastorat samt att göra en översyn av regelverken kring kontant- och kollektshantering. Vi önskar en utveckling av och ett komplement till redan etablerade gemensamma tjänster inom administrations- och ekonomiområdet

samt att regelverken kring kontant- och kollektioner förenklas och anpassas till nya betalningssystem som t.ex. Swish.

Mot 2018:38

Falun m.fl. orter den 24 juli 2018

Anders Brunnstedt (POSK)

Hans-Olof Andrén (POSK)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Mats Hagelin (BA)

Peter Bernövall (POSK)

Niklas Grahn (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:39
av Anna Karin Hammar m.fl.

Stöd till kvinnors folkhögskola i Gaza

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i Svenska kyrkans internationella arbete i Palestina/Gazaområdet särskilt prioritera att stärka kvinnors möjlighet att delta i och påverka samhällsutvecklingen bland annat genom stöd till långsiktiga utbildningsinsatser.

Motivering

Kvinnorna i Gaza lever i ett av världens mest utsatta områden. Två miljoner människor lever i princip instängda på ett område så litet som en tredjedel av Öland. Genom kriget 2014 har många kvinnor berövats sina studiemöjligheter och tvingats att gifta sig som väldigt unga. Blockaden av Gaza bidrar till att vatten och elektricitet är bristvaror och medför att försörjningen av familjerna sviktar.

Under sommaren 2018 intensifierades konflikten mellan Israel och Palestinska organisationer. Försök till vapenvila och initiativ till en nedtrappning av fientligheterna tas. Ännu, mer än 50 år efter okkupationens början, har dock några långsiktiga lösningar inte kunnat formos. Den humanitära situationen i Gaza förvärras kontinuerligt, och samhällsfunktionerna vittrar sönder.

Kvinnors utbildning är en av forskning dokumenterad nyckel till framgång för både familj och samhälle. Därför har demokratiutbildningscentret Civitas i Gaza beslutat att försöka satsa på att bygga upp en internationell folkhögskola med utbildning särskilt för kvinnor. Genom samarbete med Sjöviks folkhögskola och Kista folkhögskola har förtroende uppstått och en vision vuxit fram om vad som skulle kunna vara en möjlighet för kvinnor i Gaza att påverka sin egen situation under det dubbla trycket av patriarkala auktoritära mönster jämte en okkupation och blockad som leder till svåra humanitära umbäranden. I denna situation har kvinnor själva tagit initiativet till att starta en internationell folkhögskola för kvinnor som skulle kunna ge utbildning i såväl engelska, som internet, som internationellt utbyte med kvinnor som lever i svåra situationer och har funnit coping strategies som kan fungera även under svåra omständigheter i Gaza. Detta initiativ är ett utmärkt exempel på insatser som kan stärka den långsiktiga positiva utvecklingen i Gaza, och bör kunna vara ett område som Svenska kyrkans internationella arbete stödjer.

Civitas kontaktperson i Sverige med avseende på uppbyggnaden av Kvinnornas i Gaza internationella folkhögskola är Lena Lönnqvist, tidigare rektor på Sjöviks folkhögskola. Civitas har sedan 2007 erhållit stöd till demokratiutbildning från Palme-centret och har en väl betrodd och reviderad verksamhet. Tanken är att Gaza Women's International Folk High School växer fram som ett program under Civitas tills möjlighet finns att stå på egna ben.

Mot 2018:39

Svenska kyrkan föreslås att bistå med tre miljoner kronor första året med om möjligt början år 2019 för igångsättning, utbildning av lärare i folkhögskolans idé och ethos, internationellt utbyte mellan mödrar i Gaza och t.ex. Mentor Mothers i Kapstaden i Sydafrika jämte inköp av datorer och hyra av lokaler. De två följande åren reduceras kostnaderna med en miljon kronor.

Uppsala den 25 juli 2018

Anna Karin Hammar (S)

Åsa Ingårda (C)

Anders Åkerlund (C)

Margareta Winberg (S)

Kyrkomötet
Motion 2018:40
av Anders Ahl

Utfasning av elektronik som innehåller kobolt

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan fasar ut elektronik som innehåller kobolt där det inte kan garanteras att utbrytningen följer grundläggande mänskliga rättigheter och etiska riktlinjer.

Motivering

Det är av yttersta vikt att vår konsumtion inte ställer till ett elände för våra medmänniskor. Svenska kyrkan arbetar på olika sätt aktivt med att verka för att vi ska ha en rättvis konsumtion. En konsumtion som inte skadar vår miljö eller skapar lidande för människor och djur.

En fråga som har lyfts på senare tid, men samtidigt inte fått den uppmärksamhet den förtjänat, är frågan om kobolt och dess utvinning.

Kobolt är en metall som är en huvudkomponent till batterierna vi använder i till exempel våra mobiltelefoner och surfplattor.

Tyvärr skapar utvinningen av kobolt ett stort lidande på vissa platser i världen. Denna åtråvärda metall utvinns i regel som en biprodukt av koppar eller nickel. Detta sker ofta i storskalig form, men dessvärre även för hand. En stor majoritet av kobolten på marknaden kommer från gruvor i Afrika.

Amnesty International har hissat varningsflagg för kobolt då det förekommer brott mot mänskliga rättigheter vid utbrytning av kobolt i Kongo-Kinshasa. Barnarbete är tyvärr inte ovanligt. I våras gick till exempel Swedwatch ut i media med budskapet att den ökade användningen av kobolt leder till ökat barnarbete.

Forskning pågår för att göra bland annat batterier mindre beroende av kobolt. Som kyrka med vår etiska utgångspunkt har vi dock inte tid att vänta på den långsiktiga utvecklingen utan bör leda utvecklingen genom att ligga i framkant med att ställa krav på att utvinning ska ske i respekt för grundläggande mänskliga rättigheter och etiska riktlinjer. Svenska kyrkan bör sträva efter att fasa ut elektronik som innehåller kobolt där det inte kan garanteras att utbrytningen följer grundläggande mänskliga rättigheter och etiska riktlinjer. Den elektronik som redan köpts in är inget att göra åt, men på sikt kan vi fasa ut denna elektronik enligt ovan ställda krav.

Vår kyrka kan inte göra allt, men vi kan dra vårt strå till stacken. Det är ovärderligt.

Skoghall den 17 juni 2018

Anders Ahl (SD)

Kyrkomötet
Motion 2018:41
av Johan Blix och Margareta Karlsson

Kyrkotillhörighet för utländska medborgare

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att ändra bestämmelserna om kyrkotillhörighet i 29 kap. 1 § i kyrkoordningen, så att paragrafens första stycke lyder: ”En person som är svensk medborgare, eller utländsk medborgare bosatt i Sverige, får upptas i Svenska kyrkan.”

Motivering

Den nuvarande formuleringen av paragrafen lyder: ”En person som är svensk medborgare, eller utländsk medborgare bosatt i Sverige, får tillhöra Svenska kyrkan.”

Den nuvarande formuleringen får som konsekvens att kyrkotillhöriga som är utländska medborgare mister sin kyrkotillhörighet när de bosätter sig utomlands, så sker icke med kyrkotillhöriga som är svenska medborgare.

Bestämmelsen är troligen att arv från 1951 års religionsfrihetslag där det fanns en koppling mellan kyrkotillhörighet (medlemskap) och medborgarskap.

Det finns knappast längre någon anledning att behandla kyrkotillhöriga olika på grund av om de är svenska medborgare eller ej.

En ändring av paragrafen skulle, förutom rättvisan, innebära att mycket onödig administration skulle upphöra. I dag kontaktas alla utländska medborgare som varit kyrkotillhöriga, när de var bosatta i Sverige, vid en återinvandring. Man finns kvar i ett av våra register om man är döpt och/eller konfirmerad och får ett brev med fråga om man vill bli kyrkotillhörig igen. Förutom att ett sådant brev troligen förvänar mottagarna, skulle det vara bra om det inte behövde skickas ut. För svenska medborgare som är kyrkotillhöriga och flyttar utomlands och sedan återinvandrar aktiveras deras kyrkotillhörighet automatiskt vid återinvandringen. Samma sak borde gälla för utländska medborgare som är kyrkotillhöriga.

En tydlig orättvisa med det nuvarande systemet är att en svensk medborgare som är kyrkotillhörig och inte folkbokförd i Sverige har – utan kostnad – tillgång till de kyrkliga handlingarna när man besöker Sverige. Utländska medborgare som har varit kyrkotillhöriga när de bodde i Sverige har inte samma rättigheter när de besöker Sverige. De har inte ens rätt till den kyrkliga handlingen! De har kanske sjungit i kyrkokören eller varit kyrkvårdar när de bodde i Sverige.

Det är dags att ändra bestämmelserna om kyrkotillhörighet så att utländska medborgare inte diskrimineras i Svenska kyrkan.

Täby den 21 juli 2018

Johan Blix (ÖKA)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2018:42
av Johan Blix m.fl.

Sekretessvarning i Kbok

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genom Svenska kyrkans bestämmelser (SvKB) stadga att registren i kyrkobokföringen (Kbok) får innehålla en särskild sekretessvarning för en person när kyrkoherden har beslutat om detta.

Motivering

Kyrkans handlingar hanteras ur sekretess- och offentlighetssynpunkt på liknande sätt som myndigheters allmänna handlingar. Detta regleras i lag om Svenska kyrkan 11 § och i kyrkoordningen. Detta betyder att ”var och en” (det betyder även icke-kyrkotillhöriga) har rätt att begära ut kyrkliga handlingar. Detta gäller även kyrkobokföringen (tillhörighetsregistret, ministerialböckerna och vissa andra register). Grundregeln är att handlingarna ska lämnas ut, men en sekretessprövning ska alltid göras i det enskilda ärendet.

När folkbokföringsmyndigheten, Skatteverket, ger skydd åt en persons personuppgifter sker det genom en markering: ”Skyddad”. Denna markering slår också igenom i kyrkobokföringen så att dessa personers uppgifter inte kan skrivas ut och vi lämnar inte heller ut dem till någon som begär det. En sådan vägran kan naturligtvis överklagas till domkapitlet, som har att pröva om beslutet var riktigt.

I dag finns det fler och fler personer i våra register som, utan att ha en markering ”Skyddad” av skatteverket, inte vill att uppgifter ska lämnas ut om dem eller att det ska gå att få reda på om de finns i våra register eller ej. Detta gäller inte minst konvertiter som inte vill att uppgifter om att de är döpta ska vara offentliga. Det händer till och med att de formulerar sig: ”Jag vill döpas, men jag vill inte att ni berättar om det för någon, det vill jag i så fall göra själv.”

Enligt dataskyddsförordningen (GDPR), som nu tillämpas i Svenska kyrkan, ska man inte lämna ut uppgifter om en enskilds personliga övertygelse när det gäller religion eller filosofisk lära, utan att den enskilde samtycker därtill. Kanske borde bestämmelsen i GDPR räcka för att vi aldrig (utan samtycke) lämnar ut uppgifter ur kyrkan ministerialböcker eller tillhörighetsregister till ”var och en”. Att vara kyrkotillhörig och finnas i tillhörighetsregistret betyder definitionsmässigt att man är kristen.

Denna fråga diskuteras i kommentarerna till kyrkoordningen 54 kap. 9 § sidan 730 i 2004 års upplaga, tryckt 2005. Där menar man att det inte finns någon egentlig konflikt mellan personuppgiftslagen (PUL) och kyrkans offentlighetsprincip eftersom Lagen om Svenska kyrkan är överordnad PUL. Nu gäller GDPR och kanske står den över den kyrkliga offentlighetsprincipen?

Även om så inte skulle vara fallet finns ett behov av skydd för personuppgifter i våra register för de kyrkotillhöriga som vill ha ett sådant skydd. Det vore därför rimligt

Mot 2018:42 och bra att kyrkoherden hade en möjlighet att göra en kyrklig ”sekretessvarning” på de kyrkotillhöriga som begär det.

Täby den 21 juli 2018

Johan Blix (ÖKA)

Hanna Unger (ÖKA)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2018:43
av Berth Löndahl m.fl.

Ekumeniskt medicinsk-etiskt råd

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta initiativ till att ett ekumeniskt medicinsk-etiskt råd bildas.

Motivering

De etiska frågorna kring det mänskliga livets gränser – kring födelse och död – har blivit allt svårare. När börjar det mänskliga livet? I dag kan foster som föds för tidigt räddas till livet från ca graviditetsvecka 22. Vilka konsekvenser får detta för hur långt in i en graviditet en abort kan genomföras? I livets slutskede finns liknande svåra frågor. Hur ska skillnaden mellan passiv och aktiv dödshjälp definieras? Debatten om eutanasi har återkommit, hur ska kyrkan förhålla sig till detta? Andra frågeställningar är: Fosterdiagnostik? Selektiva aborter? Vad är ett människovärdigt liv?

Den tekniska utvecklingen ger alltfler möjligheter att laborera med det mänskliga. Var går gränserna för tekniska implantat i människan? Hur ska kyrkan se på AI (artificiell intelligens). När går den mänskliga värdigheten och identiteten förlorad?

Frågorna skulle kunna mångfaldigas och de lär inte bli färre utan snarare fler under de kommande åren. Därför är det angeläget att det i Sverige skapas ett kyrkligt och ekumeniskt medicinsk-etiskt råd för att bearbeta dessa frågor. Ett sådant råd bör bestå av såväl teologiskt som medicinskt och tekniskt kompetenta personer. Det vore lämpligt att kyrkostyrelsen tar initiativ till att ett sådant råd bildas.

Bunkeflo den 26 juli 2018

Berth Löndahl (FK)

Elisabeth Sandlund (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:44
av Anders Nihlgård m.fl.

Det allmänna prästadömet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda vilka konsekvenser den lutherska läran om det allmänna prästadömet kan och bör få för det svenskkyrkliga församlingslivet idag.

Motivering

Redan i Bibeln finner vi texter som talar om att vi är ett folk av präster och att alla har något att bidra med då vi samlas (1 Pet. 2:9 och 1 Kor. 14:26) och Luther förstärker detta med sin lära om det allmänna prästadömet. Varje människa har gåvor att bidra med till församlingen och vi känner alla till hur viktigt det är för oss var och en att bli tagen i anspråk. Vi är dessutom en kyrka med minskande medlemstal och resurser och därmed ett ökande behov av medlemsvård och tillvaratagande av ideella krafter.

I år har vi tagit en ny handbok i bruk i våra församlingar, en handbok som ska vara ett verktyg för församlingens gudstjänst. Tyvärr ser vi tendenser till att vår kyrka blir mer präststyrd, inte minst när det gäller gudstjänstens utformning men också vad gäller exempelvis tillsättandet av tjänster i församlingarna.

Därför menar vi att det bör göras en grundlig, praktisk-teologisk utredning av vad det allmänna prästadömet i en luthersk-evangelisk kyrka kan och bör få för konsekvenser i församlingens liv liturgiskt, pastoralt och så vidare.

Lund den 25 juli 2018

Anders Nihlgård (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Linda Sjöo (ViSK)

Lisa Gerenmark (ÖKA)

Johan Blix (ÖKA)

Elise Solberg (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2018:45
av Lars G Linder

Vissa jävssituationer i domkapitlen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på förändringar i kyrkoordningen, så att tillsyns- och befogenhetsärenden avseende ledamöter och ersättare i domkapitlen handläggs av annan kyrklig instans än samma domkapitel.

Motivering

Domkapitlens uppdrag att utöva tillsyn och pröva befogenhetsärenden enligt kyrkoordningen är centralt för att stärka såväl arbetet med att förverkliga beslutade mål och inriktningar samt att upprätthålla Svenska kyrkans tro och lära.

Det är därför angeläget att ärenden alltid prövas utan att jäv kan misstänkas. Normalt hanteras rimligen jävsfrågor så, att den ledamot som bedöms jävig avstår från att delta i handläggningen och beslutet. Det är däremot mer problematiskt att hantera jävsfrågan när ärendet direkt gäller en ledamot eller ersättare i domkapitlet.

Domkapitlets arbete skapar en närhet mellan ledamöterna och ställer krav på rättframhet och integritet. Det kan därmed bli svårt att utan risk för jävssituationer pröva ärenden som direkt berör en ledamot eller ersättare i domkapitlet.

Lämpligt vore att finna en form där ärenden som direkt rör en ledamot eller ersättare i domkapitlet ska handläggas och prövas av en annan kyrklig instans än det egna domkapitlet.

Eskilstuna den 27 juli 2018

Lars G Linder (S)

Kyrkomötet
Motion 2018:46
av Lars G Linder

Avgifter för transport av urnor

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen besluta om former för att utarbeta riktlinjer inom begravningsverksamheten för transport av urnor och andra avgifter som styrs av externa aktörer.

Motivering

Svenska kyrkan ansvarar i stort sett i hela landet för begravningsverksamheten, på uppdrag av staten. Nu har dessutom bestämmelserna avseende begravningsavgiften förändrats så att den är lika stor i huvuddelen av Sverige. Numera har vi, med några undantag, samma begravningsavgift i hela landet. Begravningsverksamheten bör uppmärksammas av den nationella nivån, så att Svenska kyrkan med bibehållen kvalitet och orubbat förtroende kan fortsätta ansvara för begravningsverksamheten på sätt som hittills. Om detta finns mycket att säga.

I denna motion vill jag uppmärksamma en i sammanhanget kanske mindre men ändå principiellt viktig fråga, nämligen frågan om avgift för urntransporter. Idag beslutas sådana avgifter av varje pastorat/församling lokalt. För att bibehålla förtroendet för Svenska kyrkan som ansvarig för begravningsverksamheten bör avgifter inom området vara förhållandevis lika i hela landet. Därför bör kyrkostyrelsen, eller den kyrkostyrelsen beslutar, få i uppdrag att utarbeta nationella riktlinjer om sådana avgifter.

Eskilstuna den 27 juli 2018

Lars G Linder (S)

Kyrkomötet
Motion 2018:47
av Hans-Olof Andrén m.fl.

Ungdomsrepresentanter i kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta ett förslag till kyrkorättslig reglering, som medger att De Ungas Kyrkomöte får sända två representanter med förslags- och yttranderätt till kyrkomötet.

Motivering

Svenska kyrkans ungdomsrörelser har alltid haft ett stort kyrkopolitiskt engagemang även om intensiteten i engagemanget varierat över tid. Möjligheten till direkt inflytande i kyrkomötet har hämmats av att företrädare för ungdomsorganisationerna då måste ta kyrkopolitisk ställning individuellt för att ha möjlighet att bli valda. Det finns några exempel på att detta skedde: Under perioden 1986–1988 (det var treåriga mandatperioder på den tiden) invaldes två ledamöter på en obunden ungdomslista i Göteborgs stift (Eva Gadeli och Holger Sandelin). Under 1980-talet engagerade sig några förbundsordföranden kyrkopolitiskt i olika nomineringsgrupper och valdes till ledamöter i kyrkomötet (för Kyrkans Ungdom Ingemar Söderström (C) och Gunvor Hagelberg (POSK); för Ansgarsförbundet Bo Nordquist (S)). Ett antal ledamöter i förbundsstyrelserna blev också valda till kyrkomötesledamöter, exempelvis Helle Klein (S), Christian Sandblom (FP), Åsa Fernström och Åsa Ingårda (båda C) samt Sofia Eriksson och Jennie Nordin (båda POSK). Under andra perioder har ordförandena avvaktat med att ansluta sig till en nomineringsgrupp till dess de avgått som ordförande, exempelvis Svenska Kyrkans Ungas ordförande Erik Persson (nu Sjöstrand) och Amanda Carlshamre (båda POSK).

Ungdomsrörelsens kyrkopolitiska inflytande har alltså inte kunnat utövas oberoende av nomineringsgrupperna. Svenska kyrkan skiljer sig därmed kraftigt från många andra kyrkor. I exempelvis Norge sänder Ungdommens Kirkemøte fyra representanter till Norska kyrkans kirkemøte, där de har förslags- och yttranderätt.

Lutherska världsförbundets rådsmöte antog vid sitt möte i Genève i månadsskiftet juni–juli 2018 en resolution där de återigen pekar på behovet av att tydligt inkludera unga i kyrkors beslutsfattande. De skriver att:

Rådsmötet [...] uppmanar kyrkoledare att fokusera på att skapa utrymme för avsiktlig inkludering av unga. De bär med sig särskilda kompetenser, kunskaper och erfarenheter till kyrkans liv. (vår översättning)

På senare år har Svenska Kyrkans Unga och Salt (en självständig barn- och ungdomsorganisation inom Svenska kyrkan med särskild relation till EFS) arrangerat De Ungas Kyrkomöte (DUK) som gett skriftliga kommentarer till utvalda motionsförslag. I ett par år har ett forum för DUK arrangerats dagen före kyrkomötets första session, där

representanter från DUK fått presentera och diskutera sina ståndpunkter med ledamöter i kyrkomötet. Till detta forum har kallats utskottspresidier och ett par ledamöter från varje nomineringsgrupp. Erfarenheterna från forumet är hittills mycket goda. De närvarande kyrkomötesledamöterna har fått många värdefulla synpunkter som stöd i sitt beslutsfattande. Men det är förstås ännu bara en liten minoritet av kyrkomötesledamöterna som fått glädjen att möta ungdomsrepresentanterna, och därtill enbart under några få timmar före kyrkomötet. Frågor som uppkommer under utskottsbehandlingen och i debatten i plenum får ingen belysning ur ungdomsperspektiv.

Det är därför nu dags att ta steget att få med ungdomsrepresentanterna på allvar i kyrkomötesarbetet. Endast genom närvaro vid utskottsarbetet och i debatten i plenum kan ungdomsrörelsen få det inflytande den förtjänar. Kyrkostyrelsen bör därför få i uppdrag att ta fram den kyrkorättsliga reglering som behövs för att förslagsvis åtminstone två ungdomsrepresentanter ska kunna delta i arbetet i utskott och plenum med förslags- och yttranderätt.

Brämön m.fl. orter den 27 juli 2018

Hans-Olof Andrén (POSK)

Sven Gunnar Persson (POSK)

Erik Sjöstrand (POSK)

Johan Garde (POSK)

Victor Backström (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:48
av Hans-Olof Andrén

Gudstjänster och andakter på Svenska kyrkans webbplats

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppta till förnyad behandling och att verkställa kyrkomötets beslut vad avser punkterna 1 och 2 i KmSkr 2017:4.

Motivering

Kyrkomötet beslutade förra året med bifall till min motion 2017:94 (Kl 2017:11, KmSkr 2017:4):

1. att uppdra till kyrkostyrelsen att på Svenska kyrkans webbplats tillgängliggöra svenskkyrkliga poddradiogudstjänster varje sön- och helgdag.
2. att uppdra till kyrkostyrelsen att på Svenska kyrkans webbplats tillgängliggöra dagliga svenskkyrkliga poddradioandakter.
3. att uppdra till kyrkostyrelsen att tillhandahålla församlingarna plattform, struktur, lagring och distribution för poddradioverksamhet.

I kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2018:3 står det om behandlingen av detta ärende:

Sedan februari 2018 finns en teknisk plattform tillgänglig för att sända andakter och gudstjänster via svenskakyrkan.se för alla stift och församlingar som är anslutna till Svenska kyrkans gemensamma webbplats. Genom att sända via svenskakyrkan.se omfattas det musikaliska materialet av ett särskilt avtal med Stim. Information om detta har gått ut i många olika kanaler och tekniken har använts bland annat vid biskopsvigningen i mars och vid livesändningar av lokala gudstjänster.

Lösningen bygger på att stift och församlingar tillsammans fyller svenskakyrkan.se med gudstjänster och andakter, vilka även tillgängliggörs på andra plattformar, exempelvis Facebook. Tillsammans erbjuder Svenska kyrkan nu en bred digital gudstjänstverksamhet där människor är.

Skrivelsen är slutbehandlad.

Punkt 3 i kyrkomötets beslut är alltså redan genomförd, vilket är mycket tillfredsställande.

Men punkt 1, att på webbplatsen tillgängliggöra svenskkyrkliga poddradiogudstjänster varje sön- och helgdag, är inte genomförd. Jag letar förtvivlat på den nationella webbsidan efter gudstjänster, men hittar inget. Söker jag på ”gudstjänst” får jag veta att det firas många gudstjänster i Svenska kyrkan, lite om vad de innehåller och hur jag hittar en gudstjänst nära mig. Detta är ju närmast ett hån mot alla dem som inte kan ta sig till en gudstjänst av olika skäl – sjukdom, ålderdom, familjesituation, resa etc. Här borde väl en länk funnits till åtminstone någon av alla de gudstjänster

som webben sägs vara full av! ”Tillsammans erbjuder Svenska kyrkan nu en bred digital gudstjänstverksamhet där människor är” stämmer inte för alla dem som ”är” på den nationella webbplatsen och letar.

Jag har förstått att röster i kyrkostyrelsen har varit kritiska mot att nationell nivå ska producera/spela in gudstjänster som kan tillgängliggöras på Svenska kyrkans webbplats eftersom det inte är nationell nivåns uppgift att fira gudstjänst. Men detta har det ju aldrig varit fråga om! Vad det gäller är att tillgängliggöra – dvs. publicera en länk till – en gudstjänst som firas i en församling och som streamas (direktsänds) och sedan finns tillgänglig som podd på webben. När nu plattformsproblemet har lösts borde detta inte vara någon oöverkomlig uppgift för kyrkokansliet att varje sön- och helgdag på Svenska kyrkans nationella webbplats publicera en länk till en vanlig svenskkyrklig huvudgudstjänst som ändå sänds på webben. Om kyrkostyrelsen anser att sådana uppgifter som är till gagn för medlemmar i samtliga kyrkans församlingar inte bör skötas av nationell nivå, trots att detta är den enklaste och bästa lösningen och trots kyrkomötets tydliga uppdrag att göra just detta, tror jag att vi har en allvarlig konflikt i synen på nationell nivåns uppgifter.

Beträffande punkt 2 i kyrkomötets beslut, att på webbplatsen tillgängliggöra dagliga svenskkyrkliga poddradioandakter, verkar situationen vara likartad. Det finns inga länkar någonstans på Svenska kyrkans nationella webbplats till några andakter. När jag sökte på ”andakt” fick jag 8 609 träffar på dokument som innehåller ordet ”andakt”. En bönewebb finns förstås, men bön och andakt är två olika saker. I en andakt bör det ju förekomma text och förkunnelse förutom bön, gärna psalmsång eller annan musik, och välsignelsen. Jag tror att många behöver hjälp med sitt andaktsliv, och särskilt för den som av olika anledningar har svårt att läsa i andaktsböcker är radiomediet avgörande. Andakter som produceras dagligen kan dessutom i bönen ta upp viktiga händelser i tiden. Återigen gäller uppdraget att tillgängliggöra – en länk till webbplatsen för en församling som redan producerar andakter är tillräckligt. Möjligen kunde det vara en stimulerande uppgift för kyrkokansliets personal att någon gång själv leda en andakt som tillgängliggörs på webbplatsen, men det är alltså inte ett krav, bara en möjlighet.

Jag vidhåller alltså att man ska kunna hitta till en daglig andakt och en huvudgudstjänst varje sön- och helgdag på Svenska kyrkans nationella webbplats, och det med högst ett par klick från startsidan. Vilken bild ger det av Svenska kyrkan, när webbplatsen flödar över av information om kyrkans många verksamheter, men inte förmedlar delaktighet i andakt och gudstjänst, i bön, bibelord, förkunnelse, lovsång och välsignelse – vanlig svenskkyrklig andlighet?

Sammanfattningsvis bör kyrkomötet återförvisa skrivelsens punkt 1 och 2 till kyrkostyrelsen för fortsatt behandling. Skrivelsen bör inte anses vara slutbehandlad.

Brämön den 27 juli 2018

Hans-Olof Andrén (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:49
av Hans-Olof Andrén och Elisabeth Rydström

Arbetsledande diakoner och församlingsråd

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda om en diakon som är arbetsledare för en församling ska kunna ges uppdraget att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i församlingsrådet.

Motivering

Genom de senaste årens strukturförändringar med allt större ekonomiska enheter (pastorat eller självständiga församlingar) som består av mindre pastorala enheter (församlingar eller distrikt) har behovet av arbetsledare underställda kyrkoherden ökat. Dessa är inte nödvändigtvis präster; det finns nu åtskilliga exempel på att diakoner är arbetsledare för distrikt eller för verksamhetsområden inom ett pastorat/församling. I rapporten *Diakoner i ledningsfunktion* (Strängnäs stift 2015) redovisas en enkät till samtliga stift våren 2015. Vid denna tidpunkt hittades 47 diakoner med arbetsledande befattning i Svenska kyrkan. Samtliga stift hade minst en sådan diakon, och högst antal, tio, fanns då i Göteborgs stift. Bakgrunden till denna utveckling är troligen att många diakoner går in i sin tjänst med en tidigare erfarenhet av att ha varit både reell och formell arbetsledare, vanligen inom offentlig sektor. Det har då fallit sig naturligt att dra nytta av denna kompetens vid tillsättning av arbetsledande befattningar inom pastoratet/församlingen.

I rapporten redovisas flera exempel på diakoner som var arbetsledare för en församling i ett pastorat eller ett distrikt i en självständig församling. I det första fallet kan kyrkoherden inte uppdra åt församlingens arbetsledare att i kyrkoherdens ställe vara ledamot av församlingsrådet, eftersom kyrkoordinationen stadgar att enbart en präst kan få ett sådant uppdrag. En diakonen underställd präst i församlingen kommer då att företräda vinningstjänsten i församlingsrådet, och diakonen blir i bästa fall adjungerad till rådets sammanträden. Detta kan givetvis försvåra arbetsledarskapet för diakonen. En nära samverkan mellan församlingens styrelse och dess arbetsledare har stor betydelse för en god församlingsverksamhet.

Kyrkoherdens ledamotskap i kyrkorådet har historiskt haft flera motiv. Den senaste gången frågan behandlades mer grundläggande var troligen av 1982 års kyrkokommitté, vars slutbetänkande *Framtid i samverkan* (SOU 1986:12) ledde fram till 1988 års församlingslag. I delbetänkandet *Församlingar i samverkan* (SOU 1985:1) framhölls att kyrkorådet inte bara hade administrativa och ekonomiska uppgifter. Bl.a. bestämmelsen om att kyrkorådet skulle ha omsorg om församlingslivet och verka för dess utveckling ”har använts för att bryta ned en alltför rigid uppdelning i kyrkligt och kyrkokommunalt, eller om man så vill andligt och världsligt”. Man föreslog därför att kyrkoherden skulle behålla sitt självskrivna ledamotskap i församlingens kyrkoråd.

1985 års kyrkomöte behandlade delbetänkandet och framhöll att kyrkoherden även fortsättningsvis borde vara självskriven i såväl pastoratets som församlingens kyrkoråd (KO 1985:10, Kskr 1985:34). Kyrkomötet framhöll risken för att helheten i församlingen skulle slås sönder om kyrkoherden fjärmades från kyrkorådets arbete. Man måste på alla sätt motverka en åtskillnad mellan det andliga livet och den kyrkokommunala verksamheten. Kyrkokommittén följde i sitt slutbetänkande kyrkomötets förslag, som också blev regeringens och riksdagens beslut.

De dominerande motiven för kyrkoherdens ledamotskap i kyrkorådet verkar ha varit dels behovet av ett samlat ledarskap i pastoratet, dels föreningen av kyrkoherdens ämbetsansvar med den demokratiska organisationen ("den dubbla ansvarslinjen"). Kyrkorättsligt avsågs förr med "ämbetet" i första hand prästämbetet, möjligen också biskopsämbetet. Synen på ämbetet som "treledat" (biskop, präst och diakon) växte fram under senare delen av 1900-talet, både i Svenska kyrkan och ekumeniskt (BEM-dokumentet). I vår kyrka fick denna nya syn genomslag i vigningsordningarna 1987 (kyrkohandboken del II) men kom inte att bli kyrkorättsligt reglerad förrän i kyrkoordningen år 2000. Samtidigt ändrades begreppet "ämbete" till "vigningstjänst". Konsekvenserna av diakonatets inlemmande i vigningstjänsten har troligen ännu inte helt dragits inom vår kyrka. I den nya situation som vi nu befinner oss, där det förekommer diakoner som arbetsledare för församlingar, behöver det därför utredas om kyrkoherdens möjlighet att uppdra åt en annan präst att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i ett församlingsråd också skulle kunna ges till en arbetsledande diakon.

Brämön och Vallentuna den 27 juli 2018

Hans-Olof Andrén (POSK)

Elisabeth Rydström (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:50
av Hans-Olof Andrén m.fl.

En ny psalmbok

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en fullständig revision av 1986 års *Den Svenska psalmboken* på det sätt som beskrivs i motionen beträffande sakkunnigkommitté, gemensamma delen, upphovsrätt och tillägg.

Motivering

Kyrkomötet beslutade 2016 att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet komma med förslag till revidering och utökning av *Den svenska psalmboken*, så att den kommer att fungera tillsammans med den nya kyrkohandboken (G 2016:7, KmSkr 2016:9). Av kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2018:3 framgår, att kyrkostyrelsen avser att utöver anpassningen till kyrkohandboken inleda en fullständig revision, i linje med Gudstjänstutskottets skrivning att ”en planering för kommande revision bör inledas”. Kyrkostyrelsen avser att påbörja en förstudie 2019 som beräknas vara färdigställd år 2020. Själva revisionsarbetet skulle då kunna påbörjas år 2021.

Mot bakgrund av erfarenheterna både från arbetet med 1986 års psalmbok och med 2017 års kyrkohandbok är det angeläget att kyrkomötet dels nu kompletterar 2016 års något vaga beslut med att ge ett uttalat uppdrag att göra en fullständig revision av 1986 års psalmbok, dels ger övergripande riktlinjer för arbetets bedrivande.

År 1969 tillsattes (den statliga) psalmkommittén. Kommittén var en sakkunnigkommitté som bestod av kända teologer, musiker och författare, exempelvis Olof Hartman, Anders Frostensson, Harald Göransson, Torsten Sörenson och Per Olof Nisser. Kommittén ordnade konferenser för författare och tonsättare, utarbetade psalmbokstilläggen *Psalmer och visor 76* och *Psalmer och visor 82* och genomförde överläggningar med representanter för olika verksamhetsgrenar såsom barn- och ungdomsverksamheten, sjukhuskyrkan, diakonin, det internationella arbetet och utlandskyrkan. Till en början avsåg arbetet ett tillägg till 1937 års psalmbok, men efterhand utvidgades uppdraget till att göra en fullständig revision av såväl 1937 års psalmbok som 1939 års koralbok. År 1976 uppstod tanken på en för kyrkosamfunden gemensam del i psalmboken, och 1979 fick psalmkommittén uppdraget att ta fram en sådan. Arbetet bedrevs inom den ekumeniska arbetsgruppen Sampsalm och var färdigställt år 1985. Den nya psalmboken behandlades av kyrkomötet i augusti 1986 och togs i bruk den första söndagen i advent 1986.

Att utarbeta en ny psalmbok är en komplex uppgift. Till alla grundläggande frågor om vad som egentligen bör ingå kommer nu nya, som t.ex. hur man idag hanterar det hela ekumeniskt (är tvädningen en bra lösning?) och i dess internationella perspektiv, hur psalmboken påverkas av förekomsten av helt nya psalmkategorier med egen utförandepaxis (lovsångsrörelsen), om 1986 års psalmbok ska få bli den sista tryckta

boken etc. Härtill kommer kravet på grundlighet i arbetet. En utgångspunkt bör därför vara att arbetet med revisionen av psalmboken även denna gång ska göras av en självständigt arbetande sakkunnigkommitté, givetvis med verkställande biträde från kyrkokansliet. Många erfarenheter och tips på upplägg och arbete bör man kunna få från Norska kyrkan, som fick en nyrenoverad psalmbok 2013 som ersatte den från 1984. Respekten för både ämnet och mottagarna av denna i praktiskt bruk viktigaste gudstjänstboken kräver en annan handläggning än som ett rent tjänstemannauppdrag. Innan själva revisionsarbetet påbörjas bör planen delges kyrkomötet, som bör besluta om hur arbetet i stora drag ska bedrivas och besluta om budget för arbetet.

Det första steget i en revision bör vara att ta reda på om de 14 kyrkor, samfund och kristna organisationer (eller i förekommande fall deras efterföljare) som tillsammans med Svenska kyrkan medverkade i den ekumeniska delen, dvs. psalmerna 1–325, är intresserade av att delta i en revision av denna (Adventistsamfundet, Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen, Fribaptistsamfundet, Frälsningsarmén, Helgelseförbundet, Katolska kyrkan i Sverige, Liberala katolska kyrkan i Sverige, Metodistkyrkan i Sverige, Pingströrelsen, Svenska Alliansmissionen, Svenska Baptistsamfundet, Svenska Frälsningsarmén, Svenska Missionsförbundet och Örebromissionen). De samfund som valde att inte medverka i Sampsalm bör också tillfrågas. Ekumeniken är kanske ännu viktigare nu än tidigare med tanke på att kristen enhet kan betyda väldigt mycket i en polariserad tid.

Utgivningen av psalmboken har skötts av förlagen, som har att träffa överenskommelser om ersättning till innehavare av upphovsrätt vid sin utgivning. Psalmboken är mycket viktig för relationen mellan Svenska kyrkan och alla dem som hon kommer i kontakt med. Det är därför anmärkningsvärt att trots många års förhandlingar är psalmboken ännu inte tillgänglig på nätet. Inte minst för psalmval vid exempelvis vigsel och begravning är det viktigt att psalmboken är lättillgänglig. Upphovsrättsfrågorna måste därför ägnas särskild uppmärksamhet vid utarbetandet av en ny psalmbok.

De psalmeditioner som getts ut innehåller regelmässigt också andra kyrkliga böcker, exempelvis evangelieboken, bönboken och katekesen. Härtill har förlagen utarbetat egna psalmtillägg som tillfogats psalmboken, ibland på ett sådant sätt att det inte är helt tydligt vad som kyrkomötet beslutat och vad som är tillfogat av förlaget. I exempelvis Verbums vanligaste utgåva ingår ett psalmtillägg från 2002 (psalmerna 701–800) som är ”utarbetat under ledning av Verbum Förlag, bearbetat av Svenska kyrkans musikråd och antaget av EFS styrelse.” Villkoren för utgivning av en ny psalmbok behöver därför regleras så att kyrkostyrelsen behåller kontrollen av eventuella psalmtillägg. Det är ju ”Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära” som ska gestaltas i gudstjänstlivet och därmed i psalmboken (kyrkoordningen 1 kap. 1 §).

Sammanfattningsvis bör kyrkostyrelsen få i formellt uppdrag att inleda arbetet med en ny psalmbok för Svenska kyrkan, varvid revisionsarbetet bör ledas av en sakkunnigkommitté, intresset hos kyrkor och samfund bör undersökas av en revision av den gemensamma delen av 1986 års *Den Svenska psalmboken*, upphovsrättsliga frågor tidigt bör uppmärksammas så att en ny psalmbok blir tillgänglig på i framtiden aktuella elektroniska medier, och villkor för publicering bör uppställas så att kyrkostyrelsen kan ha kontroll över det material som förlagen önskar tillfoga den godkända psalmboken.

Brämön m.fl. orter den 28 juli 2018

Mot 2018:50

Hans-Olof Andrén (POSK)

Lars Beckman (POSK)

Lisa Tegby (POSK)

Jörgen Åkesson (POSK)

Stig Axelsson (POSK)

Torvald Johansson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:51
av Leif Nordlander

Stöd för utveckling av kyrkobyggnader

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå kyrkomötet former för stöd för utveckling av kyrkobyggnader.

Motivering

Tidigare fanns kyrkobyggnadsbidrag som även kunde användas för utveckling och förändringar av kyrkobyggnader. Detta ändrades senare och numer kallas det kyrko-
underhållsbidrag och har samma kriterier som kyrkoantikvarisk ersättning och medger inte ekonomiskt stöd för utveckling och förändring av våra kyrkobyggnader. Detta menar jag är en orimlig ordning.

Vi behöver se hur vi ska använda våra lokaler på ett adekvat och hållbart sätt över tid. Våra kyrkobyggnader är en resurs som vi kan utveckla för framtiden och de behov som vi har i församlingarna i Svenska kyrkan. De flesta av dem står på kyrkogårdar, dvs. begravningsplatser, och låter sig inte säljas utan torde finnas kvar över tid. För att anpassa kyrkorummen för nutida krav kan församlingar som inte är pastorat och pastorat behöva ekonomiskt stöd. Formerna för detta bör kyrkostyrelsen ges i uppdrag att föreslå kyrkomötet.

Vara den 28 juli 2018

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:52
av Leif Nordlander

Utredning om solcellsanläggningar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning med ekonomisk, miljömässig och teologisk analys om hur Svenska kyrkans byggnader kan användas för att producera el med solceller,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att kontakta berörda myndigheter för att få ändrad praxis avseende etablering av solcellsanläggningar.

Motivering

De flesta av våra kyrkor ligger i öst-västlig riktning med ett helt tak i söder. Detta är idealiska förhållanden för att etablera solcellsanläggningar. Antikvariska myndigheter, förvaltningsrätten och högsta förvaltningsdomstolen har visat sig vara ovilliga att delta i de miljömål som riksdag och regering fastställt genom att neka pastorat och församlingar som inte är pastorat att bidra med det vi kan för att nå klimatmålen som är uppsatta. Det är en skapelseologisk fråga och en etisk fråga men också ekonomisk för Svenska kyrkans församlingar att med en investering av solceller också på äldre kyrkobyggnader. Idag finns alternativ som inte visuellt påverkar en kyrkobyggnads utseende när solceller placeras på ett kyrktak.

I tidningar, radio och TV har vi sett hur Hans Majestät Konungen etablerat solcellsanläggning på Stockholms slott som, om något, är unikt. Det finns endast ett kungligt slott av Nikodemus Tessin d.y. i Stockholm. Motivering till avslag har exempelvis varit de så kallade unika skiffertaken som bara i min församling uppgår till sex stycken och i Skara stift långt fler. Det finns solcellsanläggningar som ligger nära skiffertaks utseende, till exempel i Norge. Det behövs krafttag från hela Svenska kyrkan centralt för att vända, som jag ser det, föråldrade synsätt.

Vara den 28 juli 2018

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:53
av Leif Nordlander

Mission, missionärer och gemenskap

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inom ramen för Act Svenska kyrkan samla till överläggningar med vår systerkyrka Evangelical-Lutheran Church in Tanzania (ELCT) kring frågor om det gemensamma framtida missionsuppdraget.

Motivering

Under en följd av år har Svenska kyrkans närvaro på den afrikanska kontinenten minskat drastiskt. I de länder och kyrkor som vi historiskt och på olika sätt ännu stödjer med utvecklingsbidrag inom sjuk- och hälsovård, teologisk utbildning och reflektion, mänskliga rättigheter har kontakterna minskat och därmed den allmänna kunskapen om förhållandena i dessa länder. I en tid då människor blir alltmer rörliga över världen så får många intryck som förändrar deras sätt att se på omvärlden. Frågan är hur vi ska ta vara på den situation som då uppstår. Kan vi finna vägar att ta vara på dessas erfarenheter?

Vi har också tappat en mycket viktig del genom att bara ta del av information och göra korta besök. Vi behöver människor som delar våra systerkyrkors verklighet under 2–4 år och som kan förlängas vid behov. Det är alltså inte bara att skicka pengar, utan det handlar om att dela vardagen och ge nya perspektiv för båda parter. Tydligaste vittnesbörden om detta ger arbetet med utbytesprogrammet ”Ung i den världsvida kyrkan”. Det är gott att det finns men ger en begränsad bild av verkligheten. Vi behöver också dela kompetens t.ex. inom sjuk- och hälsovård, mänskliga rättigheter och inte minst det kristna församlinglivet i vardagen och den teologiska utbildningen. Glädjande är också vänstifts- och vänförsamlingsrelationer som pågår och utvecklas men det blir också delvis och inte helhet när vi inte tar del av varandras erfarenheter. Det understryker behovet av samtal.

I mötet med vår systerkyrka i Tanzania får jag ofta frågan ”Var är Svenska kyrkan? Har ni övergett oss?” ELCT är tillsammans med Mekane Yesus i Etiopien de starkast växande kristna kyrkorna i den lutherska kyrkofamiljen mitt i sin fattigdom och sina strukturella problem. I en vilja att öka självständigheten åt våra systerkyrkor har vi glömt bort behovet av gemenskap i mission. Vi behöver ha en närvaro i mission för att både lära oss som har ett så allvarligt läge med sjunkande medlemstal och för att inspirera ömsesidigt. Svenska kyrkan har en historisk betydelse och en kallelse i nutid till våra systrar och bröder i Östafrika. 1983 var det en fruktbar konferens ”Umajaa na Urafiki consultation” mellan Svenska kyrkan och ELCT. Då med mycket fokus på Nordvästra stiftet och en stor profil vid det mötet var biskop Josiah Kibira som då var president i Lutherska världsförbundet.

Vara den 26 juli 2018

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:54
av Celina Falk m.fl.

Missionen och församlingens grundläggande uppgift

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att ändra 2 kap. 1 § i kyrkoordningen så att ”mission” beskrivs som något som församlingen är en del av, i stället för en verksamhet som församlingen utövar.

Motivering

Vid Kyrkornas världsråds generalförsamling i Busan 2013 antogs dokumentet *Together towards Life*, på svenska *Tillsammans för livet* (TFL). Den ekumeniska rörelsen har under många år arbetat med en förnyad förståelse och konkretion av mission. Den förändrade definition av mission som presenteras i TFL kommer ur ”minoriteternas” kritik av den tidigare missionssynen som man menade var kolonial och patriarkal och vilken bland annat förvägrade ”de marginaliserade” röst och trovärdighet.

Grundläggande för missionssynen i TFL är att missionen – sändningen i världen – är Guds (Missio Dei) och att alla är inbjudna att gå in i denna rörelse för att förändras och för att förändra. Mission definieras alltså inte som en aktivitet som ska utföras för att förändra ”de andra”. Det är inte kyrkan som har en mission utan missionen som har en kyrka. TFL konstaterar att mission inte främst handlar om att öka kyrkornas medlemstal utan om hur kyrkan på olika sätt bidrar till att förkroppsliga Guds frälsning i världen.

Mission är – utifrån detta synsätt – något som kyrkan är och lever i, inte något kyrkan gör. I kyrkoordningen 2 kap. 1 § står: ”Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.” Denna formulering är svärförenlig med den missionssyn som den ekumeniska rörelsen nu förespråkar. Den verkar även begränsande på utformandet av församlingsinstruktioner och verksamhetsplaner i Svenska kyrkans församlingar då mission i kyrkoordningen tydligt definieras som en aktivitet som ska utövas.

Enligt TFL går Guds mission utöver kyrkan. Många organisationer, församlingar och individer deltar i Guds mission i världen. Kyrkan är en del av Guds mission, sänd med ett specifikt uppdrag, att förkunna och gestalta evangeliet om Jesus Kristus. Det är kyrkans enda uppgift – och den tar sig tre uttryck: gudstjänst, undervisning och diakoni. Det är de redskap just kyrkan fått att bidra med i Guds mission. En omformulering av kyrkoordningen 2 kap. 1 § skulle ge församlingarna en tydligare och friare uppdragsbeskrivning samt ansluta Svenska kyrkan till den missionssyn som den ekumeniska rörelsen nu bejakar. En möjlig formulering skulle kunna vara: ”Församlingen är en del av Guds mission och har som grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni.”

Mot 2018:54

Luleå den 29 juli 2018

Celina Falk (POSK)

Emma Hedlundh (POSK)

Lisa Tegby (POSK)

Eva Brunne, biskop

Anette Nordgren (-)

Kyrkomötet
Motion 2018:55
av Jesper Eneroth

Nationellt täckande program för klimatstrategi

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka och i enlighet med motionens förslag arbeta fram former för framtagande av ett nationellt täckande program för klimatstrategi, så att arbetet ska kunna genomföras i samtliga stift.

Motivering

Bakgrund

Vid FN:s toppmöte den 25 september 2015 antog världens stats- och regeringschefer Agenda 2030 med dess 17 globala mål för hållbar utveckling. Världens länder har åtagit sig att fram till år 2030 leda världen mot en hållbar och rättvis framtid, att utrota fattigdom och hunger överallt, att bekämpa ojämlikheter inom och mellan länder, att bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen, att förverkliga de mänskliga rättigheterna och främja jämställdhet och kvinnors och flickors egenmakt samt att säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

Näraliggande ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser har Svenska kyrkans biskopar i ”Ett biskopsbrev om klimatet” konstaterat att:

Klimatförändringen är sannolikt den största gemensamma utmaningen, som mänskligheten någonsin stått inför. Arbetet med denna utmaning måste få genomslag i samhällsutvecklingen och få oss att ompröva vårt sätt att tänka kring livsstil, välfärd, hållbarhet och rättvisa: för skapelsens skull, för livets skull, för våra barnbarns och deras barnbarns skull.

Vidare skrev biskoparna i sitt biskopsbrev om klimatet en uppmuntran till vidare studium och till konkret arbete för att värna Guds skapelse – något som man såg som vår kallelse som kyrka.

Svenska kyrkan är Sveriges största medlemsorganisation. Dessutom är Svenska kyrkan en av Sveriges största fastighetsägare. Förutom byggnader, äger och förvaltar vi mycket skog, jordbruksmark och avsevärda finansiella tillgångar. Det ger oss ett långtgående ansvar.

Mycket arbete med miljödiplomering har genomförts men ytterligare steg behöver tas. En heltäckande klimatstrategi är ett naturligt nästa steg.

Förslag

För att möta den i klimatbrevet uttalade utmaningen och i praktisk handling för svenska kyrkans del arbeta med en förbättrad klimatutveckling föreslår jag att ett program som tar ett gemensamt nationellt ansvar ska utarbetas. Detta för att Svenska kyrkans verksamhet nu och på längre sikt ska vara så lite klimatpåverkande som

möjligt. En del av stiften har redan påbörjat arbetet med klimatstrategier medan andra av bl.a. resursskäl ännu inte startat arbetet.

Arbetet med miljödiplomering inom Svenska kyrkans organisation har pågått under en längre tid och är en bra grund för arbetet med en heltäckande klimatstrategi där jag menar att miljödiplomering är och ska vara ett verktyg för vissa utpekade områden.

Det borde vara av nationellt intresse att prioritera klimatfrågorna och att de tas på största allvar därför föreslår jag att ovan nämnda program i likhet med riktat församlingsbidrag (RFB), gemensam IT-plattform (GIP), gemensamma administrativa system (GAS) och andra program ska tilldelas resurser. Resurserna i form av kunskap, kompetens och pengar bör förslagsvis fördelas över en tidsperiod av 3–5 år med en total budget av 20–30 miljoner kronor. Anslag ska sökas av och via respektive stift. Visst belopp avsätts till stiftens främjandearbete och visst belopp till konkreta insatser inom pastorat och församlingar, dvs. enligt en modell som Svenska kyrkan använt sig av i flera fall under de senaste åren i olika frågor och områden.

Tanken med ett program är att man på motsvarande sätt som med ovan nämnda program borde sätta av medel för miljö- och klimatarbete som en hjälp för stiften att få igång sitt främjandearbete tillsammans med pastorat och församlingar i deras miljö- och klimatarbete. Ett miljö- och klimatbidrag som kyrkomötet kan fatta beslut om, skulle harmoniera med dessa tankar och ambitioner. Det skulle också harmoniera med de tankar och ambitioner som stiften har och som Svenska kyrkan i stort har. För närvarande sätter inte alla stift av resurser till klimatstrategiarbete varför genomförandet inom området inte blir av det slag som är önskvärt.

Göteborg den 27 juli 2018

Jesper Eneroth (S)

Kyrkomötet
Motion 2018:56
av Eva Kyrk

Kyrkvårdar i församlingsråd

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att ändra lydelsen i 4 kap. 19 §, sista stycket, första meningen i kyrkoordningen till ”Minst en av kyrkvårdarna ska vara ledamot eller ersättare i församlingens kyrkoråd eller i församlingsrådet”.

Motivering

I paragrafens nuvarande lydelse ställs krav på att minst två av kyrkvårdarna ska vara ledamöter eller ersättare i församlingsrådet. I små församlingar är det många gånger svårt att hitta personer som vill ställa upp som ledamöter i församlingsrådet. Att två av ledamöterna dessutom måste vara kyrkvårdar gör rekryteringen av intresserade ännu svårare. Möjligheten att hitta ledamöter till församlingsråden skulle underlättas om bara en ledamot eller ersättare behöver vara kyrkvärd.

Grycksbo den 23 juli 2018

Eva Kyrk (BA)

Kyrkomötet
Motion 2018:57
av Eva Kyrk

Digital karta över kyrkogårdar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att skapa en app med kartor där landets alla kyrkogårdar finns tillgängliga med alla gravar utmärkta.

Motivering

Idag när allt färre människor kommer till kyrkans traditionella mötesplatser är det allt viktigare att ta till vara de kontaktytor som finns gentemot allmänheten. Våra vackra kyrkogårdar uppskattas och besöks av många. Men om man letar efter en speciell grav, och inte i förväg vet exakt var den är placerad, kan den vara nära nog omöjlig att hitta. Med en app som laddas ner i mobilen, innehållandes kartor och namngivna gravplatser, skulle man snabbt kunna hitta den grav man söker. Förslaget skulle också kunna ge kyrkan en positiv uppmärksamhet.

Grycksbo den 23 juli 2018

Eva Kyrk (BA)

Kyrkomötet
Motion 2018:58
av Kjell O Lejon

Missionsuppdraget och framtagande av missionsstrategier

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att en utredning tillsätts för att

1. kartlägga hur missionsuppgiften beskrivs i församlingsinstruktionerna i Svenska kyrkan, samt hur denna grundläggande uppgift fullgörs i församlingarna,
2. utifrån kartläggningen redogöra för goda exempel på missionsuppgiftens gestaltning i församlingsarbetet, samt
3. utarbeta ett förslag till missionsstrategier för att människor i Sverige och i andra länder där Svenska kyrkan är verksam ska komma till tro på Jesus Kristus som sin Herre och Frälsare och ges möjlighet att leva i en kristen församlingssamfund.

Motivering

I 2 kap. i kyrkoordningen beskrivs församlingens uppdrag. I 1 § fastställs att ”Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.” Syftet är ”att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas” (inledningstexten till andra avdelningen i kyrkoordningen). Hur den fjärde grundläggande uppgiften beskrivs och fullgörs är av vitalt intresse för varje levande kyrka och bör vara naturligt kopplat till den kristna kyrkans stora missionsuppdrag som Jesus förmedlade till sina lärjungar i Matt. 28:18–20 genom den så kallade missionsbefallningen:

Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut.

I och med årtionden av sekularisering ter sig missionsbefallningen alltmer aktuell också för församlingsarbetet i Sverige. I församlingarna behöver därför missionsuppdraget understrykas och missionsstrategier utvecklas för såväl nationell som lokal kontext. Det är därför av största vikt att det nuvarande läget omgående klarläggs när det gäller missionsuppdraget, både hur det beskrivs i församlingsinstruktionerna och hur uppdraget fullgörs i församlingarna. Vid en sådan kartläggning kan goda exempel tas fram och missionsstrategier utarbetas, även med hjälp av exempel från exempelvis Anglikanska kyrkans arbete i England, som också är kopplat till så kallade församlingsnyplanteringar. Inspiration kan också hämtas i det arbete som pågår genom

Mot 2018:58 ”Mission i Sverige” samt i de starkt växande lutherska systerkyrkornas evangelisations- och missionsarbete i Tanzania och Etiopien.

Linköping den 23 juli 2018

Kjell O Lejon (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:59
av Petter Nilsson

Missionsinsatser i församlingar med hög invandring och utanförskapsområden

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur missionsinsatser, såväl redan beslutade som nya, kan utvecklas och implementeras i församlingar med hög invandring och utanförskapsområden,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att se över hur ekonomiska medel kan avsättas och riktas mot missionsinsatser i utanförskapsområden, i syfte att göra en samlad nationell insats i frågan.

Motivering

Utanförskapsområdena breder ut sig runtom i Sverige. Den sociala otryggheten som följer är något som drabbar samhället i stort, men främst vissa områden där det blir tämligen svårt för människor att utvecklas, och kanske rentav våga gå till kyrkan. I vissa fall är man till och med hotad och förföljd som kristen, eller konvertit, antingen på asylboendet, eller i samhället i stort. I andra fall, som ateist eller tillhörande en annan religion, vet man kanske inte om Svenska kyrkan och vår verksamhet för att kyrkan inte är framträdande eller synlig i lokalsamhället. Särskilt inte i utsatta områden och särskilt inte i mission och evangelisation.

Det är viktigt att Svenska kyrkan stärker sin faktiska närvaro och synlighet. Att vi aktivt tar plats och missionerar. Vi ger människor som kommit hit, och som befinner sig i en mindre god situation, en väg in i det svenska samhället och vår kristna gemenskap. Vi ger kristna från andra delar av världen en väg in till en kyrklig gemenskap och ateister och tillhörande andra religioner ett fönster till en kristen kyrka de kanske inte ens kommit i kontakt med, trots att de bor och lever i ett kristet land.

Många församlingar har de senaste åren bedrivit olika former av verksamhet för att möta nyanlända invandrare, men i många fall handlar det om annat än mission och evangelisation. Det finns ett otvetydigt behov av insatser av just det senare slaget och att parallellt med det följa upp implementeringen av det introduktionsmaterial på invandrarspråk som kyrkomötet tidigare beslutat om i missionssyfte. Genom att sätta fokus på mission och evangelisation från nationell nivå till församlingsnivå och avsätta resurser för ändamålet, kan en samlad insats göras till gagn för såväl enskilda människor som Svenska kyrkans profil.

Umeå den 30 juli 2018

Petter Nilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2018:60
av Petter Nilsson

Värna och uppmuntra vigsel i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett projekt för att i dialog med stift och församlingar för att sprida information som uppmuntrar till kyrkliga vigslar,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att göra en översyn i församlingarna samt se över möjligheterna till att öka information om äktenskapets betydelse samt förberedande samtal med präst vid drop-in vigsel.

Motivering

Av dem som gifter sig i Sverige har andelen som gifter sig i kyrkan minskat drastiskt de senaste åren. 1970 var det ca 79 procent av 43 278 par som gifte sig i kyrkan och 2016 var det endast 34 procent av 53 817 personer som valde att gifta sig i kyrkan.

Möjligheten att gifta sig i kyrkan är något fantastiskt och ger en djupare innebörd än en borglig vigsel. Att både inför Gud, församlingen och nära och kära få lova varandra trohet tills döden skiljer åt är något starkt och fint. Att allt färre av dem som gifter sig väljer att gifta sig i kyrkan är en oroande trend som Svenska kyrkan behöver vara med och vända. Svenska kyrkan behöver arbeta för en trygg familjebildning, och aktivt uppmuntra och stötta medlemmarna i församlingarna att ingå äktenskap.

Vi menar därför att det skulle vara positivt att initiera ett projekt som innebär en dialog med stift och församlingar kring hur vi ytterligare kan verka för att sprida information som uppmuntrar till kyrkliga vigslar.

Att välja att dela glädje och sorg med en annan människa tills dess att döden skiljer dem åt är inte ett lättsamt beslut att ta och många kan känna bävan inför att ta beslut om att gifta sig samt genomföra ett bröllop. Det är viktigt att församlingarna sörjer för en god tillgänglighet vad gäller vigslar. Samtidigt är det viktigt att även par som väljer att gifta sig genom drop-in vigsel också får möjligheten till samtal med präst och stöd och information kring äktenskapets innebörd och betydelse exempelvis genom att paret föranmäler att de ska komma till en drop-in vigsel.

Umeå den 30 juli 2018

Petter Nilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2018:61
av Johan Dalman m.fl.

Domkyrkornas ställning i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och föreslå förändringar av domkyrkornas organisatoriska ställning och förutsättningar i Svenska kyrkan, för att bättre stödja och ta till vara domkyrkornas unika identitet och uppdrag.

Motivering

Domkyrkorna i Svenska kyrkan kan ses ur flera perspektiv. De är bland annat församlingskyrkor, katedraler i respektive stift och offentliga rum i samhället.

Som *församlingskyrkor* tjänar de den lokala kristna gemenskapen, såväl som identitetsbyggnader med starkt symbolvärde som platser för gudstjänstliv, undervisning, diakoni, kulturverksamhet, enskildas besök och bön. Viktiga händelser i människors liv är knutna till församlingskyrkan och ofta är man som församlingsbo stolt över "sin" kyrka. Det gäller också våra domkyrkor.

I *stiftets katedral* har den episkopala kyrkan sin fysiska utgångspunkt. Domkyrkan är också för stiftet en identitetsbyggnad och en plats för kyrkans liv. Domkyrkan är stiftets hjärta. Där vigs människor till livslång tjänst i kyrkan, där samlas och sänds människor till att leva sin kallelse, där firas högtider och fester för gemenskapen av församlingar i stiftet. Gudstjänstlivet i varje domkyrka bör vara förebildligt i sitt sammanhang. Förbönen för stiftets församlingar och ekumeniska vänner ljuder kontinuerligt. Undervisning och utbildning har alltid varit en självklar del av katedralens bidrag till kyrkans liv. Domkyrkan är en manifestation av det faktum att stiftet inte består av summan av dess församlingar utan i sig själv är en enhet. Stiftets katedral är geografiskt belägen i en ort men hör till hela stiftet. Fysiskt sett finns den på en plats – teologiskt sett är den varje församlings hemkyrka.

Domkyrkorna är, som varje kyrka, *ett rum i det offentliga samhällslivet*. För domkyrkorna sträcker sig dock denna roll utöver den lokala orten. Vid stora händelser som påverkar hela landet spelar domkyrkorna en nationell roll. Exempel på detta är gudstjänsterna som firades efter tsunamin 2004, högtidlighållandet av reformationen, firandet av millennieskiftet och när varje nytt år rings in av domkyrkornas klockor i radions P1. Också som besöksmål har domkyrkorna en betydelse som sträcker sig utöver respektive stifts gränser. Varje domkyrkas uppdrag är gränsöverskridande. Detta gäller självklart Uppsala domkyrka, men även de andra. Detta gränsöverskridande uppdrag ger också särskilda möjligheter för domkyrkorna som centrala miljöer för mission och för ekumenik. Vidare har domkyrkorna, framför allt som stiftets katedral och i sin samhällsfunktion, också en särskild roll i kyrkans och samhällets musikliv, vilket bland annat uppnås genom den särskilda kompetens och roll som domkyrkoorganisterna har.

I varje domkyrka sammanstrålar olika aktörers uppdrag och ansvar samtidigt som den är sin egen.

Svenska kyrkans domkyrkor har, som katedraler och samlande resurser i respektive stift och i Svenska kyrkan, en särställning historiskt, teologiskt och i det praktiska kyrkolivet. Denna särställning motsvaras dock inte, utom vad gäller domkyrkan i Lund, av en reglering i kyrkoordningen som tar hänsyn till eller stödjer domkyrkornas särskilda roll. Nuvarande ordningar innebär att det är den lokala domkyrkoförsamlingen som har fullt ansvar för domkyrkan också i dess identitet och uppgift som stiftets katedral och nationell helgedom, detta ansvar kan innefatta också starkt symboliska inventarier vilka är knutna till biskopen. (I Strängnäs återfinns exempelvis stiftets kräklor i församlingens inventarieförteckning.)

Domkyrkornas unika uppgift i Svenska kyrkan och i det svenska samhället skulle vinna på att deras identitet och uppdrag tydligare än nu formuleras i kyrkoordningen. Organisationsformer och ordningar som bättre tar till vara på, stödjer och utvecklar domkyrkornas särskilda identitet och uppdrag, och där flera aktörer ges möjlighet att samverka och gemensamt ansvara för domkyrkan, behöver utvecklas. De lokala och regionala förutsättningarna ser olika ut. Genom de omfattande organisationsförändringarna i Svenska kyrkan sedan år 2000 och inte minst genom pastoratsreformen 2014, har landets domkyrkor kommit att få än mer skilda organisatoriska förutsättningar. Därför är det inte möjligt att utan föregående utredning lägga fram förslag på hur domkyrkornas organisatoriska ställning bör förändras. En sådan utredning bör inte begränsa sig till eventuella förändringar av kyrkoordningen utan även inkludera andra förhållanden som påverkar domkyrkornas förutsättningar som till exempel den kyrkoantikvariska ersättningen. Utredningen bör kunna hämta erfarenheter och inspiration såväl från förhållandena för domkyrkorna före år 2000 som från internationella utblickar. Syftet för utredningen bör vara att för Svenska kyrkans domkyrkor söka organisatoriska former som bättre än idag stödjer deras unika uppdrag och förutsättningar, och därigenom frigöra potential som idag inte fullt ut kommer till sin rätt.

Strängnäs den 25 juli 2018

Johan Dalman, biskop

Lars Johnsson (S)

Ulla Birgersdotter (POSK)

Marie Rydén Davoust (POSK)

Mats Ershammar (BA)

Anna Karin Hammar (S)

Sven Ingvar Holmgren (BA)

Torvald Johansson (POSK)

Monica Lindell Rylén (S)

Jan Olov Sundström (BA)

Jenny Thor (S)

Kyrkomötet
Motion 2018:62
av Elisabeth Sandlund och Berth Löndahl

Ökad fokusering på församlingens grundläggande uppgift

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att utforma ett beslutsstöd för församlingarna som syftar till att testa varje verksamhet utifrån kyrkoordningens portalparagrafer,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning för att undersöka vilka ändringar av kyrkoordningen som krävs för ingripanden mot församlingar som satsar sina resurser på verksamheter som inte faller inom den ram som kyrkoordningen stipulerar.

Motivering

Svenska kyrkans medlemssiffror visar sedan många år en nedåtgående trend och kurvan tycks slutta allt brantare. På sikt leder detta, bland andra negativa konsekvenser, till försämrad ekonomi och ökat behov av effektiv användning av församlingars, stifts och rikskyrkans resurser.

Fortfarande har dock Svenska kyrkan en särställning bland kristna samfund med ett stort förtroende hos en majoritet av svenska folket. Det ger henne unikt goda möjligheter att nå ut med det kristna budskapet och därmed ett stort ansvar att sprida evangelium i en tid som kännetecknas av förvirring och oro för framtiden men också av sökande efter Gud. Bli kyrkan framgångsrik kommer framtiden att te sig ljusare än i nu läget, med ett ökat antal engagerade och överlåtna medlemmar som vill satsa både tid och pengar på att bidra till att kyrkans uppgifter fullföljs.

I kyrkoordningens första avdelnings inledning slås det fast: ”Den grundläggande tro, bekännelse och lära som Svenska kyrkan står för ska komma till uttryck i allt vad kyrkan gör och säger ... Kyrkans uppgift är att för alla klargöra vad dess tro, bekännelse och lära innebär.” I kyrkoordningens andra avdelning blir det glasklart att församlingens uppgift är en och endast en, att ”fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission” med ett enda syfte ”att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas”.

Nu är det tid att låta dessa portalparagrafer få genomslag i hela Svenska kyrkan genom att sätta all verksamhet, pågående eller planerad, under lupp så att resurser inte slösas på sådant som inte bidrar till att uppfylla det övergripande målet.

Församlingarna har enligt kyrkoordningen vittgående frihet att utforma sin egen verksamhet. Mångfald och kreativitet är viktiga värden som det finns all anledning att uppmuntra och ta vara på. Men det är en frihet som måste utövas under det ansvar som den i kyrkoordningen stipulerade ramen innebär.

Nuvarande regler ger mycket begränsade möjligheter för rikskyrkan och/eller stiftens att peka med hela handen. I stället handlar det om att uppmuntra församlingarna och knuffa dem i rätt riktning. Ett beslutsstöd som hjälper församlingarna att analysera sin nuvarande verksamhet och nagelfara planerade aktiviteter utifrån hur väl de överensstämmer med det syfte som kyrkoordningen fastställer skulle, rätt utformat med bland annat goda och dåliga exempel, kunna tjäna detta syfte. Den avgörande frågan som måste kunna besvaras nöjaktigt kan förslagsvis formuleras: ”På vilket sätt bidrar denna verksamhet till att sprida evangelium?”

Som en förlängning finns det anledning att undersöka om en striktare kontroll av resursutnyttjandet på lokalplanet går att förena med församlingarnas frihet att forma sin egen verksamhet. För detta krävs en utredning om vilka förändringar i kyrkoordningen som i så fall skulle bli nödvändiga.

Stockholm den 30 juli 2018

Elisabeth Sandlund (FK)

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:63
av Elisabeth Sandlund och Kjell O Lejon

Fosterdiagnostik och människovärde

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta och anta ett uttalande där det framgår att Svenska kyrkans syn på människor med funktionsnedsättning i allmänhet och personer med Downs syndrom i synnerhet är den att de är fullvärdiga människor skapade till Guds avbild med rätt till inkludering i samhället,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att följa utvecklingen av nya metoder för fosterdiagnostik och de konsekvenser de kan leda till i form av ett ökat antal selektiva aborter,
3. uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett underlag att användas vid rådgivning till och självavård av blivande föräldrar som efter fosterdiagnostik fått ett önskat besked, där utgångspunkten är varje individs okränkbara människovärde.

Motivering

Allt fler landsting i Sverige erbjuder blivande mödrar nya former av fosterdiagnostik tidigt i graviditeten. Modern genteknik gör det möjligt att kartlägga en lång rad av egenskaper hos fostret men de icke-invasiva testerna (KUB och NIPT) har hittills i huvudsak använt för att upptäcka om barnet kommer att födas med Downs syndrom. Antalet barn med Downs syndrom borde statistiskt sett öka som en följd av höjd genomsnittsålder för svenska mödrar men minskar i stället eftersom många blivande föräldrar väljer att utnyttja möjligheterna till abort. I Danmark, där myndigheterna har proklamerat att målet är att helt utrota Downs syndrom, ser nu endast cirka tio procent av förväntade Downs-barn dagens ljus.

Utvecklingen i Sverige går i samma riktning, oaktat att livssituationen för personer med Downs syndrom förbättrats avsevärt de senaste decennierna. Medellivslängden har exempelvis ökat dramatiskt inte minst därför att de flesta barn med Downs syndrom som föds med hjärtfel numera opereras i späda ålder. De flesta barn, ungdomar och vuxna med Downs syndrom lever ett gott liv med varierande men generellt sett stor självständighet. Undersökningar har visat att de är mer tillfreds med sin livssituation än genomsnittet av befolkningen.

För den som är villig att betala finns redan möjlighet att få information om en lång rad andra avvikelser hos fostret vilket riskerar att ytterligare öka antalet selektiva aborter när föräldrar väljer bort barn som bär på anlag även för lindriga funktionsnedsättningar.

Vid Svenska kyrkans systerkyrka Church of Englands synod i februari antogs enhälligt ett uttalande där kyrkans syn på personer med Downs syndrom formulerades med hänvisning till att den offentliga sjukvården i Storbritannien avser att i ökad utsträckning erbjuda NIPT-tester.

Samtidigt som den medicinska vetenskapens framsteg bejakades slog synoden fast att varje människa är skapad till Guds avbild med samma okränkbara värde och att personer med Downs syndrom är fullkomliga mänskliga varelser som förtjänar att fullständigt inkluderas i såväl kyrka som samhälle. Alla åtgärder som krävs måste vidtas för att säkerställa att de välkomnas och behandlas med värdighet och respekt. Blivande föräldrar som får information om att deras barn kommer att födas med Downs syndrom måste, betonar Church of England, få allsidig och objektiv information av hälsovårdsmyndigheterna.

Svenska kyrkan bör följa i vår systerkyrkas fotspår med ett liknande uttalande. Konsekvenserna av en allt mer lättillgänglig fosterdiagnostik behöver därutöver kartläggas för att säkerställa att etiska aspekter beaktas och människovärdets okränkbarhet hålls i helgd. Därtill behöver präster och diakoner stöd i rådgivning och självvård av blivande föräldrar inför och efter fosterdiagnostik.

Stockholm den 30 juli 2018

Elisabeth Sandlund (FK)

Kjell O Lejon (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:64
av David Castor

Rösträtt vid biskopsval för präster och diakoner i EFS

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera de ändringar i styrdokument som behöver göras för att präster och diakoner i aktiv tjänst inom EFS ska få rösträtt vid val av biskop i Svenska kyrkan.

Motivering

All verksamhet som bedrivs inom EFS erkänns enligt avtal av Svenska kyrkan såsom kyrkans egen. I denna verksamhet står präster, och i enstaka fall diakoner, vigda av och under tillsyn av biskop. Dessa personers uppgifter och roll vilar på kyrkans ämbete. Deras anställning är just som präster och diakoner och är lätt definierad. De bör därför ha rösträtt vid biskopsval.

Biskopens relation till präster och diakoner i stiftets församlingar är byggd på ämbetet och inte på arbetsledningsfunktion. Denna relation är densamma till präster och diakoner anställda av EFS.

När denna fråga tidigare har varit uppe till samtal har tydlighet varit det starkaste argumentet emot rösträtt för EFS-präster, genom att jämförelse har gjorts med till exempel pensionerade ämbetsbärare och sådana som arbetar med annat. Denna jämförelse är svag. De EFS-anställda prästerna och diakonerna är i aktiv tjänst och verkar dagligdags i sin vigning.

De EFS-anställdas rösträtt bör förstås villkoras mot anställningstid på samma sätt som gäller för dem som är anställda i stift och församling. Likaså utökas antalet lekmannaombud rimligen för bibehållen balans.

Röke den 27 juli 2018

David Castor (FK)

Kyrkomötet
Motion 2018:65
av Torvald Johansson m.fl.

Musik till handbokens texter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att 18 kap. 6 a § första meningen i kyrkoordningen ska lyda:

I huvudgudstjänsten får till kyrkohandbokens texter användas annan musik än den som ingår i kyrkohandboken till momenten Kristusrop 3, 4, Lovsången 1, 2, 10, Lovsägelsen och prefationer ur Gudstjänstmusik A–C, Helig 1, 2, O Guds Lamm 1, 2, 3, samt Lovprisning 1, 2.

Motivering

I det särskilda yrkandet som framställdes i samband med 2017 års kyrkomöte och som antogs i samband med beslutet om kyrkohandbok för Svenska kyrkan står det:

... omfattar uppdraget komplettering av musiken till de liturgiska texterna i Gudstjänstmusik (A–C) med musik från exempelvis samisk tradition, i jazzton, i nordisk folkton, och från våra systerkyrkor utanför Europa.

Vid samma kyrkomöte beslutades om ändring av kyrkoordningen 18 kap. 6 a §, där det nu inledningsvis står: ”I huvudgudstjänsten får till kyrkohandbokens texter användas annan musik än den som ingår i kyrkohandboken.”

Här finns en skillnad gentemot det särskilda yrkandet som måste anses vara ett förbiseende, nämligen att kyrkoordningen i denna paragraf medger ny musik till alla kyrkohandbokens texter, alltså även texterna i Gudstjänstmusik D och E. Det förefaller märkligt att öppna möjligheter för nya tonsättningar av sådana liturgiska sånger, som t.ex. ”Du är helig, du är hel...” vars text och melodi är så intimt förknippade med varandra. Texterna i Gudstjänstmusik D och E är också författade av komponisterna och kan inte sägas tillhöra de klassiska liturgiska texterna.

Paragrafen 6 a tillåter också att ny musik komponeras till andra välbekanta texter som är förknippade med särskilda melodier, och ofta tillkomna vid samma tillfälle, i Gudstjänstmusik A, exempelvis Lovsången 9, ”Måne och sol” (Sv. ps. 21). Behovet av en precisering av vad som ska ingå i kyrkoordningens paragraf är tydligt.

Bäckebo m.fl. orter den 28 juli 2018

Torvald Johansson (POSK)

Sofija Pedersen Videke (S)

Hans-Olof Andrén (POSK)

Sara Waldenfors (S)

Kyrkomötet
Motion 2018:66
av Julia Kronlid och Linnea Bjuhr

Ekumenisk julinsamling

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta initiativ till en ekumenisk julinsamling i humanitärt syfte.

Motivering

Svenska kyrkan och andra kristna samfund i Sverige har en lång och gedigen erfarenhet av att bedriva olika typer av humanitära insamlingar inte minst i juletid när människors benägenhet att bidra till dem som har det svårt kan öka.

De senaste åren har det bedrivits ett ekumeniskt julupprop i samverkan med Sveriges kristna råd där många olika kristna ledare har uttalat sig för att i huvudsak påverka politiska beslut. Oavsett vad man anser om sakfrågan så har frågor väckts huruvida kyrkorna ska ägna så mycket tid och kraft att påverka politik och resultatet av ansträngningarna har varit begränsat.

Att göra en ekumenisk humanitär satsning runt juletid är dock något fint och lovvärt och värt att ta vara på. Som en förnyelse till juluppropet skulle en årlig eller i alla fall återkommande ekumenisk julinsamling i samverkan med Sveriges kristna råd och relevanta biståndsorganisationer inom kyrkorna kunna göras. På det sättet kan olika kristna samfund som vill och har möjlighet bidra till ett gemensamt humanitärt syfte. Information och uppmaning till att hjälpa till kan gå ut gemensamt genom många kyrkoledare. Insamlingen kan ge bra resultat och skapa samhörighet mellan kristna samfund i Sverige.

Exempel på behov i världen där situationen är akut är exempelvis olika flyktingkriser.

Omfattande kränkningar och ökat våld i delstaten Rakhine i Myanmar har tvingat hundratusentals rohingyer att fly till Bangladesh. Där lever de under eländiga förhållanden och ännu saknas tillräckliga resurser. I Sydsudan som är ett av världens fattigaste länder pågår Afrikas största flyktingkris. I Jemen pågår en av världens största, mest akuta och kanske mest bortglömda kris. I Syrien har över halva befolkningen flytt landet. Även om det lugnat ner sig i delar av landet så är mycket lagt i ruiner och människor är i behov av humanitärt stöd och återuppbyggnad. Samtidigt pågår också en stor svältkatastrof och matkris i delar av Afrika.

Ett behov som också är mycket angeläget och akut just nu är den återvandring som pågår till Nineveslätten i Irak. Efter att IS förlorat makten över området har nu de olika minoriteterna däribland kristna börjat flytta tillbaka till området och försöker bygga upp ett liv igen. Det mesta är dock lagt i ruiner och hus, kyrkor, sjukhus, skolor, vägar, elektricitet och det mesta av infrastruktur behöver återuppbyggas. Om inte internationellt bistånd snarast stödjer dessa grupper finns risken att dessa minoriteter

Mot 2018:66 som bebott området under lång tid historisk och har sin kulturhistoria där får svårigheter att återuppbygga sitt liv där igen. En stor ekumenisk julinsamling till detta eller andra nämnda syften skulle kunna göra stor nytta och skillnad.

Stockholm den 31 juli 2018

Julia Kronlid (SD)

Linna Bjuhr (SD)

Kyrkomötet
Motion 2018:67
av Marie Rydén Davoust m.fl.

Flygplatskyrkans framtid

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomlysa skilda organisatoriska och ekonomiska möjligheter i syfte att säkerställa Svenska kyrkans fortsatta verksamhet på Sveriges största flygplatser.

Motivering

Svenska kyrkan har under decennier varit en uppskattad samarbetspartner hos ägare och ledningar på ett antal av landets flygplatser. Detta arbete riskerar att gå förlorat!

Enligt kyrkoordningen gäller vistelsebegreppet, vilket betyder att pastorat/församlingar har ansvar för att driva kyrklig verksamhet lokalt för de som vistas inom deras område. Sedan länge finns olika typer av samarbete/samfinansiering för institutionssjälavård på sjukhus, fängelser, förvar, universitet och flygplatser. Historiskt har verksamhet också funnits på stora arbetsplatser.

Idag sker ett omfattande och varierande arbete där Svenska kyrkan gör skillnad för resenärer och anställda genom att i vardagen vara medvandrare, samtala, tillföra perspektiv och inkludera verksamhet i ett internationellt samarbete. Vid kris och katastrofer finns redan etablerade sammanhang. Över 40 000 besöker Arlanda kapell årligen, på Landvetter noterades över 8 000 besökare vid de fyra adventssamlingarna 2017. På Stockholm Skavsta Airport har Nyköpings församling för närvarande ingen verksamhet delvis på grund av brist på präst eller diakon men har tidigare haft god samverkan mellan flygplatsprästen och flygplatsledningen. På Malmö Airport arbetar en präst som även ingår i krisledningen på flygplatsen. Svedala församling är delaktiga i både återkommande utbildningar och vid händelser som kräver pastoral omsorg och samtal. När de som vistas på nämnda platser räknas i många tusental eller, som i Arlandas fall, i miljoner, blir uppdraget övermäktigt för ett enskilt pastorat.

De olika ekonomiska förutsättningarna är en bidragande faktor. När ekonomin blir sämre tittar varje huvudman på sin egen budget. Stiftelsen hanterar strukturbidragen på olika sätt till detta verksamhetsområde. Lösningen för att säkerställa Svenska kyrkans närvaro på stora flygplatser är sannolikt ett utvecklat brett samarbete vilket också omfattar stift och nationell nivå.

En studie av Svenska kyrkans närvaro hos samhällsaktörer, arbetsliv och på institutioner i tio församlingar gjordes efter en motion till kyrkomötet (2011:37 Flygplatskyrka på Arlanda och Landvetter). Studien gav viss kunskap och inspiration, men tog inte något helhetsgrepp. Någon hållbar lösning för de stora flygplatserna formulerades inte heller.

Märsta pastorat gjorde under 2017, med extern hjälp, en deskriptiv kartläggning av den mångfacetterade verksamheten på Arlanda flygplats. Där framgår styrkor och

Mot 2018:67 svagheter liksom utmaningar för en fortsatt framtida utveckling. Som grund för samarbetet finns ett samverkansavtal med Swedavia som nyligen förnyats. Landvetter och Härryda pastorat har en särskild formulering i sin församlingsinstruktion som uttrycker att de ser flygplatsen som en regional verksamhet, för vilken ansvaret ska fördelas rättvist på fler pastorat/kontrakt/stift.

Strängnäs den 1 augusti 2018

Marie Rydén Davoust (POSK)

Gun Eriksson (S)

Daniel Tisell (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:68
av Linda Sjöo m.fl.

Rutiner vid näthat

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta nationella rutiner för hur Svenska kyrkan ska stödja sina företrädare när de hotas när de företräder Svenska kyrkan i sina uppdrag.

Motivering

Svenska kyrkan har gedigna policydokument hur man hanterar fysiska hot och våld på arbetsplatsen. Men mycket av vårt aktiva arbete sker också i det offentliga samtalet. Kyrkans anställda har en tydlig ideologi att bära och agera utifrån. Därmed försöker dessa företrädare aktivt ta ställning för utsatta människor både genom handling och debatter på sociala medier. Detta har medfört att hoten har ökat. Många utsätts för anonyma kommentarer, mejl, brev eller uthängningar på nätet. Kyrkan måste följa med i denna utveckling och ha tydliga och nationella rutiner för hur vi stöttar våra företrädare när det utsätts för denna typ av hot och trakasserier. Våra anställda är satta på sina tjänster för att vara modiga och föra fram Jesu budskap. Detta är inte oproblematiskt och i vissa fall upprörande för människor.

Som medarbetare måste man kunna känna att man har kyrkan som arbetsgivare och samhällskraft i ryggen om man blir utsatt. Medarbetare måste veta att det finns handlingskraft och kunskap hur vi som organisation hanterar detta.

Malmö den 1 augusti 2018

Linda Sjöo (ViSK)

Margareta Carlsson (ViSK)

Lars B Andersson (ViSK)

Marja Hillerström (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:69
av Linda Sjöo m.fl.

Församlingarnas statistikrapportering

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över församlingarnas statistikrapportering och utvärdera om den fyller den funktion som var tänkt.

Motivering

Församlingarna rapporterar varje år in gudstjänster, grupper, samtal och en mängd till olika variabler gällande arbetet med människor. Dock finns det stora brister i denna rapportering. De flesta som jobbar i församlingar vittnar om att själavårdssamtalen ökar. Men dessa finns inte med i rapporteringen trots att det är en stor del av många medarbetares arbete. Statistikrapporteringen anses också ute i församlingarna ta väldigt mycket tid och inte kännas relevant. Fyller rapporteringen den funktion som var tänkt? Om inte, bör den ses över så att den mer rätt speglar arbetet om görs idag i församlingarna.

Malmö den 1 augusti 2018

Linda Sjöo (ViSK)

Lars B Andersson (ViSK)

Marja Hillerström (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:70
av Linda Sjöo m.fl.

Översyn av kapitalförvaltningspolicy

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över och skärpa kyrkans kapitalförvaltningspolicy.

Motivering

I Svenska kyrkans nationella kapitalförvaltningspolicy står att läsa:

Svenska kyrkan investerar inte i företag där omsättningen från produktion av alkoholhaltiga drycker överstiger 5 procent av den totala omsättningen.

Likaså står det om spelverksamhet. Om pornografi står det:

Svenska kyrkan investerar inte i företag som tillhandahåller sådan pornografi som på ett ohöjlt och utmanande sätt återger sexuella situationer eller händelseförlopp där människans värde eller värdighet kränks.

Satsningen i alkohol och spel borde rimligen vara 0 procent, eller om detta av någon anledning inte är möjligt, följas av en tydlig förklaring till varför i varje enskilt fall.

Att kyrkan värderar pornografi är inte heller rimligt utan dokumentet bör helt enkelt redogöra för att kyrkan inte satsar i pornografi och därmed inte investerar i företag som befattar sig med produktion och distribution av sådan.

Malmö den 1 augusti 2018

Linda Sjöo (ViSK)

Margareta Carlsson (ViSK)

Lars B Andersson (ViSK)

Marja Hillerström (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Anders Nihlgård (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2018:71
av Terence Hongslo m.fl.

Utbildning och handledning för kyrkliga ledare

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att tillhandahålla vidareutbildningar för alla kyrkliga ledare,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att erbjuda handledning för alla kyrkliga ledare.

Motivering

Svenska kyrkan borde vara en förebild när det gäller gott ledarskap, men dålig arbetsmiljö kan förekomma även i Svenska kyrkan. Förhoppningsvis fungerar det bra på de flesta håll, men när det brister skapar det både osäkerhet och frustration för alla parter. Ibland kan en dålig relation mellan ledare och underordnade leda till stress och sjuk-skrivningar.

Det är viktigt att Svenska kyrkan tillhandahåller vidareutbildningar åt alla ledare. Vidareutbildningar behövs för att stötta ledarna i deras viktiga men också svåra uppgift att skapa en jämställd arbetsmiljö som främjar fysisk och mental hälsa, gemenskap, arbetsro och arbetsglädje, där ledarna är beredda på att lyssna till de underordnades idéer och behov, och där allas gemensamma bästa finns i åtanke.

Alla ledare bör också erbjudas möjlighet till handledning, som kan vara en viktig säkerhetsventil när problem och konflikter uppstår, och en möjlighet att bearbeta skeenden, och ett stöd för att komma fram till bra och fungerande lösningar.

Uppsala, Göteborg och Stockholm den 29 juli 2018

Terence Hongslo (MPSK)

Catrin Björkman (MPSK)

Magnus Jarnling (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:72
av Terence Hongslo m.fl.

Råd vid bemötande

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en broschyr med råd till alla kyrkans anställda om bemötande av dem som besöker kyrkans verksamheter och bemötande av varandra i arbetslaget.

Motivering

Alla kyrkans anställda borde vara ambassadörer för kyrkan och för den inkluderande gemenskapen. För den som besöker kyrkans verksamheter, kan bemötandet vara avgörande för fortsatt aktivitet i kyrkliga sammanhang.

Var och en som besöker kyrkans verksamheter vill bli sedd. Konkreta handfasta råd kan vara ett stöd för personalen, och en broschyr med råd kan påminna om rätt självklara saker som ibland kan glömmas bort eller inte hinns med, när så mycket praktiskt ska fungera.

Besökaren kanske ser kyrkans verksamhet med andra ögon. Det viktigaste är kanske inte alltid att allt fungerar perfekt, utan en vänlig blick, ett leende, några vänliga ord, före eller efter t.ex. en gudstjänst kan göra att besökaren vill komma tillbaka. Här kan alla kyrkans anställda spela en viktig roll. Prästen kanske inte hinner skaka hand med alla, men ett vänligt bemötande från annan personal kan också glädja både gamla och nya besökare, skapa ett band och locka till ett engagemang i verksamheten.

Det kan också handla om att stanna en stund hos den som är kvar i kyrkbänken och gråter, att ta kontakt med den som sörjer en avliden efter att dennes namn lästs upp. Om alla tänker att någon annan gör det, så finns det risk att ingen gör det. Det kanske inte står i någon arbetsordning vems uppgift det är att ta kontakt, det blir lättare för någon i personalen att ta steget och närma sig den som gråter, om frågan lyfts i förväg.

Många sörjande uppskattar att kyrkans representant lovar hör av sig efter begravningen. Det är viktigt i så fall att det löftet hålls, eftersom kyrkans närvaro vid livets svåraste ögonblick kan vara ett viktigt halmstrå för den som råkat ut för en svår förlust av nära och kära.

Kyrkans anställda kan som de flesta andra utsättas för stress. Arbetet underlättas om alla i arbetslaget blir sedda, alla kommunicerar om allt och alla får komma till tals. En förstående, uppskattande och förlåtande atmosfär kan överbrygga svårigheter och hjälpa de anställda igenom tuffa perioder med mer att göra, som kring storhelger, och vi-känslan ökar om alla arbetar för allas bästa. En påminnelse om att alla i arbetslaget vill bli sedda kan också inrymmas i broschyren.

Mot 2018:72 Uppsala, Göteborg och Stockholm den 29 juli 2018

Terence Hongslo (MPSK)

Catrin Björkman (MPSK)

Magnus Jarnling (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:73
av Terence Hongslo m.fl.

Uppdrag som gatupräst eller -diakon

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda behovet av uppdrag som gatupräst eller -diakon.

Motivering

Gudstjänstbesöken minskar men behovet av själavård och samtal om existentiella frågor ökar. För många är steget till en gudstjänstlokal alltför stort. Nyinflyttade vet sällan i vilken kyrka de kan känna sig välkomna. En personlig kontakt kan vara en nyckel till ett engagemang i Svenska kyrkan och till fördjupning av tron. En ”kyrka på stan” behövs. Det kan förekomma redan nu vid särskilda evenemang som Kulturnatten, men då rusar de flesta förbi på väg till olika programpunkter. En präst eller diakon kan finnas ute bland folket mitt i vardagen, beredda till spontana samtal och vägledning.

En ”kyrka på stan” kan vara ett av sätten att förverkliga folkkyrkotanken. En kyrka som skulle finnas mitt i byn, mitt ibland folket.

Uppsala, Göteborg och Stockholm den 29 juli 2018

Terence Hongslo (MPSK)

Catrin Björkman (MPSK)

Magnus Jarnling (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:74
av Terence Hong slo m.fl.

Kyrkoreservat

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skapa ett nytt begrepp: kyrkoreservat.

Motivering

Svenska kyrkans skogsinnehav har delar som har ett stort värde för att bevara den biologiska mångfalden. Det avsätts mark på många håll i stiftet men uppmärksammandet och därmed skyddet av den avsatta marken är låg. För att ge bättre skydd av dessa marker så kan Svenska kyrkan skapa ett nytt begrepp som Svenska kyrkans naturreservat eller kort kyrkoreservat. Tanken är att begreppet kyrkoreservat införs i alla stiftet.

Uppsala, Göteborg och Stockholm den 29 juli 2018

Terence Hong slo (MPSK)

Catrin Björkman (MPSK)

Magnus Jarnling (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:75
av Terence Hongslo m.fl.

Databas med enkel sökfunktion

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en sökfunktion på Svenska kyrkans nationella hemsida där det går att få fram uppgifter om respektive stift, kontrakt, pastorat och församlingar, där man också kan länka till stifts, kontrakts, pastorats och församlingars hemsidor.

Motivering

Svenska kyrkan har 13 stift som är indelade på olika sätt beroende på olika funktionella samband. Kontrakten omfattar ett antal enskilda församlingar och pastorat. Församlingar kan ingå i ett pastorat.

En vanlig fråga är i vilket stift församlingen/pastoratet ligger. En annan frågeställning är om församlingen ingår i ett pastorat och i så fall tillsammans med vilka andra församlingar.

Svenska kyrkans hemsidor saknar i många fall uppgifter om var i Svenska kyrkans organisation som församlingen finns. En så enkel uppgift som till vilket stift en församling tillhör finns oftast inte med på församlingarnas hemsidor. Det kan även vara svårt att hitta om församlingen ingår i ett pastorat, och i så fall med vilka församlingar.

Det saknas ett webbverktyg för detta. Frågor till databasen ska ge svar på i vilket stift, kontrakt och pastorat en församling ligger. Med valt stift ska det gå att få en lista på kontrakt i stiftet. Med valt kontrakt ska det gå att få en lista på enskilda församlingar och pastorat som ingår i kontraktet. Med valt pastorat ska det gå att få fram en lista på församlingar som ingår i pastoratet. En valfunktion kan ge möjlighet att visa alla församlingar eller självständiga församlingar och pastorat.

Det ska även gå att få listor på alla församlingar/pastorat som finns i stiftet, församlingar som ingår i ett kontrakt eller om församlingen ingår i ett pastorat. Det kan också gå att skilja på församlingar som är självständiga och sådana som ingår i pastorat.

Funktionen kan ge mångsidiga möjligheter till att se i vilka sammanhang en församling finns och kan ge lettsökt information.

Man kan också länka till stifts, kontrakts, pastorats och församlingars hemsidor.

Uppsala, Harads, Göteborg och Stockholm den 29 juli 2018

Terence Hongslo (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Catrin Björkman (MPSK)

Magnus Järnling (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:76
av Niklas Grahn m.fl.

Programmet för lärande och undervisning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att tydliggöra tidsperspektivet för programmet för lärande och undervisning,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att stärka den långsiktiga strategiska styrningen av Svenska kyrkans lärande och undervisning.

Motivering

I alla tider har undervisning och lärande varit centrum i kyrkans liv. Kyrkans uppgift är att föra vidare det evangelium hon själv tagit emot. Den pedagogiska uppgiften har växlat i olika tider. I vår tid, när kyrkan inte längre kan räkna med skola och familj som bundsförvanter i undervisningen om kristen tro är uppdraget i hög grad upp till kyrkan själv. Utmaningen är gigantisk. Kyrkans kärnberättelser behöver lyftas fram, den kristna trons centrala innehåll formuleras för en ny tid, pedagogiska strategier utarbetas och kyrkans medarbetare rustas för uppgiften.

Det är därför glädjande att Svenska kyrkan nu startar arbetet med ett program för lärande och undervisning för alla åldrar. Programmet ska vara långsiktigt och innehållsfrågorna har tillskrivits en central plats.

Utifrån den avgörande betydelse som kyrkans lärande och undervisning har är det viktigt med struktur och form för arbetet. När man söker information om programmet är det dock inte alldeles enkelt att få en bild av hur upplägget är tänkt. Ibland framgår det att programmet ska ha betydelse i flera decennier medan det i andra skrivningar talas om ett projekt på tre år. I presidiets skrivelse 2018:1 står det t.ex. att ”kyrkostyrelsen påbörjat ett program som kommer att pågå fram till 2020 med att stärka hela Svenska kyrkans undervisning”. På Svenska kyrkans intranät kan man läsa följande om tidsplanen för programmet: ”Programmet inleds 2018, med förarbete under tidigare år, och sträcker sig till 2020. Under hösten 2018 etableras referensgrupper och arbetet med inventering sätter igång.” Även här ges alltså bilden av ett treårsprojekt.

I KsSkr 2018:1 står om en slutkonferens med erfarenhetsutbyte kring satsningen *Dela tro – dela liv* som är planerad till Karlstad i november 2019. Denna konferens har tidigare sagts vara en upptaktskonferens för det nya programmet och inte i första hand en slutkonferens för *Dela tro – dela liv*. Vi förmodar att konferensen är både en avslutning och en början men ordval är viktiga.

För att Svenska kyrkan ska kunna kraftsamla kring lärande och undervisning behöver kommunikation, styrning och organisation för programmet vara tydligt. Då det tycks finnas olika bilder av vilket tidsperspektiv programmet har är det av stor vikt

Mot 2018:76

att långsiktigheten kommuniceras. Det är också viktigt att finna arbetsformer som förmår bära denna långsiktighet.

En möjlig väg att arbeta med frågorna skulle kunna vara att kyrkostyrelsen inrättar ett råd för Svenska kyrkans undervisning och lärande med uppgift att vara en resurs i arbetet med programmet för lärande och undervisning. Till rådet kan ledande relevant kompetens rekryteras inom t.ex. pedagogik, metodik, och teologi samt representation från församlingar och stift knyts.

Karlstad den 1 augusti 2018

Niklas Grahn (POSK)

Lisa Tegby (POSK)

Amanda Carlshamre (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2018:77
av Inga Alm

Tidsbegränsat förordnande för biskop

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheterna att tidsbegränsa förordnandet för biskop.

Motivering

I samhället har det utvecklats metoder för att vid chefstillsättningar öka möjligheterna till positiv förnyelse i större organisationer. Generaldirektörer och myndighetschefer i statliga verk utses ofta för en viss tid.

Vid allmänna val är den vanliga mandatperioden fyra år för ministrar, regionråd, kommunalråd med flera. Detta ger också möjligheter till förnyelse i dessa organisationer.

Det vore intressant att utreda möjligheterna att förnya även stiftens arbete och organisation genom att tidsbegränsa förordnandet för en biskop. En lämplig tidsbegränsning kunde vara fyra år med möjlighet till förlängning tre år. Detta skulle då innebära att en biskop kan utöva sitt ämbete under maximalt sju år. En tidsrymd som är väl representerad i vår bibel.

Alunda den 1 augusti 2018

Inga Alm (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:78
av Inga Alm

Utvärdering av sammanslagningar av församlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att i samråd med stiftens utvärdera genomförda sammanslagningar av församlingar,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att med ledning av genomförd utvärdering föreslå åtgärder för att utveckla en levande och lokalt förankrad folkkyrka.

Motivering

Frågan om hur och var det lokala arbetet bäst bedrivs inom Svenska kyrkan har varit föremål för många motioner till kyrkomötet under årens lopp. Många har tagit sin grund i strukturförändringarna inom Svenska kyrkan som har tenderat att i stället för att främja församlingarnas uppgift blivit det motsatta.

Tydligast har detta kommit till uttryck när det gäller centraliseringsivern. Den innebär förenklat att församlingar ska slås samman till större enheter motsvarande på sikt kommuner. Om församlingar inte klarar sina grundläggande uppgifter med att hålla en huvudgudstjänst i veckan, ha en ekonomi och förtroendevalda i ett kyrkofullmäktige så har man visserligen nått en gräns. Men där borde stiftet i första hand vara mer stödjande och hjälpande, dvs. främjande, i stället för att leta efter grannförsamlingar att slås samman med. Det ska också påpekas att det finns bra exempel på tidigare samfälligheter som bildat väl fungerande pastorat. Men det som är mer oroväckande är sammanslagningensivern för församlingar som har en fungerande verksamhet och ett rikt församlingsliv. Hittills saknas utvärderingar av gjorda sammanslagningar. Innan nya ännu större enheter skapas borde det vara en självklarhet att ta reda på effekterna på det lokala församlingslivet.

Hittills har kyrkomötet under ett antal år ansett att det varit för tidigt att göra en utvärdering av effekterna av genomförda sammanslagningar. Tiden bör nu dock vara mogen att inte skjuta upp frågan om utvärdering ytterligare.

Alunda den 1 augusti 2018

Inga Alm (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:79
av Daniel Engström

Idébank för ett levande gudstjänstliv

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en idébank på nationell nivå för att hjälpa och inspirera församlingar att forma gudstjänsten på fler sätt för att locka fler människor till gudstjänster.

Motivering

Att fira gudstjänst tillsammans är ett av kyrkans grunduppdrag och kanske det som de flesta människor mest förknippar med Svenska kyrkan. Att samlas tillsammans så som man gjort i hundratals år i Sverige för att gemensamt fira tron på Jesus och samlas kring stora viktiga högtider i Sverige är något fint som vi ska värna om. Tyvärr minskar dock besökarna vid Svenska kyrkans gudstjänster runt om i landet. Även om vissa församlingar har en positiv trend påvisar de flesta tyvärr en negativ trend.

Församlingarna måste, utan att förvanska Guds budskap eller den grundläggande liturgin i gudstjänsten, ta till nya knep för att forma gudstjänsten på ett sådant sätt att fler väljer att komma på dessa. Det kan ibland också finnas ett behov av att forma gudstjänsten på ett sätt som passar den lokala kontexten. Många gånger finns det redan lyckade exempel på församlingar som har kunnat nå ut till ungdomar, utforma barnvänliga gudstjänster, forma ett rikt musikliv med mera. För att ännu bättre kunna hjälpa och inspirera varandra och kunna ta efter lyckade exempel menar jag att en samlande idébank skulle kunna vara till hjälp för församlingarna.

Exempel på inspirerande förslag kan vara:

- ◆ Fler musikslag i gudstjänsten.
- ◆ Att predika med hjälp av teater.
- ◆ Att få fler församlingsmedlemmar att vara med och utforma gudstjänsten, eller medverka på gudstjänsten.
- ◆ Ha friluftsgudstjänster på vackra och intressanta platser som lockar människor,
- ◆ Ha guidning av kyrkan i samband med gudstjänster, eller visa upp intressanta föremål från den specifika kyrkans historia för att locka.
- ◆ Locka barnfamiljer genom att erbjuda söndagsskola eller familjegudstjänst.
- ◆ Erbjud hjälp till äldre att ta sig till kyrkan.

Jag vill poängtera att jag i första hand inte avser att förändra t.ex. högmässa eller nattvarden, men att övriga gudstjänster, eller övriga delar av gudstjänster, kan få inspiration utifrån dessa och andra förslag i en gemensam idébank.

Mot 2018:79

Jag önskar således att Svenska kyrkan initierar ett projekt att ta fram en idébank på nationell nivå för att hjälpa samt att inspirera församlingar att forma gudstjänsten på fler sätt för att locka fler personer till gudstjänsterna.

Landskrona den 25 juli 2018

Daniel Engström (SD)

Kyrkomötet
Motion 2018:80
av Sven Ingvar Holmgren och Roberth Krantz

Anslag till riksförbundet Pilgrim i Sverige

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att bevilja Pilgrim i Sverige 1 miljon kronor i syfte att verka för att pilgrimsleder och pilgrimscentra i Sverige blir digitalt sökbara samt sprida information om digitaliseringen och verka för att Sverige blir ett pilgrimsland.

Motivering

Pilgrimsverksamheten i Sverige är en rörelse som växer lavinartat. Den växer lokalt och tar sig olika former. Pilgrimsvandringar kompletterar andra gudstjänster och aktiviteter samtidigt som de attraherar nya målgrupper. Riksförbundet Pilgrim i Sverige står för certifiering och ger tillstånd för märkning av vandringsleder och förmedlar riktlinjer och regler. De ansvarar också för nätverksträffar för pilgrimsfrågor och bidrar till att ge andligt och kulturellt innehåll åt pilgrimsvägar och pilgrimsplatser i vårt land.

Det behövs en gemensam plattform för digital information om pilgrimsleder i hela landet. Samtliga stift och många pastorat och församlingar är medlemmar. Styrelsen består av tio personer med biskop emeritus Martin Lind som ordförande.

Uppsala den 20 april 2018

Sven Ingvar Holmgren (BA)

Roberth Krantz (S)

Kyrkomötet
Motion 2018:81
av Margareta Andersson

Svenska kyrkans arbete för att förhindra suicid

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda Svenska kyrkans möjligheter att arbeta för att förhindra suicid.

Motivering

I Sverige avslutar ca 1 500 människor varje år sitt liv för att de inte ser hur de ska kunna fortsätta att leva. Det innebär att många människor lever i en ofattbar ångest och ett mörker utan slut. Enda lösningen är att avsluta sitt eget liv. De anhöriga kommer därefter ofta att leva med skuldkänslor och en förlust som är svår att bära.

Svenska kyrkan har ett brett kontaktnät och många medlemmar och anställda som skulle kunna vara ett stöd för människor som bär på tankar om att ta sitt liv. Vad som behövs är ofta en utbildning så att man kan känna igen symptomen och våga fråga hur personen mår. På många håll i landet låter kommunerna sin personal gå igenom ett program för att kunna upptäcka och möta människor i en utsatt situation. Något liknande skulle kyrkan kunna erbjuda intresserade medarbetare och frivilliga. Ett nära samarbete med vården och socialtjänsten i de här frågorna skulle också finnas med i arbetet.

Kyrkostyrelsen behöver ta ett samlat grepp om de här frågorna som ligger nära de uppgifter som församlingarna har och utreda vilka möjligheter kyrkan har att arbeta för att motverka suicid.

Näshult den 30 juli 2018

Margareta Andersson (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:82
av Margareta Andersson

Församlingsrådets kompetens

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och eventuellt förtydliga församlingsrådets kompetens i ekonomiska frågor.

Motivering

Församlingsråden ska ansvara för församlingens verksamhet och vara styrelse för församlingen. Ifråga om val av kyrkvårdar och hur gudstjänster ska firas i församlingen är kyrkoordningen tydlig men när det gäller ekonomiska frågor är det svårare att utläsa vad som gäller. Dels står det att kyrkorådet ska ansvara för pastoratets och församlingens ekonomi, dels, på ett annat ställe, att församlingsrådet ska ansvara för församlingslivet. Att församlingsrådet äskar pengar för sin verksamhet och också får personalresurser via kyrkorådet är klart, men hur gåvomedel som ska användas i en viss församling ska hanteras är inte lika tydligt.

Näshult den 30 juli 2018

Margareta Andersson (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:83
av Johan Blix

Konfirmation som valbarhetskriterium

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att första meningen i 33 kap. 4 § i kyrkoordningen ska lyda: ”Valbar till uppdrag som förtroendevald i Svenska kyrkan är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och konfirmerad samt fyller 18 år senast på dagen för valet.”

Motivering

I dag är dopet ett valbarhetskriterium. Det är knappast så att dopet tillför den som är barndöpt någon form av beslutskompetens jämfört med en kyrkotillhörig som inte är döpt.

Däremot man anta att den som är konfirmerad vet mer om innehållet i kyrkans tro, bekännelse och lära än den som inte är det.

För att inneha vigningstjänst (diakon, präst eller biskop) krävs att man är konfirmerad. Det är rimligt att samma krav ställs på den som utövar det allmänna prästdömet i vår kyrka genom att vara beslutsfattare.

En ändring av bestämmelsen skulle dessutom höja konfirmationens betydelse i vår kyrka.

Vi vet också att konfirmerade föräldrar låter döpa sina barn i högre grad är andra.

Täby den 2 augusti 2018

Johan Blix (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2018:84
av Nina Wahlin och Åsa Ingårda

Nationell ungdomssatsning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verkställa en ekonomisk nationell satsning på åldersgruppen 10–13 år (plus/minus några år) för samtliga stifts möjlighet att stärka pastorats och församlingars ålderanpassade verksamheter för denna målgrupp.

Motivering

Medlemstalen sjunker. Doptalen sjunker. Konfirmationstalen sjunker. Många församlingar och pastorat vittnar om att den öppna förskoleverksamheten blomstrar, likaså olika verksamheter riktade till skolbarn i lågstadieåldern.

När barnen når mellanstadieåldern slutar de flesta i de olika verksamheterna och ett djupt gap skapas mellan åldern från nio till konfirmationsåldern med resultatet att konfirmationstalen sjunker markant runt om i landet.

Vi lever i en tid med många utmaningar och barns trygghet och rätt till ett andligt liv är stora utmaningar som vi står inför.

Svenska kyrkan behöver fokusera målmedvetet på åldersgruppen 10–13 år för att dels uppfylla sitt uppdrag med mission och undervisning med även diakoni och gudstjänst.

Svenska kyrkan behöver nå alla åldrar och nu är glappet stort. En ekonomiskt stark nationell satsning stärker barns ställning och ger liv åt Svenska kyrkan. Alla barn ska ha samma rätt oberoende av ålder eller vilken församling de tillhör.

Södertälje och Runtuna den 1 augusti 2018

Nina Wahlin (C)

Åsa Ingårda (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:85
av Nina Wahlin och Niklas Larsson

Stöd till utlandsförsamlingarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att göra en genomlysning av förutsättningarna för de olika utlandsförsamlingarna,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att säkerställa att utlandsförsamlingarna ges ekonomiska, administrativa och arbetskraftsmässiga förutsättningar för att bedriva en hållbar verksamhet utifrån sina olika lokala förutsättningar,
3. uppdra till kyrkostyrelsen att säkerställa att informationen om förutsättningarna kommuniceras tydligt till såväl utlandsförsamlingarna som medlemmar i Svenska kyrkan boendes i Sverige.

Motivering

Idag har Svenska kyrkan i utlandet ca 40 församlingar samt finns närvarande på ett hundratal platser runt om i världen.

Församlingarna behöver idag själva stå för 50 procent av sin ekonomi samt att de står inför många helt olika svåra utmaningar beroende på lokala förutsättningar.

Ändrade regler för visum är en annan svår utmaning som några av församlingarna står inför.

Medlemmar i Svenska kyrkan, bosatta i Sverige, som åker utomlands för att t.ex. viga är alltför ofta inte informerade om de ekonomiska förutsättningarna.

Dessa olika förutsättningar, utmaningar och otydligheter leder till att Svenska kyrkan i utlandet står inför svårigheter som behöver lösas.

650 000 svenskar bor utomlands. Utlandsförsamlingarna bistår vid katastrofer och kriser, de besöker sjukhus och fängelser och de ger människor möjlighet till gemenskap i glädje och sorg. Denna viktiga verksamhet behöver en sammanhållen, tydlig strategi för att utvecklas och leva i och med framtidens utmaningar och möjligheter.

Södertälje och Osby den 1 augusti 2018

Nina Wahlin (C)

Niklas Larsson (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:86
av Alve Svensson

Levande musik vid vigsel- och begravningsgudstjänster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur vi bättre kan bevara traditionen att använda levande musik vid våra vigsel- och begravningsgudstjänster.

Motivering

Tyvärr blir det allt vanligare att man önskar inspelad musik vid våra vigsel- och begravningsgudstjänster.

De som sällan deltar i gudstjänstlivet känner inte alltid av den djupgående skillnaden mellan levande och inspelad musik.

Vid många tillfällen har anhöriga uttryckt förvåning då de fått veta att just de melodier som önskas kan framföras av tjänstgörande musiker på orgel eller piano.

Våra kyrkomusiker arbetar numera mycket bredare än förr och de lägger gärna möda på att hitta noter genom bibliotek och nothandel för att tillmötesgå önskemålen.

Inspelad musik kan lämpligen användas vid eventuell minnesstund.

Vi vill inte ha en sådan utveckling som i vissa länder där levande musik anses så överflödigt att även psalmerna framförs via cd.

Alltså, utred hur vi kan vänja begravnings- och vigselgästerna vid att endast levande musik bör förekomma i en gudstjänst.

Undantag kan givetvis göras vid mycket speciella förhållanden, men observera att det ska vara undantag.

Skånes Viby den 2 augusti 2018

Alve Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2018:87
av Alve Svensson

Fri musikundervisning i kantors- och organisttjänster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att snarast utreda möjligheten att skriva in i kyrkoordningen att församlingar av en viss storlek ska erbjuda fri musikundervisning i orgelspel eller, om det inte finns intresserade elever för detta instrument, pianospel med inriktning mot orgelspel.

Motivering

Bedömningen är att det kommer att bli en mycket stor brist på kantorer och organister i Svenska kyrkan de närmaste åren.

Av nuvarande organister är 33 procent över 55 år och 40 procent motsvarande siffra för våra kantorer. Med tanke på den låga tillväxt vi har för närvarande vid våra utbildningsplatser för kyrkomusiker bör vi inse faran och handla skyndsamt genom att erbjuda fri musikundervisning i så många församlingar som möjligt. Att pianoundervisning nämns som alternativ beror på att det kan vara en bra inkörsport till orgelspel att först börja med pianolektioner.

Skånes Viby den 2 augusti 2018

Alve Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2018:88
av Sandra Ryström Signarsdotter

Uppföljning av #metoo och #vardeljus

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att överväga vilka åtgärder som måste vidtas nationellt för att implementera det förebyggande arbetet gällande sexuella övergrepp och trakasserier som #vardeljus hösten 2017 vittnade om, med syftet att Svenska kyrkan ska bli en arbetsplats där detta inte kan förekomma.

Motivering

Hösten 2017 hände något ytterst allvarligt i Svenska kyrkan. Efter att #metoo banat vägen för miljontals kvinnor världen över, vågade även anställda inom Svenska kyrkan vittna om sexuella övergrepp som skett i kyrkan och av manligt anställda inom kyrkan över decennier. De valde även att släppa #vardeljus samtidigt som kyrkomötet hade sitt årliga sammanträde, för att ropen på hjälp om förändring skulle nå till Svenska kyrkans högsta styrande organ.

Nu ligger bollen också hos oss i kyrkomötet att överväga vilka åtgärder som måste vidtas både inom varje enskild församling och pastorat men också inom alla stift och på nationell nivå. Det är lämpligt att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en sådan genomgång och därefter vidta de åtgärder som bedöms nödvändiga, och om så är nödvändigt den återkommer till kyrkomötet med konkreta förslag på vad som kan/bör/måste göras för att implementera det förebyggande arbetet gällande sexuella övergrepp och trakasserier som #vardeljus hösten 2017 vittnade om.

Om Svenska kyrkan ska bli en attraktiv arbetsplats dit människor söker sig för att arbeta, måste vi ta vårt ansvar och hantera den här frågan för detta får inte förekomma i kyrkan. Lämpligt vore exempelvis att Svenska kyrkan tar fram ett obligatoriskt webbaserat utbildningsmaterial som certifierar stift och församlingar gällande faktakunskaper om vad lagstiftningen säger räknas som sexuella trakasserier.

Stockholm den 1 augusti 2018

Sandra Ryström Signarsdotter (S)

Kyrkomötet
Motion 2018:89
av Bengt Kjellgren m.fl.

Rösträtt för nyligen inträdda medlemmar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. ändra i kyrkoordning så att inledningen av 33 kap. 2 § får följande lydelse: ”Den som tillhör Svenska kyrkan *och tillhörde Svenska kyrkan den 1 november året före valåret* och fyller 16 år senast på valdagen har rösträtt vid direkta kyrkliga val om han eller hon är folkbokförd i ...” (ändring i kursiv stil),
2. uppdra till kyrkostyrelsen att göra en översyn av kyrkoordningen avseende när nyligen inträdda medlemmar ska ha rösträtt i de kyrkliga valen.

Motivering

Ur ett demokratiperspektiv är det olyckligt om det skulle vara så att någon blir medlem endast för att kunna påverka de kyrkliga valen men över tid inte har för avsikt att vara en aktiv medlem i vår kyrka. Vår utgångspunkt är att man som medlem har ett långsiktigt perspektiv med sitt medlemskap.

För att om möjligt undvika denna situation föreslår vi i ett skarpt förslag (punkt 1 ovan) att kyrkoordningen ändras så, att den som har rösträtt i de direkta kyrkliga valen ska uppfylla tre kriterier istället för två som i dagens lydelse. Vi föreslår utöver dagens gällande kriterier att man är medlem i Svenska kyrkan på valdagen och har fyllt 16 år på valdagen även att man ska ha varit medlem per den 1 november året före valdagen.

Om kyrkomötet inte skulle finna behag i denna lösning föreslår vi att kyrkomötet (punkt 2 ovan) beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en översyn av kyrkoordningen avseende när nyligen inträdda medlemmar ska ha rösträtt i de kyrkliga valen.

Halmstad, Stockholm och Rönninge den 2 augusti 2018

Bengt Kjellgren (BA)

Anna-Karin Westerlund (BA)

Mats Ershammar (BA)

Kyrkomötet
Motion 2018:90
av Bengt Kjellgren och Sven Ingvar Holmgren

Inrättande av Svenska kyrkans bank

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att Svenska kyrkan inrättar en egen bankrörelse, Svenska kyrkans bank, för församlingar, pastorat, stift och andra enheter som har nära anknytning till Svenska kyrkan.

Motivering

En egen bankrörelse inom Svenska kyrkan skulle kunna underlätta för kyrkan att även framöver vara en rikstäckande folkkyrka och för församlingarna att bedriva verksamhet. Banken skulle erbjuda både in- och utlåning till förmånliga villkor för församlingar, pastorat, stift och andra enheter som har nära anknytning till Svenska kyrkan. Redan i dag finns en god erfarenhet av ekonomiska och etiska placeringar. En Svenska kyrkans bank skulle, förutom att tillhandahålla experthjälp vid placeringar i värdepapper, även kunna bevilja lån till bl.a. kyrkoreoveringar. Så här löd motiveringen i motion 2005:32 av Sigvard Olsson och Bertil Persson som då fann bifall i utskott men inte antogs av kyrkomötet. I en motion 2013:27 återkom bland andra Bertil Persson med en motion om utveckling av finansiella tjänster. Vad motiverar då en motion år 2018 i samma ämne?

Det svenska banksystemet har idag förändrats en hel del där höjningar av avgifter, minskad eller obefintlig kontanthantering och en ökad spread mellan inlånings- och utlåningsräntor ökat kostnaderna för vår kyrka. Hur kommer banksektorn utvecklas framöver och hur ser branschen på en organisation som Svenska kyrkan – detta utgör ett osäkerhetsmoment. Utifrån detta perspektiv anser vi att det är motiverat att återigen väcka denna fråga.

Genom Svenska kyrkans koncernkonto, Kyrkkontot, hanteras församlingarnas, pastoratens och stiftens kyrko- och begravningsavgifter. Därtill kommer verksamhets- och finansiella intäkter för lokal nivå, stiftet och nationell nivå. Huvuddelen av Svenska kyrkans utgifter fördelar sig på kostnader för personal och fastighetsförvaltning. På nationell nivå finns ett eget kapital som skulle kunna utgöra en grund för bankverksamheten, dvs. en så kallad kassareserv.

Utöver administrativ och pastoral samverkan mellan församlingar och stift skulle en utökad finansiell samverkan kunna bidra till att ge våra enheter så ekonomiskt fördelaktiga villkor för sin verksamhet som möjligt. En nischad bankrörelse inriktad på den verksamhet som bedrivs inom Trossamfundet Svenska kyrkan och närstående enheter skulle kunna vara en sådan samverkansform.

Hur ser det då ut i den ”kyrkliga” omvärlden? I den Danske Folkekirken är det Fællesfonden som utgör Folkekirken huvudkassa. Inom dess verksamhet administreras bl.a. ett internt banksystem. Inlånat kapital från församlingar som förvaltas i

jord, skog och obligationer ger en avkastning som fördelas mellan församlingarna (med en på förhand fastställd andel) och resterande del av avkastningen tillfaller Fællesfonden. Av Fællesfondens finansiella intäkter lånas 50 procent ut till kyrkliga enheter för renovering av kyrkobyggnader m.m. till en ränta som motsvarade inlåningsräntan.

I Church of England förvaltar Church Commissioners Church of Englands tillgångar. Church Commissioners Fund styrs som en enda sammanhållen enhet och uppfyller två klart uttalade ändamål, vilka bestämmer den finansiella strategin. En del av fonden står för de medel som ska täcka den upplupna pensionsskulden för präst-pensionerna. Resterande del av fonden leds med avsikten att kunna upprätthålla en konstant nivå på långsiktig kostnadstäckning för andra kyrkliga ändamål, bl.a. den del av prästlönerna som täcks av den nationella nivån. Church Commissioners har en etisk finanspolicy och man har en Ethical Investment Advisory Group.

Även inom den katolska världen finns en bank men med tanke på debatten om ”världens hemligaste bank” avstår vi från referenser här.

Utifrån den förändring banksystemet genomgår, den osäkerhet det medför för kyrkans långsiktiga finansiering och med hänvisning till hur andra kyrkor inrättat banker föreslår vi kyrkomötet att kyrkomötet beslutar att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utreda möjligheten att Svenska kyrkan inrättar en egen bankrörelse, Svenska kyrkans bank, för församlingar, pastorat, stift och andra enheter som har nära anknytning till Svenska kyrkan.

Halmstad och Sigtuna den 2 augusti 2018

Bengt Kjellgren (BA)

Sven Ingvar Holmgren (BA)

Kyrkomötet
Motion 2018:91
av Åsa Ingårda m.fl.

Stärkt ledarskap hos förtroendevalda

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en kartläggning av hur stiftens arbetar med att stärka kyrkorådens förtroendevalda så att de ges förutsättningar att matcha dagens kyrkoherdar som rustas i modernt ledarskap, detta för att få fram goda exempel.

Motivering

När varje ny mandatperiod börjar så ska vi utgå ifrån att vi har nya förtroendevalda. I varje kyrkoråd finns en ordförande och varje ordförande har i uppdrag att leda kyrkorådet och tillsammans med kyrkorådet styra församlingens verksamhet. För att kunna göra det behöver varje kyrkoråd besluta hur kyrkoråden ska arbeta, organisera sig. Det ska som förtroendevald vara lätt att hitta förslag till arbetsordning och instruktioner till eventuella utskott. Idag ser det olika ut, vissa stift tillhandahåller information via sin hemsida, andra gör det inte. Som ny förtroendevald ska du få information om vart du ska vända dig och var du hittar information. Ett enkelt sätt att dela erfarenheter och arbetssätt vore om varje församling på sin hemsida la ut information om arbetsordning och arbetsinstruktioner.

För att kyrkoråden ska kunna matcha de satsningar som görs gentemot våra kyrkoherdar så måste också de förtroendevaldas roll stärkas. Att vara en modern arbetsgivare gentemot en modern kyrkoherde kräver kunskap och det förutsätter utbildning. Det ska inte spela någon roll i vilket stift du är verksam som förtroendevald, alla beslutande organ med arbetsgivaransvar inom Svenska kyrkans stift ska rustas. Stiftsorganisationen bör vara en främjande organisation för alla, oavsett om du är vigd i tjänst/anställd eller förtroendevald. Tillsammans verkar vi i samma kyrka och skapar varandras förutsättningar och stärker det lokala arbetet och den dubbla ansvarslinjen – att tillsammans styra och leda, men var och en i sin roll.

Vi vill att Svenska kyrkan ska bli Sveriges bästa arbetsgivare.

Runtuna den 1 augusti 2018

Åsa Ingårda (C)

Nina Wahlin (C)

Anders Åkerlund (C)

Elisabeth Rydström (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:92
av Amanda Carlshamre m.fl.

Konsensusmetoder i kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkomötets presidium att utreda hur kyrkomötet skulle kunna nyttja konsensusmetoder i samband med beslutsfattande.

Motivering

Svenska kyrkans demokratiska strukturer måste tåla att diskuteras. Vi bär på övertygelsen om alla medlemmars lika rätt och ansvar att forma och omforma församlingen och Svenska kyrkan genom våra kyrkoval och genom vår beslutsordning. Därför bör också formerna för dessa diskuteras och förnyas.

De nyligen antagna arbetsformerna för kyrkomötet har ännu inte prövats, men frågan om konsensusmetoder bör lyftas då de parlamentariska formerna vi har skapar ett klimat av ”för eller emot”, mer än det uppmuntrar ett kreativt lyssnande och tänkande tillsammans. Inte sällan antas det att konsensusmetoder medför att den som har en annan åsikt viker sig mot sin vilja – att använda konsensusmetoder är något annat och innebär att genom olika verktyg hitta mötets gemensamma mening i en viss fråga. När vi fattar beslut i frågor i Svenska kyrkans högst beslutande organ spelar det roll vad vi beslutar, det spelar också roll på vilket sätt vi gör det. Inom både Kyrkornas världsråd och Eumeniakyrkan fattas beslut på det här sättet. Det finns alltså flera nära parter som Svenska kyrkan kan influeras av och ta hjälp av. Med anledning av detta föreslår vi en utredning som syftar till att synliggöra och utkristallisera möjligheterna för kyrkomötet med konsensus som metod för beslutsfattande.

Ytterst är det inte en fråga om formalia utan om kyrkosyn. Konsensusmetoder i samband med beslutsfattande skulle kunna vara ett steg mot att söka tydlig kristen enhet inom vår egen kyrka.

Stockholm m.fl. orter den 27 juli 2018

Amanda Carlshamre (POSK)

Celina Falk (POSK)

Johan Garde (POSK)

Lisa Gerenmark (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2018:93
av Karin Nodin

Flexibla förutsättningar för användning av kyrkorummet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att i överläggningar med Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna påtala behovet av flexibel användning av kyrkorummet så de kan brukas och utvecklas,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att i riktlinjerna för kyrkounderhållsbidrag främja förändringar för flexibel användning av kyrkorummet

Motivering

Kyrkorna har kommit till vid olika tidsåldrar och användningen har hela tiden förändrats över tid.

Nuvarande regelverk för kyrkounderhållsbidraget sätter käppar i hjulet för användning. Som regel blir det svåra beslut på lokal nivå vid behov av en förändring både utförandemässigt som ekonomiskt. Länsstyrelsernas inblandning försvårar också.

En pågående utveckling är att utveckla kyrkorummet med färre lokaler inom församlingarna och att flytta in verksamheterna och att prioritera kyrkan som mötesplats.

Överläggningar kring nuvarande tillämpningar av lag och bidrag behövs.

Mellerud den 2 augusti 2018

Karin Nodin (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:94
av Karin Nodin

Utbildningsinsatser och uppföljning med anledning av införandet av fastighetsregister

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en arbetsgrupp att samordna/likrikta och följa upp den framtida digitaliseringen för fastighetsregister inom de olika stift, dvs. hela organisationen,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en arbetsgrupp som ger riktlinjer för samordnad IT-utbildning för fastighetsregister och för att främja en flexibel, tidsenlig och resurssnål användning på det lokala planet.

Motivering

Fastighetsregister kommer att införas successivt i alla församlingar, små som stora, i Sverige. Den administrativa förmågan skiljer stort mellan dessa användare. I de större församlingarna finns rena administrativa tjänster, men i de mindre församlingarna/-pastoraten utförs det administrativa arbetet många gånger istället av de som praktiskt utför arbetet, dvs. vaktmästare m.fl.

Det finns ett behov av ökad IT-kunskap/kompetens, ett stöd i form av IT-utbildning men också en central likriktning för att vi på sikt ska kunna fortsätta ”tala” samma språk mellan anställd personal och mellan olika stift.

Idag kan personal många gånger inte efterfråga vad systemen ger för möjligheter beroende på de digitala kunskaperna. Det ger till följd att man parallellt fortsätter att använda ”papperssystemet” vilket innebär att två system används samtidigt – en ytterligare börda men också en risk.

Digitaliseringen kommer inte att minska utan snarare öka vilket behöver förberedas och likriktas i en stor organisation som Svenska kyrkan.

Mellerud den 2 augusti 2018

Karin Nodin (C)

Kyrkomötet
Motion 2018:95
av Johan Garde m.fl.

Titelskydd för församlingspedagoger

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet återkomma med förslag på regleringar som avser att fylla behovet av titelskydd för församlingspedagoger.

Motivering

Svenska kyrkan står mitt i en avgörande utmaning. I Sverige är kunskap om kyrkan och om kristen troslära låg och sjunkande. Under 1900-talet reformerades skolväsendet från att vara kyrkans trosundervisning till att vara konfessionsneutral. För att Svenska kyrkans liv och trostradition ska kunna överlämnas till och levas av kommande generationer är det nödvändigt att frågor om lärande och undervisning ges högsta prioritet. En viktig del i det arbetet är församlingspedagogerna.

Den genomgripande utbildningsreform som trädde i kraft 2013 innebär förändrade krav för dem som väljer att utbilda sig till församlingspedagog. Utbildningen förläggs numera primärt till universitet och högskolor. I det utredningsarbete som föregick reformen argumenterades utförligt och starkt för behovet av en sådan kompetens hos församlingspedagogerna. Den som har genomgått den föreskrivna studiegången för församlingspedagoger kan förutsättas kunna bedriva ett kvalificerat arbete med att både utveckla församlingens undervisningsarbete och församlingen som lärande miljö.

Rådande reglering av tjänstebestämmelser i Svenska kyrkan undergräver reformens syfte att stärka det församlingspedagogiska perspektivet och den församlingspedagogiska kompetensens ställning i Svenska kyrkan. I dagsläget kan vem som helst, oavsett utbildning, anställas som församlingspedagog. För att kvalitetssäkra församlingarnas arbete med lärande och undervisning i den utmaning vi står i, och för att göra det mer eftersträvanvärt för dem som kallats till tjänst i kyrkans pedagogiska arbete att tillgodogöra sig den föreskrivna utbildningen, bör endast den som genomgått en av Svenska kyrkan godkänd utbildning till församlingspedagog kunna vara behörig att inneha anställning som församlingspedagog i Svenska kyrkan.

Mjölby den 2 augusti 2018

Johan Garde (POSK)

Amanda Carlshamre (POSK)

Celina Falk (POSK)